

unlimited

Orange Belgium Jaarverslag 2018

Onbeperkte mogelijkheden op een onbeperkt netwerk

Orange Belgium is één van de grootste spelers op de telecommarkt in België en in Luxemburg via zijn dochteronderneming Orange Communications Luxembourg.

Het bedrijf biedt zijn residentiële klanten mobiele prepaid- en postpaiddiensten aan, alsook een heleboel andere innovatieve telecomdiensten. Als convergente speler biedt Orange ook tv en internet aan via het kabelnetwerk in België.

Op de zakelijke markt biedt Orange Belgium mobiele en vaste telefonie aan, maar ook breedbandinternet. Als gevestigd telecombedrijf heeft het een uitgebreid aanbod van connectiviteits- en mobiliteitsdiensten, inclusief aanbiedingen die gebaseerd zijn op big data en het Internet of Things (IoT). Orange is ook een groothandelsbedrijf dat zijn partners toegang verleent tot zijn infrastructuur en diensten.

Orange heeft ruim 4 miljoen klanten in België en Luxemburg en investeert constant in zijn superieure mobiele netwerk. Dat performante netwerk omvat de volgende technologieën: 2G, 3G, 4G, 4G+ en 4.5G.

Orange Belgium is een dochteronderneming van de Orange Groep, één van de toonaangevende operatoren in Europa en Afrika voor mobiele telefonie en internettoegang, en een wereldleider voor telecomdiensten voor bedrijven.

Orange Belgium is genoteerd op de Beurs van Brussel.

unlimited

Kerncijfers 2018

1.511
medewerkers

180.000
Love-klanten

Love

€ 1.226 mio
totale omzet

€ 280 mio
geherformuleerde EBITDA

#1
3G/4G-netwerk

2.469.000
mobiele postpaidklanten

€ 728 mio
totale omzet uit retail

1.114.000
IoT/M2M-simkaarten

100%
4G-dekking

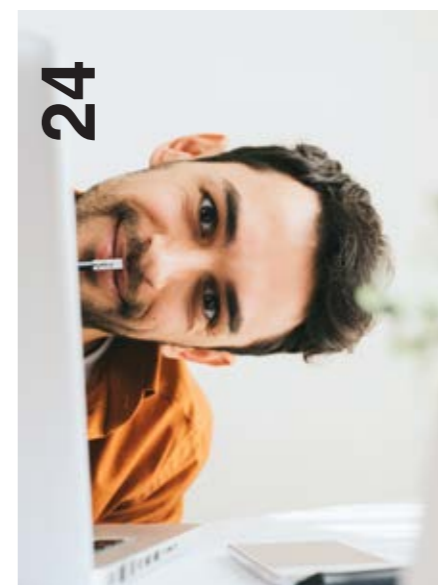
79%
4G-smartphonepenetratie

...betere

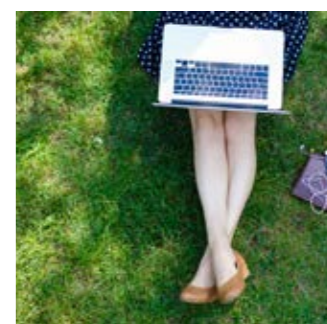
10

24

12

26

30

...Inhoudstafel

- 02 Interview met de Voorzitter en de CEO
- 06 Mijlpalen 2018
- 08 Marktsituatie
- 10 Onze strategie
- 12 Onze oplossingen voor particulieren
- 16 Onze business oplossingen
- 20 Ons netwerk
- 22 Onze teams
- 24 Digitale transformatie
- 26 Innovatie
- 28 Maatschappelijk verantwoord ondernemen
- 30 Orange Luxembourg
- 32 Investor relations
- 36 Beheersverslag
- 45 Financiële staten
- 104 Deugdelijk bestuur

Eenvoud en gemoedsrust

Onbeperkte mogelijkheden op een niet-te-stoppen netwerk

In 2018 boekte Orange Belgium forse vooruitgang, verstevigde het zijn positie van challenger en was het goed voor een hele resem primeurs op de Belgische markt. Voorzitter van de raad van bestuur Johan Deschuyffeleer en CEO van Orange Belgium Michaël Trabbia laten hun licht schijnen over de successen van het afgelopen jaar en wat er in de toekomst nog op stapel staat.

Johan Deschuyffeleer

Michaël Trabbia

Realiseerde Orange Belgium zijn strategische doelstellingen voor 2018?

Johan Deschuyffeleer: Als bold challenger met een ambitieus plan ben ik blij en fier dat we onze doelstellingen voor het afgelopen jaar hebben gehaald.

We zijn succesvol in wat we doen omdat we als bedrijf sterk klantgericht zijn en omdat al onze stakeholders onze positie ondersteunen. Maar bovenal brengen we diensten op de markt waar de consument naar op zoek is. De groei van ons marktaandeel bewijst dat onze klanten appreciëren wat we doen. Daarom ben ik er ook van overtuigd dat onze visie op de klant als onze belangrijkste stakeholder vruchten afwerpt.

Michaël Trabbia: Voor ons primeren de verwachtingen van onze klanten. Wat zoeken ze? Eenvoudige en zorgeloze aanbiedingen. Daarnaast houden we rekening met hoe hun verbruik evolueert. Bijvoorbeeld op welke manier ze content bekijken. We willen gebruiksvriendelijke en betaalbare telefonie- en dataoplossingen aanbieden en ervoor zorgen dat ze daar in hun dagelijkse leven onbeperkt gebruik van kunnen maken.

We beginnen zonder enige twijfel de markt in België mee vorm te geven met onze onbeperkte aanbiedingen. En we hebben met belangstelling toegekeken hoe onze concurrenten min of meer dezelfde weg als de onze ingeslagen zijn.

Ik ben fier dat ik kan zeggen dat we ons convergente klantenbestand hebben kunnen uitbreiden zodat we nu de traditionele spelers op de markt het vuur aan de schenen kunnen leggen. Dat bevestigt dat onze beslissing om een convergente speler te worden, de juiste was en dat we er op de juiste manier aan werken.

Op welke manier onderscheidde Orange Belgium zich in 2018?

M.T.: 2018 was zonder meer een gedurfd jaar voor Orange Belgium. Eerst lanceerden we de allereerste onbeperkte mobiele en convergente aanbiedingen in België. We luisterden naar wat onze klanten wilden, maar nog niet hadden. Ze willen in alle eenvoud en met een gerust gemoed gebruik kunnen maken van hun connectiviteit – en dat maakten wij mogelijk.

M.T.: “Wij willen tegen de stroom in gaan. We willen niet dat onze klanten hun verbruik moeten inperken door oneerlijke prijzen.”

In juni breidden we die denkwijze uit met ons Koala-abonnement, waarbij onze klanten kunnen genieten van onbeperkt bellen en behoorlijk wat data. Dat leidde tot een opmerkelijk commercieel succes, met name in de tweede helft van het jaar.

Onze klanten zien duidelijk de voordelen ervan in: het gemiddelde dataverbruik steeg met 79% in amper één jaar tijd!

We hebben ook onafgebroken gesleuteld aan ons convergente Love-abonnement. In 2017 toonden we al dat we in staat zijn om de eerste echte challenger op de markt te worden. In 2018 verstevigden we die positie met nog meer nieuwe klanten en we bleven onze convergente aanbieding uitbreiden met nieuwe functies. We introduceerden nieuwe televisiekanalen, zowel voor Franstalige als Nederlandstalige klanten, en we lanceerden onze mobiele tv-applicatie, waarmee onze klanten televisie kunnen kijken op hun smartphone of tablet, waar ze maar willen, in België en de rest van Europa. In combinatie met onze formule met onbeperkte data is dat echt een performante – en zorgeloze – dienstverlening.

Onze teams leverden schitterend werk en ik wil ze dan ook hartelijk bedanken voor hun inzet en engagement naar de klanten toe.

De 4G-dekking beslaat nagenoeg 100% van de Belgische bevolking. Investeert Orange Belgium vandaag nog steeds in connectiviteit?

M.T.: Natuurlijk. Ons 4G-netwerk wordt geregeld onderscheiden als zijnde het beste op de markt. En voor het eerst was Orange ook het meest gebruikte mobiele netwerk in België tijdens de eindejaarsfeesten.

Daarbovenop verbeterden we ook de relatie die onze klanten hebben met connectiviteit, door ze te geven wat ze belangrijk vinden: ze willen geconnecteerd zijn, daar waar ze dat het meeste nodig hebben, thuis bijvoorbeeld. Daarom hebben we besloten om een goede indoordekking voor al onze klanten te garanderen. Indien nodig bieden we hen speciale oplossingen aan.

Zo waren wij de eerste operator in België die twee nieuwe technologieën lanceerde: Voice-over-WiFi en Voice-over-4G/LTE. Klanten kunnen deep indoor bellen via hun wifinetwerk en als ze buitengaan naadloos overschakelen op ons 4G-netwerk. Klanten die bellen via ons 4G-netwerk kunnen tegelijk ook blijven surfen. En voor onze klanten met toestellen die niet compatibel zijn, leveren we gratis een Femtocell die verbonden is met iedere breedbandtoegang. Met die nieuwe oplossingen staan we ervoor in dat onze klanten genieten van een 100% indoordekking.

Wat zijn de ambities op de zakelijke markt?

M.T.: We zien het groots voor de B2B-markt in 2019 en daarna. We blijven ons distributienetwerk uitbreiden. We zullen onze B2B-aanpak verder afstemmen op onze B2C-aanpak, aangezien de consistentie tussen beide markten belangrijk is. We zullen ook belangrijke diensten aanbieden die verder gaan dan connectiviteit, en dan met name diensten die betrekking hebben op cybersecurity.

M.T.: “Doordat klanten steeds meer content online bekijken, zal ons onbeperkt aanbod met alleen breedband inspelen op weer een andere onvervulde behoefte in België.”

IoT is nog zo'n belangrijk focuspunt voor ons: wij waren de eersten die een volledig IoT-netwerk in België lanceerden met een dekking van 100% van de Belgische bevolking, boven op ons 4G-netwerk. We blijven daaraan werken zodat we in staat zullen zijn om alle gegevens van geconnecteerde objecten te beheren en we zullen ons ecosysteem van partners uitbreiden zodat we speciale oplossingen kunnen bieden voor de meest relevante use cases.

Een voorbeeld: CommuniThings – één van de bedrijven in onze Orange Fab-accelerator – lanceerde onlangs via de Orange NarrowBand-IoT-technologie de eerste Smart Parking-oplossing. We werken momenteel aan de uitrol van onze Smart Parking-oplossingen in vijf steden en we blijven innovatieve IoT-aanbiedingen lanceren.

Orange Belgium verwelkomt tevens een nieuwe MVNO op zijn netwerk.

M.T.: In 2018 sloten we een vijfjarig wholesale partnerschap met Medialaan voor de mobiele tak 'Unleashed'. Die biedt mobiele diensten aan aan residentiële klanten onder de naam Mobile Vikings en JIM Mobile. Vanaf het voorjaar van 2019 migreert Unleashed de ca. 365.000 klanten van Mobile Vikings en JIM Mobile voor surfen, bellen en sms'en naar het leidende 4G-netwerk van Orange Belgium.

Ik ben heel blij met die nieuwe samenwerking met de leidende commerciële speler in Vlaanderen. Deze volledige MVNO-overeenkomst is meer dan louter een contract: het is de start van een sterk langetermijnpartnerschap dat steunt op een gemeenschappelijke visie en een complementariteit tussen beide ondernemingen.

Op welke manier is het voor Orange Belgium waardevol om deel uit te maken van de Orange-groep?

J.D.: In het versnipperde Europese telecomlandschap is het heel belangrijk om deel uit te maken van een grote en impactvolle groep. Deel uitmaken van de Orange-groep biedt ons de kans om gebruik te maken van zijn programma's om snel en eenvoudig marketingactiviteiten uit te rollen.

Bovendien kunnen we gebruikmaken van hun R&D-activiteiten, die wereldwijd bekendstaan als één van de allerbeste op het vlak van ICT. Zo kunnen we bijvoorbeeld putten uit het onderzoek van de groep naar nieuwe trends in het Internet of Things.

M.T.: Bovendien profiteren we als onderdeel van de groep van de uitgebreide kennis en ervaring in het aanbieden van bijkomende diensten aan onze klanten of bij het ontwikkelen van producten en diensten die verdergaan dan louter connectiviteit. We kunnen steunen op een heel sterk merk met een internationale reputatie.

Waren de wetgevende beslissingen gunstig voor Orange Belgium in 2018?

M.T.: Halverwege het jaar was er de heel belangrijke regelgevende beslissing over kabeltoegang. Die moet in de loop van 2019 nog verder worden geïmplementeerd, met name samen met een andere beslissing over het kostenmodel en de wholesaleletarieven. Op basis van die beslissing zouden we een

duurzaam convergent product moeten kunnen aanbieden op lange termijn.

Die regelgevende beslissing is cruciaal voor ons, aangezien we hebben besloten om ons aanbod te lanceren met een prijszettingstrategie die beter aansluit bij de reële kosten van netwerktoegang. In tegenstelling tot onze concurrenten die hun prijzen jaarlijks verhogen, zien wij het anders: we zijn sterk gekant tegen prijsstijgingen aangezien we ervan overtuigd zijn dat er ruimte is om de voortdurende technologische vooruitgang te gebruiken om de bijkomende kosten die daaruit voortvloeien te compenseren. Dus naarmate we vooruitgang boeken is ons motto: dezelfde prijs... maar met nog meer diensten.

De regelgevende beslissing maakt het ons ook mogelijk om onze dienstverlening wat betreft de installatie te verbeteren. Vandaag hebben we in de meeste gevallen twee installateurs nodig: één van de kabelmaatschappij en één van Orange. Dat is onnodig ingewikkeld, inefficiënt en duur. De nieuwe reglementering maakt het de Orange-installateur mogelijk om alles voor de klant in orde te brengen.

En we mikken nog steeds op een marktaandeel van 10% voor de breedbandmarkt.

M.T.: “2019 wordt ook een belangrijk jaar in de voorbereidingen op de komst van 5G, de nieuwe mobiele technologie die Orange eerst in Brussel zal lanceren.”

Wat zijn de voornaamste uitdagingen en doelstellingen voor 2019?

J.D.: Ik vind dat het mijn taak is, en die van het management en de raad van bestuur, om er een langetermijnvisie op na te houden. Hoe kunnen we bold challenger en marktdisrupter blijven? Hoe kunnen we de markt verrassen met nieuwe producten en diensten, zowel in B2B als in B2C, en in lijn met wat onze klanten willen? We hebben al bewezen dat we onze doelstellingen kunnen overtreffen. Kijk maar naar het succes van onze convergente aanbieding dat blijft toenemen zonder promoties.

Hoe kunnen we in een hoogtechnologise wereld die razendsnel verandert innovaties introduceren die onze klanten beter tot dienst zijn? Ik zou Orange Belgium graag zien als een soort couveuse waar wordt geanticipeerd op behoeften. We zullen de markt blijven verrassen en dynamiseren. Als bold challenger zullen we altijd anders zijn.

M.T.: In 2018 zijn we erin geslaagd om de telecommarkt in België door elkaar te schudden en mee vorm te geven. In 2019 gaan we verder op hetzelfde elan en, in overeenstemming met onze 'unlimited' visie, blijven we de klant steeds meer diensten aanbieden zonder prijsverhoging.

De regelgevende beslissing in de zomer van 2018 baant de weg voor nieuwe formules in 2019. Met onze onbeperkte aanbieding met enkel breedband openen we een nieuw segment binnen de markt. In plaats van de markt te betreden met grote bundels vol diensten, die de klant niet eens allemaal nodig heeft of gebruikt, is het onze benadering om de klant weer keuzevrijheid te bieden, door hem zelf te laten beslissen wat hij of zij nu écht wil.

J.D.: Ten slotte wil ik mijn opperste appreciatie uiten voor alle mensen bij Orange Belgium. We kunnen onze klanten bedienen zoals we dat doen dankzij de inzet en het harde werk van al onze team members. 2018 was geen gemakkelijk jaar. Ik wil hierbij dan ook al onze medewerkers hartelijk bedanken voor hun bijdrage, motivatie en onophoudelijke inzet, van het implementeren van het netwerk tot de shops en de klantendienst. Allemaal leverden ze topprestaties af!

Michaël Trabbia: Mijn belofte aan jullie

- We zullen de prijzen voor onze diensten in 2019 niet verhogen
- We zullen een onbeperkt aanbod met alleen breedband lanceren om in te spelen op de behoeften van kijkers van online content
- We zullen instaan voor een voortreffelijke indoordekking

Januari

Orange Belgium voegt TLC, Eurosport 2 en de Franstalige versies van Eurosport 1 en Discovery Channel toe aan zijn Love-pakket in Vlaanderen. 😊👍

Februari

Orange Belgium kondigt de lancering aan van het eerste mobiele abonnement met onbeperkt mobiel internet in België, een eerste zet om zijn positie als bold challenger in de verf te zetten. Vanaf 40 euro per maand bevatten de Orange Arend-tariefplannen nu, bovenop onbeperkt sms'en en bellen, ook onbeperkt mobiele data. Klanten kunnen nu altijd en overal surfen, zonder dat ze zich zorgen hoeven te maken over hun internetgebruik.

Maart

Orange Belgium en Orange Polska bereiken een akkoord met Salesforce, de wereldleider in CRM, en Vlocity, een toonaangevende speler in cloudcomputing. Beide zullen Orange helpen sneller business agile te worden en de marktintroductietijd te verkorten door cloudgebaseerde oplossingen te installeren op de digitale en ondersteunde kanalen van Orange.

April

Maitre Gims geeft een exclusief optreden in Luik, alleen voor Orange-klanten, als onderdeel van het unieke getrouwheidsprogramma Orange Thank You. De Franstalige rapper/zanger is razend populair bij jongvolwassenen. Met zijn nieuwste album 'Ceinture Noire' staat hij bovenaan in de hitlijsten in Europa, tot zelfs in Canada.

Love

Orange presenteert Love Unlimited, de eerste 100 % onbeperkte combinatie van mobiele telefonie, internet en tv op de markt. Love Unlimited is een formule met onbeperkt mobiele data, sms'en, bellen, internet en tv. Zo kunnen klanten altijd en overal verbonden blijven, zowel thuis als onderweg, met een volledig gerust gemoed. ❤️❤️

Mei

Orange Belgium viert de succesvolle lancering van zijn online platform Orange Tribe met een speciale live Q&A-sessie met CEO Michaël Trabbia. Op Orange Tribe kunnen klanten informatie uitwisselen, vragen stellen of met elkaar chatten, bijvoorbeeld over de producten en diensten van Orange, nieuwe technologieën en ander nieuws uit de telecomwereld.

Orange lanceert als eerste end-to-end mobiele IoT-diensten en baant zo de weg voor de (r)evolutie van IoT in België. Het Mobile IoT-netwerk van Orange beslaat 100 % van het Belgische grondgebied. Bedrijven kunnen de eerste IoT-oplossingen in gebruik nemen met dank aan de nieuwe Rapid Development Kit en een commerciële Mobile IoT-aanbieding ('Connected Things') waarmee bedrijven IoT-oplossingen op een intelligente en veilige manier kunnen ontwikkelen en uitrollen. 🧑🏻💻

Orange activeert live tv op zijn mobiele Orange TV-app waarmee klanten hun favoriete programma's nu ook onderweg kunnen bekijken. Eerder werd al een Fixed Phone-optie toegevoegd aan de bestaande Internet Boost- en Evening & Weekend-opties voor wie graag een vaste lijn zou hebben of houden.

MEDIAAAN

Orange Belgium en Mediaaan tekenen een full MVNO-overeenkomst die JIM Mobile en Mobile Vikings verwelkomt op het netwerk van Orange Belgium.

Juni

Orange is de eerste operator die zowel Voice-over-WiFi (VoWiFi) als Voice-over-4G (VoLTE) activeert. Beide technologieën zullen bijdragen tot een betere ervaring tijdens het bellen met glashelder geluid, een grotere dekking en een opvallend kortere verbindingstijd. Orange-klanten kunnen voortaan overal verbinding maken met de beste beschikbare technologie om in de beste mogelijke omstandigheden te bellen op het wifi-, 2G-, 3G- of 4G-netwerk van Orange.

Sinds december 2016 heeft Orange Belgium al ruim 13 miljoen euro geïnvesteerd om de toegang tot mobiel breedband in Wallonië te optimaliseren en de mobiele 4G-dekking uit te rollen in 39 gemeenten waar de vaste en mobiele diensten te wensen overlieten. Vandaag bereikt het 4G-netwerk van Orange Belgium 98 % van de bevolking in deze 'witte zones' in Wallonië en de indoordekking steeg tot 94 %.

Orange Belgium lanceert een mobiel abonnement met onbeperkt bellen voor 20 euro en blijft het inbegrepen datavolume bij zijn abonnementen verhogen.

September

Orange Belgium wordt hoofdsponsor van het e-sportteam Sector One en het grootste toernooi voor e-sport in de Benelux, GameForce Masters.

5G

Orange Belgium pakte als eerste uit met een aantal echte use cases die gebaseerd zijn op de langverwachte 5G-technologie. In het bijzijn van Stéphane Richard, CEO van de Orange Groep, demonstreerde Orange Belgium het potentieel en de toekomstige toepassingen van 5G en het bevestigde zo zijn ambitie om de uitrol van de 5G-technologie voor zijn residentiële en zakelijke klanten zo snel mogelijk aan te vatten.

KANAL Centre Pompidou

Orange Belgium sluit een partnership met KANAL – Centre Pompidou, het gloednieuwe museum voor moderne en hedendaagse kunst in de legendarische Citroëngarage in Brussel. Samen willen ze hét multidisciplinaire kunstencentrum van de toekomst bouwen. ❤️

Dankzij een versterkt partnership met Google biedt Orange Belgium aan zijn Love-klanten de Google Chromecast aan, zodat zij makkelijk honderden films, series, playlists, sportevenementen, foto's enz. van hun smartphone rechtstreeks naar hun tv kunnen 'casten'.

Love

Orange Belgium breidt zijn Love-pakket uit met MENT TV, njam!, Dobbitt TV en Plattelands TV in Vlaanderen en met LCI en TF1 Séries Films in Wallonië.

Oktober

De start-ups en scale-ups Chatlayer, iReachm en Thingsplay zijn officieel geselecteerd voor het tweede seizoen van Orange Fab BelLux.

Orange start met de installatie van een nieuwe gebruikersinterface op zijn tv-decoder en rust zijn mobiele Orange TV-app uit met extra functies zodat klanten zowel thuis als onderweg naar hun favoriete tv-programma's kunnen kijken.

November

Orange is de eerste Belgische telecomoperator die meewerkt aan het proefproject rond glasvezel van Fluvius, dat perfect aansluit op de doelstellingen van de Vlaamse Regering om het supersnelle internet van de toekomst beschikbaar te maken in Vlaanderen. In 2019 start een proefproject in vijf steden en gemeenten, met als doel 15.000 gezinnen te connecteren.

Van bold

challenger

... tot bold disruptor op de Belgische mobiele markt

Orange luisterde aandachtig naar wat de klant belangrijk vindt en lanceerde op basis daarvan het eerste volledig onbeperkte aanbod in België – met inbegrip van de eerste 100 % onbeperkte convergente formule, Love Unlimited. Het mag duidelijk wezen dat Orange Belgium de Belgische mobiele markt in 2018 danig door elkaar heeft geschud. In 2018 legde de nieuwe beslissing betreffende de kabelregulering alvast de basis voor een gelijkaardig staaltje disruptie van de vaste markt in de toekomst.

“We luisteren naar onze klanten om onvervulde behoeften op de Belgische markt te ontdekken en eraan te voldoen.”

Michaël Trabbia,
CEO van Orange Belgium

Orange Belgium zet de toon

Orange Belgium gaat er prat op dat het de klant resoluut centraal in zijn aanpak plaatst en gedurfde oplossingen biedt voor onvervulde behoeften en wensen van de klant. In de loop van 2018 nam het convergente klantenbestand van de onderneming aanzienlijk toe en herschiepen de mobiele onbeperkte aanbiedingen het telecomlandschap in België.

2018 was een jaar van onbeperkte mogelijkheden: in februari lanceerde Orange het eerste volledig onbeperkte aanbod in België – met inbegrip van de eerste 100 % onbeperkte convergente formule, Love Unlimited.

De stevige commerciële successen van Orange Belgium in 2018 bevestigen de relevantie van zijn convergente en mobiele datastrategie.

Het bedrijf bleef zijn convergent aanbod ook stevast uitbreiden met nieuwe functies, zoals nieuwe tv-kanalen en een mobiele tv-app waarmee klanten tv kunnen kijken op hun smartphone of tablet.

Vanaf juni konden klanten dankzij het mobiele Koala-abonnement genieten van onbeperkt bellen en behoorlijk wat data. Het streven om performante en zorgeloze diensten te leveren tegen aantrekkelijke prijzen werd beloond met een commercieel recordsucces op het einde van het jaar.

Hoe reageerde de concurrentie op de innovaties van Orange? In grote lijnen door zijn voorbeeld te volgen. Als bold disruptor op de Belgische mobiele markt en het bedrijf maakt zich nu klaar om hetzelfde te doen op de breedbandmarkt.

Duurzame kabelregulering leidt tot doorbraak

Convergentie was een strategisch focuspunt in 2018. De afgelopen jaren vroeg Orange om de toepassing van een eerlijk groothandelsprijsmodel (bij voorkeur een kostprijs-plus-model gebaseerd op efficiënte operatorkosten) om meer concurrentie mogelijk te maken op de breedbandmarkt en om de klanten lagere tarieven te kunnen aanbieden.

Sinds 2014 investeerde Orange al ruim 70 miljoen euro daarin en creëerde op die manier meer dan 200 rechtstreekse en onrechtstreekse banen. De regelgevende voorwaarden hielden echter in dat het convergente aanbod van het bedrijf economisch onhoudbaar was. In 2017 drong Orange er bij de regelgevende instanties op aan om de financiële en operationele voorwaarden voor kabeltoegang te verbeteren zodat Belgische klanten voordeel zouden kunnen halen uit echte concurrentie op de markt van vast internet en televisie.

In 2018 reageerde Orange Belgium opgetogen op de verbetering van de basis voor groothandelskabeltoegang, waarbij een kader werd gecreëerd voor de belangrijkste operationele en financiële remedies die nodig zijn voor een efficiëntere concurrentie.

Klanten van Mobile Vikings en JIM Mobile straks op het niet-te-stoppen netwerk van Orange

In mei kondigden Orange Belgium en Medialaan hun vijfjarig groothandelspartnerschap aan voor de mobiele tak ‘Unleashed’ van Medialaan. Die biedt onder de naam Mobile Vikings en JIM Mobile mobiele diensten aan residentiële klanten aan.

Vanaf het voorjaar van 2019 migreert Unleashed de ca. 365.000 klanten van Mobile Vikings en JIM Mobile, die nu gehost worden door het Base-netwerk, naar het leidende 4G-netwerk van Orange Belgium voor surfen, bellen en sms'en.

Open infrastructuur met passieve toegang zijn in het belang van de klant

In 2018 was Orange Belgium de eerste Belgische telecomoperator die een partnerschap sloot met Fluvius voor zijn proefproject rond glasvezel. Fluvius is een overheidsbedrijf dat de energienetwerken in Vlaanderen beheert. Het project sluit perfect aan op de doelstellingen van de Vlaamse Regering om het supersnelle internet van de toekomst beschikbaar te maken in Vlaanderen.

In 2019 start het proefproject in vijf steden en gemeenten, met als doel 15.000 gezinnen te connecteren. Genk zal de eerste stad zijn die zal worden aangesloten.

2019 belooft spannend te worden

Nieuwe spectrumtoewijzing en verlenging van bestaande spectrumtoewijzingen

De ontwerpen van het Koninklijk Besluit betreffende de toewijzing van de 700, 1400 en 3400-3800 MHz bandbreedten en de verlenging/nieuwe toewijzing van de 900, 1800 en 2100 MHz bandbreedten werden in 2018 gepubliceerd.

Hoewel er nog de nodige onzekerheid bestaat over de definitieve planning en evolutie van dit cruciale punt, zijn de verlenging en nieuwe toewijzing van het spectrum nodig voor de uitrol van 5G. Orange Belgium heeft zich ertoe verbonden om 5G eerst in de Europese hoofdstad te lanceren, waarmee Brussel dus de eerste Belgische stad wordt met de innovatieve 5G-technologie.

5G zal niet alleen de digitale transformatie in een stroomversnelling brengen, maar ook verbeteringen met zich meebrengen zoals een hogere snelheid en betrouwbaarheid, meer flexibiliteit, een betere dekking en meer veiligheid. Orange Belgium is er rotsvast van overtuigd dat 5G de deur open zal zetten voor een hele waaier aan nieuwe diensten, gaande van IoT over big data, AI en geconnecteerde auto's tot e-gezondheid, en dat allemaal ten gunste van personen en bedrijven.

Voor 2019 maakt Orange Belgium drie beloften: het zal een onbeperkt aanbod met alleen internet lanceren tegen een correcte prijs om de concurrentie op de Belgische breedbandmarkt een boost te geven. Orange Belgium zal onbeperkte connectiviteit thuis en onderweg aanbieden dankzij de recentste technologieën en last but not least zal Orange Belgium zijn prijzen niet verhogen!

Een ongeëvenaarde klantervaring

2018 was een gedurfd jaar voor Orange Belgium – te beginnen met de gewaagde vereenvoudiging van producten en diensten, de verbetering van het marktaandeel in alle businesses en het leveren van onbeperkte bel- en databundels.

Convergentie boosten om de waarde van mobiel te ondersteunen

Orange Belgium realiseerde met het boosten van zijn convergent aanbod een topprioriteit voor 2018. De lancering van de Love Unlimited-formule in februari, met inbegrip van extra functies, deed het klantenbestand toenemen tot 180.000 (oftewel +75 % jaar op jaar).

Een cruciale factor voor die ontwikkelingen was de gunstige regelgevende beslissing die de

concurrentie op de convergente markt in België in de kaart speelde. De weg ligt nu open voor Orange om zijn doelstelling van 10 % marktaandeel in breedband te halen.

En om op hetzelfde positieve elan voort te gaan, biedt Orange in 2019 een formule aan met uitsluitend breedband (zonder televisie) om mee te surfen op de snel groeiende trend van content online bekijken.

De onbetwiste koning van mobiel

Voortbouwend op de fundamentele sterkte van de onderneming profileerde Orange zich in 2018 als koning van het mobiele aanbod. Het innovatieve Koala-abonnement biedt klanten onbeperkt bellen en sms'en met daarbovenop behoorlijk wat data tegen een heel aantrekkelijke prijs.

Daarnaast verbeterde het bedrijf zijn mobiele applicatie om de klanten nog beter van dienst te zijn. Het jaar werd dan ook gekenmerkt door een uitgebreide waaier van diensten en verbeterde content, boven op de altijd al uitstekende kwaliteiten van het Orange-netwerk. De bedoeling? De getrouwheid verbeteren en ieder gezinslid een ongeëvenaarde klantervaring bieden.

Wat mogen we verwachten voor 2019? Nog meer voordelen... zonder prijsverhoging!

Ieder Belgisch bedrijf digitale communicatie- en samenwerkingsdiensten aanbieden

Het bedrijf timmerde ook verder aan zijn dienstenaanbod voor zakelijke klanten. Naast sterke mobiele en convergente producten en diensten voegde Orange Belgium een hele reeks diensten voor bedrijven toe, zoals fleetmanagement, ICT-ondersteuning en mobiele oplossingen voor werknemers om de New Way of Working nog beter te ondersteunen.

Naar een ongeëvenaarde klantervaring

Eén van de belangrijkste voordelen van Orange is dat het de klant resoluut op de eerste plaats zet. De vier strategische prioriteiten en alle stakeholders van het bedrijf ondersteunen die visie. Het is zelfs zo dat Orange de klant ziet als zijn belangrijkste stakeholder. 2018 was een jaar van proactiviteit en vereenvoudiging van processen.

Orange betreedt het B2B-marktsegment met een zakelijke mindset. Dat leidt tot 'leanere' producten en diensten en oplossingen op maat van de specifieke behoeften en wensen van de klant. Het komende jaar zal Orange voorbereidingen treffen voor de komst van 5G. In de tussentijd bouwt de onderneming verder op de specifieke IoT-layer boven op zijn 4G-netwerk.

De visie is om diensten en oplossingen aan te bieden die uiteindelijk opperste gemoedsrust creëren.

Digitale & culturele transformatie

In 2018 boekte Orange Belgium vooruitgang op het vlak van zijn omvattende project rond interne digitale transformatie, dat het bedrijf van zijn telecomverleden naar de digitale toekomst moet leiden. De uiteindelijke doelstelling is om de besluitvorming, samenwerking en innovatie – de hele Orange-cultuur en -werkwijze – sneller en meer agile te maken, de samenwerking en efficiëntie te verbeteren, beperkingen te overstijgen en nog veel meer. De onderneming kijkt al uit naar de eerste resultaten van het transformatieproject in 2019.

Bovendien wil Orange zijn belofte om een digitale en zorgzame werkgever te zijn koste wat het kost waarmaken. Naast heel wat andere ontwikkelingen werd het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan voeding en beweging: belangrijke factoren die de team members in goede lichamelijke en geestelijke gezondheid houden. Het is de filosofie van Orange dat wanneer zijn werknemers tevreden zijn, de klanten dat ook zijn.

Luisteren naar klanten...

Belgische klanten gebruiken steeds meer mobiele data

Ieder jaar neemt het mobiele dataverkeer op het Orange-netwerk verder toe. In 2018 was dat niet anders met een toename in het verbruik met maar liefst +79 % jaar op jaar. Het gemiddelde mobiele dataverbruik per klant steeg tot 3,2 GB/maand, waarmee Orange-klanten de grootste dataverslinders van alle Belgen zijn.

Onbeperkte mobiele all-informule

Eerst en vooral lanceerde Orange in februari zijn mobiele 'onbeperkte all-informule': onbeperkt bellen en onbeperkte data. Als eerste een onbeperkte aanbieding op de markt loslaten, was een gedurfde zet. Orange luisterde naar wat de klanten nodig hadden en kwam daaraan tegemoet met een aanbieding die een mooie stap voorwaarts betekent en de klant meer gemoedsrust bezorgt.

Niet alleen bewees dat een voltreffer te zijn voor heel wat tariefplannen en gemigreerde gebruikers, maar het product stimuleert ook het gebruik van mobiele data. Vandaag zijn Orange-klanten de grootste verbruikers van mobiele data.

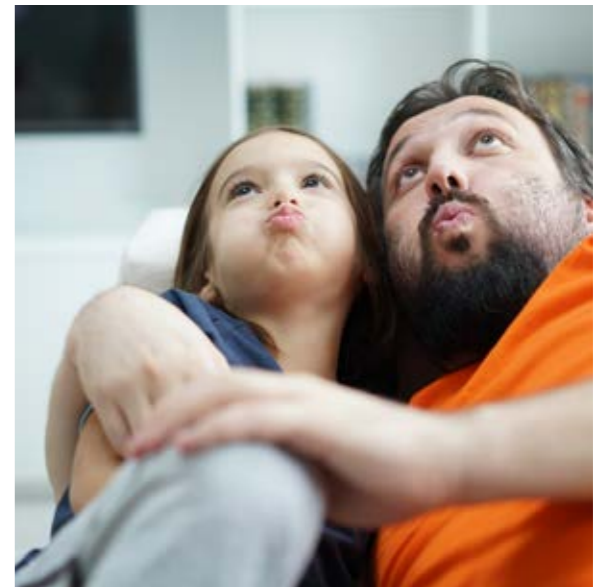
In juni breidde Koala, sowieso al een gedurfd aanbod, verder uit met onbeperkt bellen en maar liefst 4 GB data voor de revolutionaire prijs van 20 euro per maand. Het snoopte klanten af van alle concurrenten op de markt.

...en gedurfde oplossingen voorstellen

2018 was een jaar waarin Orange Belgium consistent en resoluut vasthield aan zijn aanspraak op de residentiële markt en zich daarbij niet liet afleiden door de concurrentie. De onderneming vereenvoudigde procedures en diensten, lanceerde nieuwe aanbiedingen en verbeterde bestaande producten om de klant nog meer gemoedsrust te bieden.

Orange Thank You-gamificatie

In 2018 breidde Orange zijn getrouwheidsprogramma Orange Thank You uit met de lancering van 'gamificatie', dat de bedoeling heeft om het engagement van de klant te vergroten doordat hij of zij eerst iets moet doen om een beloning te verdienen.

Verbeteringen in My Orange

Ook de My Orange-app werd verbeterd: klanten kunnen nu rechtstreeks via de app hun factuur betalen, hun prepaid contentpass aankopen, alle details van hun factuur raadplegen en nog veel meer.

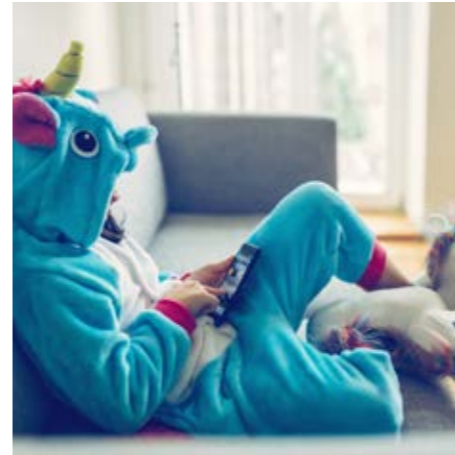
Gestage groei voor Love-convergentie

In het eerste kwartaal van het jaar verbeterde Orange zijn convergente Love-formule met telefonie via vaste lijn, waardoor de gebruikers van de formule er nog meer voordeel uit putten. In mei werd mobiele tv gelanceerd en in september volgde de officiële lancering van Google Chromecast: een compacte digitale ontvanger waarmee foto's, video's en multimedia snel en eenvoudig naar het televisietoestel van de gebruiker kunnen worden gestreamd.

Verbeterde klantervaring met voice over WiFi en Voice over 4G-technologieën

Orange Belgium investeert voortdurend in een unieke klantervaring. In 2018 lanceerde het twee belangrijke initiatieven waardoor klanten een totaaloplossing kregen voor hun indoor-connectiviteit: de lancering van de voice-over-4G / LTE en voice-over-WiFi in juni. Deze zorgen voor een kristalhelder geluid tijdens het bellen, een uitgebreide dekking en een veel snellere verbindingstijd. Orange-klanten kunnen waar ze ook zijn genieten van de beste beschikbare technologie om spraakoproepen van hoge kwaliteit te maken op Orange's WiFi-, 2G-, 3G- of 4G-netwerken. Orange stelt tevens een Femtocell (of Mobile Coverage Extender) voor om de dekking binnenshuis verder te versterken. De klanttevredenheid vertaalde zich in een NPS (Net Promotor Score) voor verschillende KPI's. Orange was de eerste die zowel Voice over WiFi (VoWiFi) als Voice over 4G (VoLTE) -technologieën activeerde.

100%
totaaloplossing
voor indoor-
connectiviteit

Onbeperkte aanbieding met alleen breedband

Orange heeft het plan opgevat om een onbeperkte aanbieding met alleen breedband te lanceren, waardoor klanten zelf kunnen bepalen wat ze wanneer willen bekijken en waar ze willen genieten van online content. Dus geen tv, enkel onbeperkt internet op een kwalitatief hoogstaand netwerk en dat tegen een correcte prijs.

#1

Vandaag is de klanttevredenheid in prepaid, postpaid, getrouwheid en shops bij Orange Belgium volgens de NPS onovertroffen.

Orange steunt e-sport en de Belgian Cats

Orange Belgium ging ook een nieuw avontuur aan in de vorm van e-sport, een populair wedstrijdscircuit voor videogames. Dankzij het Orange-netwerk is gamen in wedstrijdverband via smartphone of pc extreem eenvoudig – en dat is goed nieuws voor de 55 % van de Belgen die fan zijn van e-sport! Die sponsoring heeft betrekking op een belangrijk segment met veel jonge mensen. Kortom: alweer een gedurfd initiatief van Orange...

Orange Belgium is ook sponsor van de Belgian Lions en de Belgian Cats, de nationale basketbalteams van België. Sinds het begin van die sponsordeal klommen de Belgian Cats op naar de vierde plaats in de World Basketball League en ze haalden brons op het Europese Kampioenschap. Dat kan geen toeval zijn!

We kijken uit naar 2019

Orange is vastbesloten om alle uitdagingen die het nieuwe jaar brengt met opgeheven hoofd aan te gaan en zijn leidende positie op het vlak van onbeperkte formules te behouden. Staan ook op de agenda:

- De opening van een prachtige nieuwe flagshipstore in het centrum van Brussel
- Verdere vooruitgang op het vlak van het Internet of Things (IoT) met de lancering van enkele relevante geconnecteerde objecten en het te gelde maken van de connectiviteit van zijn netwerk en de mogelijkheid om zijn klanten te coachen
- Voortzetting van zijn proefondervindelijke aanpak, waarbij de behoeften en vragen van klanten naar nieuwe producten en diensten maandelijks onder de loep worden genomen

In 2018 werd het overduidelijk dat de strategische beslissingen die Orange enkele jaren geleden nam, de juiste zijn. Vandaag is de klanttevredenheid in prepaid, postpaid, getrouwheid en shops bij Orange Belgium volgens de NPS onovertroffen.

Bij Orange zijn er geen kleine lettertjes of onaangename verrassingen. Het bedrijf blijft steunen op zijn ervaring, vereenvoudigt zijn werkwijze en wil zo de leiderspositie op het vlak van onbeperkte aanbiedingen veroveren. Met lef en durf, met kwaliteit, transparantie en stijl de toekomst tegemoetgaan.

Prominenter aanwezig en in volle groei

2018 was een jaar waarin Orange Belgium een forse groei kende op de zakelijke markt. Niet in het minst dankzij de aanhoudende digitale transformatie van de zakelijke processen van de onderneming – om haar B2B-interacties vlotter en efficiënter te laten verlopen – boekte Orange zijn beste zakelijke resultaat in zeven jaar.

In wezen is de B2B-sector een sector van mensen. Orange vindt het belangrijk om de behoeften en vereisten van bedrijven te evalueren en erop te anticiperen. Door bedrijven ICT-diensten in de cloud, analytische tools voor big data en een mobiel IoT-netwerk aan te bieden helpt Orange hen om gelijke tred te houden met de razendsnel evoluerende zakenwereld van tegenwoordig.

Go-to-Market: Orange nog prominenter aanwezig

Tal van belangrijke initiatieven droegen bij tot de forse groei van Orange in 2018. Eerst en vooral haalde de onderneming haar doelstelling van +10 % meer accountmanagers op de baan met de bedoeling de zakelijke portefeuille uit te breiden. Die 'Go-to-Market'-campagne droeg bij tot de prominentere aanwezigheid en het bewustzijn voor het merk op de markt, en zorgde voor een verschuiving van push naar pull voor Orange: in plaats van dat Orange zelf op prospecten afstapt, nemen potentiële klanten nu meer dan ooit zelf contact op om de mogelijkheden te bekijken.

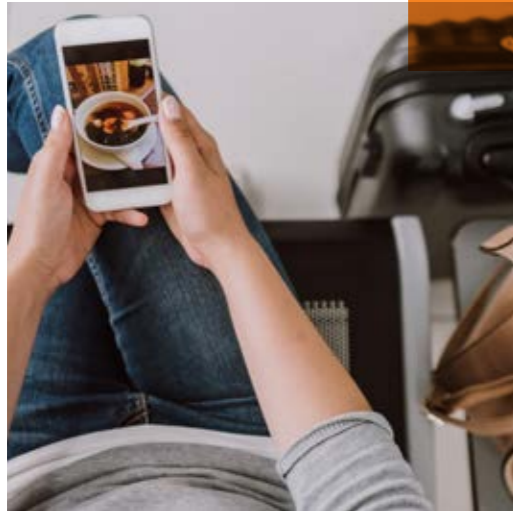
Mobiel als centraal focuspunt binnen het zakelijke succes van Orange

Eén van de belangrijkste factoren die Orange onderscheidt van de rest, is het grote belang van mobiel als centraal focuspunt. Dat geeft Orange een voordeel bij het inspelen op de uitdagingen van de veranderende werkomgeving van vandaag en de 'new way of working'. Naarmate bedrijven steeds digitaal – en mobieler – worden, is Orange de partner bij uitstek die ze nodig hebben. Orange levert oplossingen voor zakelijke klanten van wie de werknemers niet alleen tijdens de werkuren actief met het bedrijf bezig zijn, maar ook in hun vrije tijd verbonden willen blijven.

+10%

**meer
accountmanagers
op de baan met
de bedoeling de
zakelijke portefeuille
uit te breiden.**

+26%
meer vraag naar
mobiele formules

Shape Traveller

Dankzij Shape Traveller – een flexibele formule over een extreem krachtig mobiel netwerk – kunnen werknemers op zakenreis zowel in België als het buitenland zo vaak communiceren als ze willen.

In 2018 zag Orange de vraag naar mobiele formules voor werknemers én hun gezin toenemen met 26%. Die formules zijn heel belangrijk voor de tevredenheid en trouwheid van werknemers. Wanneer Orange in zee gaat met een bedrijf, worden de klant zelf en ook al zijn werknemers perfect uitgerust voor de nieuwe manier van werken.

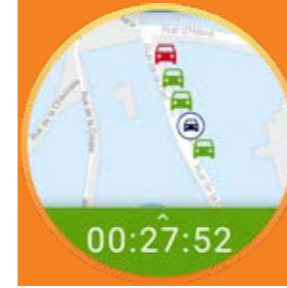
Orange Belgium en Orange Business Services

De verbeterde convergente aanbiedingen van Orange Belgium verstevigden zijn positie in het zakelijke segment. Om zijn relatie met alle soorten bedrijven in België verder te bestendigen, sloot Orange Belgium een sales engagement overeenkomst met Orange Business Services. Nu kunnen zakelijke klanten van Orange Belgium gebruikmaken van de kennis en ervaring van Orange Business Services en omgekeerd kunnen multinationale klanten van Orange Business Services op hun beurt vertrouwen op de netwerktools en zakelijke mogelijkheden van Orange Belgium, waaronder zijn mobiele IoT-netwerk.

Beide ondernemingen leveren digitale oplossingen die het mogelijk maken mobieler, geconnecteerder en collaboratiever te worden en zakelijke klanten krijgen zo toegang tot private en hybride cloud- en beveiligingsoplossingen om alle aspecten van hun vitale activiteiten te beschermen.

Het Internet of Things (IoT)

Orange Belgium zet de toon op het vlak van IoT. De mobiele IoT-netwerken van Orange (NB-IoT & LTE-M) maken het miljoenen alledaagse voorwerpen mogelijk om verbinding te maken met het Internet of Things. In 2018 tekende Orange een tweecijferige groei op en breidde zijn connectiviteitsaanbod uit naar nog meer IoT-apparaten, met daarbij de mogelijkheid om de gegevens die door die apparaten werden verzameld, op te slaan.

Vlot parkeren in de stad

CommuniThings – een bijzonder succesvolle technologische start-up in het Orange Fab-programma – levert een platform dat gegevens verzamelt, visualiseert en analyseert met de bedoeling om via een mobiele applicatie en op basis van realtime-informatie precies te tonen waar er een vrije parkeerplaats is. Het NarrowBand-Internet of Things-netwerk (NB-IoT) van Orange speelt daarbij een cruciale rol.

Gedurfde ambities voor 2019

In 2019 wil Orange zijn Go-to-Marketdekking nog verder uitbreiden, zich nog duidelijker profileren en middelgrote ondernemingen nog meer oplossingen aanbieden.

De volgende stap in de zakelijke transformatie van de onderneming heeft tot doel om nog 'leaner' te worden en dat door de B2B-interacties te vereenvoudigen en te stroomlijnen. Orange kiest voor de zakelijke markt, door te kijken waar de beste kansen liggen en oplossingen op maat aan te bieden.

In de sector van het IoT wil de onderneming haar ecosysteem van partners uitbreiden met bijzondere aandacht voor specifieke nichebedrijven, en het groene IoT-productplatform AllThingsTalk intensiever benutten. Orange is ook actieve sponsor van The Beacon, een productontwikkelingshub in het centrum van Antwerpen dat zich toelegt op de belangrijkste IoT-domeinen binnen de sectoren van de industrie, de logistiek en smart city.

Dus, hoe ziet de toekomst eruit voor B2B in 2019? Orange deinst nergens voor terug: from Bold 2 Bolder!

Orange Belgium verlengt zijn contract met Irisnet zodat het de hoofdstad van Europa kan voorzien van nieuwe Smart City-oplossingen.

Ons netwerk maakt Unlimited mogelijk

In 2018 volgde het netwerkteam van Orange Belgium de weg die het bedrijf was ingeslagen als bold challenger. De bedoeling was om de grootste groei in de sector te noteren, zowel op de residentiële als de zakelijke markt. Zonder dat de klantervaring daar natuurlijk onder te lijden kreeg.

Dankzij zijn performante 2G-, 3G- en 4G-netwerk slaagde Orange Belgium erin Unlimited-abonnementen – de eerste op de Belgische markt – te lanceren. Het bedrijf zet de toon met zijn mobiele abonnementen met onbeperkte data en telefonie.

De kwaliteit van de klantervaring op een hoog peil houden

Met zijn operationele netwerkactiviteiten streeft Orange Belgium ernaar de kwaliteit van de klantervaring op een hoog peil te houden. Als gevolg van de gedurfde

lancering van de onbeperkte abonnementen steeg het mobiele dataverkeer aanzienlijk. De uitdaging voor het netwerk bestond erin om de toename van het verkeer aan te kunnen zonder de algemene klantervaring van de mobiele datadiensten te beïnvloeden.

Dit jaar lag de focus van het team vooral op het ontwikkelen van de juiste capaciteiten om zowel het telefonie- als het dataverkeer te kunnen verwerken. Daarnaast werden de kracht en de betrouwbaarheid van het netwerk en de IT-diensten verder verbeterd. De netwerkcapaciteit steeg in 2018 dankzij de uitbreiding met 100 nieuwe sites.

Uitzonderlijke resultaten voor 2018

De inspanningen van het team leidden tot uitzonderlijke resultaten voor 2018:

- 82 % indoordekking in België – een topscore op Europees niveau.
- Aantal onderbroken gesprekken met 15 % verlaagd – dankzij de netwerkupgrade en de verbeterde indoordekking via Femtocell en Voice-over-WiFi.
- 99,2 % data buffer rate op YouTube – ook een topscore op Europees niveau.
- IoT met een landelijke dekking van 100 %.

Ook onbeperkte convergentie

Daarnaast werd de netwerkcapaciteit verhoogd om de stijging van het aantal kabelgebruikers aan te kunnen. De Orange TV-decoder werd onder handen genomen en kreeg een gloednieuwe gebruikersinterface. En om gebruikers in staat te stellen om tv te kijken op hun smartphone of tablet, werden de Love-formules uitgebreid met onbeperkte mobiele TV.

Wat zijn de vooruitzichten voor 2019?

In 2019 zal het netwerkteam vooral de juiste middelen en opleidingen in stelling brengen als voorbereiding op de nakende komst van nieuwe technologieën, in het bijzonder 5G. Naast de voorbereiding van de eerste Belgische steden – te beginnen met Brussel – op de komst van 5G, zal Orange Belgium samen met de Orange Groep deelnemen aan de veiling van radiofrequenties voor het toekomstige 5G-netwerk.

Verder zal de klantervaring een focuspunt blijven voor het netwerkteam; in die zin dat de kwaliteit en betrouwbaarheid van zijn netwerk voor mobiele en vaste diensten (telefonie en data) een prioriteit blijft. Dankzij de komst van nieuwe wifi-oplossingen zullen alle residentiële klanten niets aan te merken hebben op hun wifidekking. Eén van de geplande verbeteringen voor de vaste diensten is 'fast zapping', waarmee gebruikers sneller van zender zullen kunnen veranderen – een belangrijk punt met het oog op een groter gebruiksgemak voor de Orange-klanten.

Het niet-te-stoppen netwerk van Orange Belgium: de gedurfde ideeën van het bedrijf verwezenlijken – altijd en overal.

In een complexe omgeving laat het netwerkteam van Orange Belgium de beste netwerkprestaties optekenen.

78 miljoen euro
Tegen eind 2019 zal Orange Belgium 78 miljoen euro in zijn niet-te-stoppen netwerk geïnvesteerd hebben.

Sinds het akkoord met de Waalse regering over de taks op gsm-masten in december 2016 heeft Orange Belgium al ruim 13 miljoen euro geïnvesteerd om de toegang tot mobiel breedband in Wallonië te optimaliseren en de mobiele 4G-dekking uit te rollen in 39 gemeenten waar de vaste en mobiele diensten te wensen overlieten. Vandaag bereikt het 4G-netwerk van Orange Belgium 98 % van de bevolking in deze 'witte zones' en de indoordekking steeg tot 94 %. Een illustratie van die positieve trend: Orange Belgium installeerde een innovatieve technische oplossing in Vresse-sur-Semois waarmee het 4G kan aanbieden aan 96 % van de inwoners.

Verenwoordigen samenwerken

... in overleg en met meer lef

In 2018 hielp het team van HR de zes Principles of Action steviger in de cultuur te verankeren. Ze creëerden mogelijkheden voor leiders en team members om samen oplossingen te vinden voor de uitdagingen op het werk. Het resultaat: medewerkers die meer durven!

Gedrag belonen op basis van de zes Principles of Action

Wie de strategische prioriteiten van Orange Belgium van dichterbij bekijkt, ontdekt meteen: digitale en culturele transformatie verwezenlijken. Dat was een belangrijk focuspunt voor HR in 2018. Sinds de introductie van de zes Principles of Action in 2017 verschoof het bedrijf zijn aandacht van de conceptie en bewustmaking naar de praktische toepassing van de principes en het gedrag, zodat die deel gaan uitmaken van de bedrijfscultuur en iedereen binnen het bedrijf ernaar gaat leven.

Het HR-team helpt iedereen actief zijn gedrag te wijzigen door gedrag te belonen dat steunt op de zes Principles of Action. Dat komt ook naar voren in de personeelsbeoordeling, waar men bij de berekening

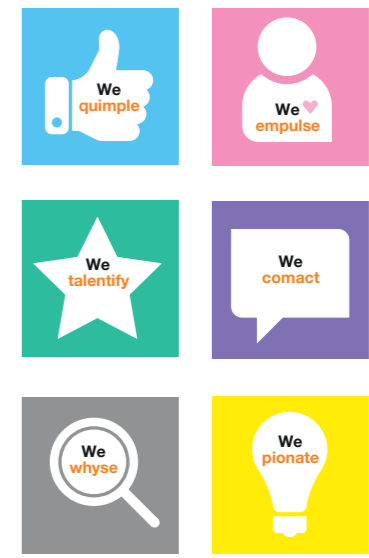
van de bonussen niet alleen de prestaties van de team members in overweging neemt, maar ook kijkt naar hoe ze samenwerken om hun doelstellingen te bereiken.

LeaderShift-talenten ontwikkelen

In 2018 namen alle people managers deel aan LeaderShift, het programma van HR om echte leiders te vormen. Het LeaderShift-programma moet managers helpen de culturele transformatie van het bedrijf mee vorm te geven door een nieuwe stijl van leidinggeven te integreren. Het programma bestaat uit vier modules die samen de zes Principles of Action bevatten: Kick-off (Whyse), Empowerment (Comact), Collaboration (Empulse en Talentify) en Agility (Quimple en Pionate).

Hoe kunnen we intern meer lef tonen?

Enkele voorbeelden: Hoe kunnen we het bedrijf laten groeien – of zelfs laten boomen? Door niet meer in silo's te werken en bovenal door samen te werken, als één bedrijf. Durf de verantwoordelijkheid op te nemen en wees niet defensief wanneer er feedback gegeven wordt. Bouw een cultuur op waar transparantie en eerlijkheid worden gestimuleerd. En bereid je goed voor op je leidinggevende positie, om een personeel aan te sturen dat nog meer durft.

De belofte van Orange waarmaken

In 2018 nam Orange verdere stappen om zijn belofte om een digitale en zorgzame werkgever te zijn waar te maken. Er worden nieuwe digitale oplossingen in gebruik genomen die het tewerkstellingstraject van begin tot eind makkelijker zullen maken. Zo werd de Workday-tool, die in 2017 werd gelanceerd, uitgebreid met meer HR-gerelateerde topics. De bedoeling is om alle belangrijke HR-tools samen te brengen in één enkele handige tool, die alle medewerkers op hun mobiele apparaat kunnen openen.

Uitwisselingsprogramma voor de directie

Om de verstandhouding tussen de verschillende diensten van het bedrijf te verbeteren – en hokjesdenken te doorbreken – wisselden in 2018 een aantal diensthoofden gedurende twee weken van functie. Zo werd het hoofd HR bijvoorbeeld de nieuwe Chief Legal Officer en kreeg het hoofd IT de leiding over HR.

Door het werk van een collega over te nemen, leerden ze zijn of haar doelen en uitdagingen beter begrijpen, waardoor ze zich beter konden inleven. En bovendien leren ze bij over het team van het andere hoofd. Het is ook een openlijke demonstratie aan het personeel van hoe nauw de teamleiders samenwerken. Er werd een kader ontwikkeld dat andere leiders in 2019 moet laten ervaren hoe het voelt om de leiding over een ander team te krijgen.

Een duidelijk teken dat Orange Belgium goed bezig is op het gebied van people management: externe auditeurs hebben het certificaat van Orange Belgium als Top Employer vernieuwd voor 2019.

Luisteren naar team members

Orange Belgium bouwt aan een sterke feedbackcultuur, en luisteren en antwoorden zijn daar een wezenlijk onderdeel van. Het management luistert behalve naar zijn klanten ook naar zijn team members.

De bedoeling is om samen oplossingen te vinden voor de uitdagingen op het werk. In dat opzicht kwam Orange in 2018 met de Principles of Action Champions aanzetten: medewerkers die door hun collega's naar voren worden geschoven als een lichtend voorbeeld van medewerkers die de principles of action in hun werk toepassen. Die vertegenwoordigers werken nu nauw samen met het management om de werkwijze van het bedrijf te verbeteren door de belangrijkste prioriteiten aan te pakken.

Veel plannen voor 2019

Voor 2019 zal HR zich focussen op een aantal belangrijke domeinen. Een eerste focuspunt is nieuwe – en gedurfdere – werkwijzen op poten zetten om de vooropgestelde doelen te realiseren. Die inspanning sluit aan bij de ambitie van het bedrijf om de processen en de besluitvorming sneller, eenvoudiger en efficiënter te maken. Er moeten ook verschillende middelen voor worden aangesproken, zoals automatisering.

Een tweede focuspunt zal zijn om de strategie en initiatieven van HR inzake menselijk kapitaal te stroomlijnen met de zakelijke strategie van het bedrijf en de manier van werken. Voor een maximale doeltreffendheid moeten die twee perfect op elkaar afgestemd zijn. Dat betekent dat het bedrijf zich als werkgever moet onderscheiden, de juiste profielen moet aantrekken voor specifieke IT-uitdagingen, uiteenlopende profielen moet aantrekken, behouden en de middelen flexibeler moet inzetten.

Om betrokkenheid en innovatie te stimuleren, liggen er ook plannen op tafel om een meer gesegmenteerde of gepersonaliseerde aanpak te implementeren op het gebied van werknemersopleiding en Reward & Performance management. Team members zullen bijvoorbeeld de opleidingsmogelijkheden kunnen selecteren die het best aansluiten bij hun persoonlijke ontwikkelingsdoelen. Het komende flex-income plan laat team members zelf kiezen welke voordelen ze willen.

Digitale transformatie...

... zet de deur open voor gedurfde initiatieven

Orange Belgium evolueert in ijtempo van een ‘traditioneel telecombedrijf’ naar een agile, innovatieve digitale operator. In 2018 bracht Orange zijn digitale transformatie in een stroomversnelling met als doel geavanceerde digitale oplossingen in te zetten in alle geledingen van het bedrijf.

In 2018 droeg het IT-team zijn steentje bij aan de uitzonderlijke resultaten van het bedrijf door de ontwikkelings-, test- en opleveringsfasen voor de producten en diensten van Orange volgens plan te ondersteunen. Zo speelde het team een cruciale rol bij het versterken van de commerciële prestaties en de positie van het bedrijf als een bold challenger.

CRM 2.0

Tegelijk begon het team de plannen voor zijn digitale transformatie uit 2017 te realiseren. In zijn missie om het CRM verder te transformeren, startte het team met het customer-facing systeem voor orderinvoer. Dat gebeurde in samenwerking met Salesforce, de wereldleider in CRM, en Vlocity, een toonaangevende speler in cloudcomputing. Door cloudgebaseerde oplossingen te installeren op de digitale en ondersteunde kanalen van Orange helpen de twee bedrijven Orange sneller business agile te worden en de marktintroductietijd te verkorten. Een eerste bewijs van die aanpak is de nieuwe bedrijfscatalogus van Orange waarin alle producten en diensten zijn gecentraliseerd.

Een nieuwe, gedurfde manier van werken

De hoofden van IT en van het residentiële team sturen samen onafhankelijke productontwikkelingsteams aan om op een makkelijk schaalbare manier een programma voor het bedrijf te ontwikkelen. De leden van de werkgroep werden niet toevallig over heel het bedrijf gerekruteerd: van een business analyst en enterprise architect tot een user experience

specialist en een groot team van programmeurs. Op die manier wordt het project georganiseerd en geleid volgens de principes van de ‘new way of working’. Het bedrijf maakt zo kennis met een gedurfde nieuwe mindset met betrekking tot IT- en business development.

Radicale vereenvoudiging

Een belangrijk onderdeel van de gedurfde aanpak van Orange Belgium schuilt in de actieve inspanningen van het bedrijf om de efficiëntie te verhogen door ‘radicale vereenvoudiging’. Het klopt inderdaad dat door de betere kabelregulering een gelijkwaardig speelveld ontstaat. Maar toch, om de convergente strategie van het bedrijf echt een toekomst te geven, is er ook nood aan duidelijkere, eenvoudigere interne procedures.

Van samenwerking en besluitvorming tot opleiding, CRM en facturering; de cultuur en werkwijze van Orange Belgium worden steeds eenvoudiger, digitaal en evolutiever terwijl Orange zich opmaakt om de gevestigde waarden aan het wankelen te brengen.

Met zijn digitale transformatie wil Orange vooral de gebruikerservaring op al zijn kanalen vereenvoudigen en de marktintroductietijd verkorten.

... en de toekomst voorbereiden

Om tegemoet te komen aan wat zijn klanten echt willen, dringt Orange Belgium aan op praktische innovatie. In 2018 breidde Orange Belgium het Orange Fab-netwerk van innovatieve scale-ups uit en introduceerde het de app itsme®, de veilige, digitale ID die ontwikkeld werd door het consortium Belgian Mobile ID.

Nieuwe innovaties van Orange Fab

In 2018 werd het tweede seizoen afgetrapt van Orange Fab, het exclusieve acceleratorprogramma voor scale-ups die nieuwe innovatieve producten en diensten ontwikkelen – in sectoren als het Internet of

Things, big data, artificiële intelligentie enz. – die de manier van leven en werken in de toekomst zullen omgooien.

In seizoen 2 werden drie scale-ups geselecteerd om samen te werken met Orange:

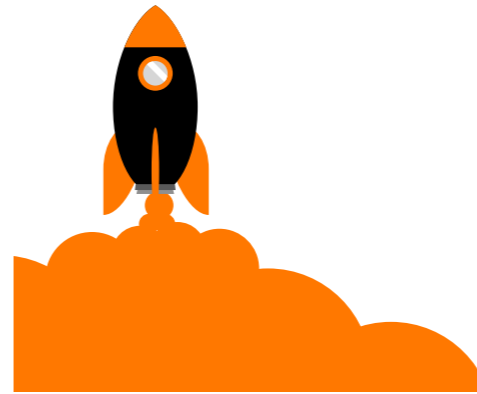
- **Chatlayer** ontwikkelde een conversation-engagementplatform dat artificiële intelligentie gebruikt om menselijke gesprekken te automatiseren;
- **iReachm** transformeert een voicemail in een virtuele assistent die gesprekken opneemt, vergaderverzoeken in een agenda opslaat en de gegevens in het adresboek van de gebruiker almaar uitbreidt; en
- **Thingsplay** biedt IoT-oplossingen voor industriële gebruikers. Ze ontwikkelen hardware en software voor fabrikanten die geconnecteerde apparaten nodig hebben.

Het hoofddoel van Orange Fab is om een commerciële samenwerking op te zetten tussen de scale-ups en de business units van Orange Belgium en Luxemburg waar beide partijen voordeel uit halen. Dankzij Orange Fab krijgen de geselecteerde start-ups het duwtje in de rug dat ze nodig hebben om hun zaak sneller van de grond te zien komen, zowel in België en Luxemburg als op wereldschaal, door dankbaar gebruik te maken van de wereldwijde aanwezigheid van Orange in 29 landen, met ruim 250 miljoen klanten.

Eind 2018 besloot Orange Belgium om te investeren in CommuniThings, de vorige laureaat van Orange Fab, dat slimme parkeeroplossingen ontwikkelt op het mobiele Internet of Things-netwerk van Orange.

OZ, het innovatieprogramma voor de eigen werknemers

In 2018 lanceerde Orange Belgium OZ, een programma dat innovatie, creativiteit en ondernemerschap stimuleert in de eigen rangen.

Orange Telephone

In 2018 lanceerde Orange Belgium een applicatie om de controle over de beltoets terug in handen te krijgen door gebruikers de mogelijkheid te bieden om hun gesprekken makkelijk en eenvoudig te beheren. Orange Telephone biedt bescherming tegen ongewenste gesprekken, toont de naam van het bedrijf voor inkomende oproepen en biedt de beste ervaring voor Visual Voicemail.

Orange Belgium lanceerde twee Innovatie Uitdagingen waarmee het zijn eigen werknemers aan het denken wilde zetten over twee onderwerpen: Connected Home en Smart Business. De ideeën stroomden binnen. Het is nu aan het Innovation Team om die ideeën te bestuderen.

itsme®: de digitale ID

In 2017 liet het consortium Belgian Mobile ID 'itsme' los op de wereld: een uniek, veilig en digitaal ID dat gebruikt kan worden voor alle digitale transacties: inloggen of registreren op talrijke websites, veilig betalingen verrichten, contracten valideren met de hoogste veiligheidsnormen, of een reis boeken.

Orange-klanten kunnen de itsme-app gemakkelijk downloaden en gebruiken op alle platformen waarop de app is geïntegreerd. In 2018 steeg het aantal gebruikers tot zo'n 750.000. De team members van Orange Belgium gebruiken itsme voor enkele van de recentste interne systemen. Klanten kunnen zich via itsme aanmelden op de klantenzone.

Proefproject rond glasvezel in Vlaanderen

Orange Belgium is de eerste Belgische telecomoperator die voor zijn proefproject rond glasvezel een partnerschap sloot met Fluvius, een overheidsbedrijf dat de energienetwerken in Vlaanderen beheert. Het project sluit perfect aan op de doelstellingen van de Vlaamse Regering om het supersnelle internet van de toekomst beschikbaar te maken in Vlaanderen.

In 2019 start een proefproject in vijf steden en gemeenten, met als doel 15.000 gezinnen te connecteren. Genk zal de eerste stad zijn die zal worden aangesloten.

Het open model van het proefproject met toegang tot een passieve glasvezelinfrastructuur wordt met succes gebruikt in andere Europese landen. Omdat meerdere operatoren de gedeelde infrastructuur voor een redelijke prijs kunnen gebruiken, zet het model de deur open voor snellere investeringen en een lagere prijszetting voor de consument. Tegelijk verscherpt het de concurrentie, want alle dienstenaanbieders kunnen hun eigen actieve apparatuur gebruiken, waardoor ze verder kunnen differentiëren als het aankomt op de innovatie van hun diensten en netwerk.

Gedurfde verantwoordelijkheid

... in dienst van de Belgische samenleving

Orange Belgium is trots op zijn verantwoorde en duurzame handelwijze, waar ook de Belgische samenleving voordeel uit haalt. In 2018 hield het bedrijf zijn inspanningen gericht op verantwoorde producten en diensten, sociale inclusie en de beperking van de impact op het milieu.

Verantwoorde producten en diensten

De grootste verantwoordelijkheid van Orange, als belangrijke bijdrager tot de ontwikkeling van de lokale economie, bestaat erin zijn klanten een onberispelijke ervaring te bezorgen door ze betrouwbare producten en diensten van topkwaliteit aan te bieden. Dat impliceert ook dat het bedrijf elk moment moet waken over gegevensbescherming en kinderen moet beschermen tegen bepaalde inhoud.

Een CO₂-neutraal bedrijf

Sinds 2014 zijn alle bedrijfsactiviteiten van Orange Belgium CO₂-neutraal: de gebouwen, het netwerk en de winkels van Orange. Die CO₂-neutraliteit wordt doorgetrokken naar de volgende domeinen: elektriciteit, gas, stookolie, papier, zakenreizen met het vliegtuig of de trein en koelmiddelen voor de airconditioning.

De niet-reduceerbare CO₂-uitstoot compenseert Orange door te investeren in een maatschappelijk project in Afrika

Voor het vierde opeenvolgende jaar kreeg Orange Belgium het CO₂ Neutral-label van CO₂Logic en

Vinçotte, wat betekent dat de operationele activiteiten van de onderneming (netwerk en gebouwen) CO₂-neutraal zijn.

Het ambitieuze plan van Orange Belgium om zijn milieupact aanzienlijk te verkleinen, vertaalde zich concreet in: de verhuis naar een veel groener gebouw in Brussel, de installatie van zonnepanelen, het gebruik van groene stroom, afvalsortering, papierverbruik enz. Zo komt het dat Orange Belgium zijn CO₂-uitstoot sinds 2006 met 80 % heeft gereduceerd.

Om de resterende 20 % weg te werken (de zogenaamde niet-reduceerbare uitstoot) en CO₂-neutraal te worden, zet het bedrijf zijn schouders onder CO₂-compensatieprojecten om de CO₂-uitstoot elders op de planeet (doorgaans in ontwikkelingslanden) te reduceren. Concreet investeerde Orange Belgium in 2018 in de bouw van ovens in Oeganda om het gebruik van hout en steenkool te reduceren, en zo een rem te zetten op de ontbossing en in één klap ook de leefomstandigheden van de bevolking te verbeteren.

En Orange Belgium deed nog een geste: eind november namen verschillende team members en hun gezin deel aan de Dag van de Natuur. Op initiatief van Natuurpunt plantten ze 1000 bomen om het Waverwoud in Sint-Katelijne-Waver heraan te leggen.

De talentenkloof op inclusieve wijze aanpakken met BeCode

Als onderdeel van zijn missie om mensen dichterbij elkaar te brengen, draagt Orange Belgium actief bij aan het project 'BeCode', dat begin 2017 werd gelanceerd. Via BeCode ondersteunt Orange de mensen die willen bijdragen aan de digitale revolutie in onze maatschappij door hen de vereiste digitale vaardigheden bij te brengen. In februari 2018 leverde BeCode zijn eerste afgestudeerden af, klaar om de arbeidsmarkt te bestormen.

www.becode.org

Een hartverwarmend geschenk

De eindejaarsperiode is ook een tijd van geven. In 2018 zette Orange Belgium zijn schouders onder 'Christmas for All', een actie met als doel alle daklozen een kerst die naam waardig te schenken. Op initiatief van Brusselse jongeren werd een grote bedeling van levensmiddelen georganiseerd aan Station Brussel-Centraal. Om dit goede doel een duwtje in de rug te geven, organiseerde Orange Belgium in zijn kantoren in Brussel en Gent een inzamelactie voor kleding, slaapzakken, hygiënische producten en niet-bederfbare etenswaren.

Een ander initiatief werd opgezet door team members van Orange. Tijdens de kerstperiode brachten 350 vluchtelingen de nacht door bij het Orange-gebouw in Brussel. Maatschappelijk werkers van de Stad Brussel en vrijwilligers hielpen maaltijden te bereiden en verdelen, deden de administratie en zamelden kleding en meubels in.

Er was een wiferverbinding nodig, zodat de vluchtelingen met hun familie konden communiceren via sociale netwerken. Orange Belgium leverde een technische oplossing voor wifi in de gemeenschappelijke ruimte, waar de vluchtelingen naar huis konden bellen.

Luisteren naar de behoeften en het welzijn van de medewerkers

Tevreden personeel is één van de belangrijkste strategische prioriteiten van het bedrijf. In 2018 zette Orange verder stappen richting een sterke feedbackcultuur. Het management maakt er een erezaak van om behalve naar zijn klanten ook naar zijn team members te luisteren.

De bedoeling is om samen oplossingen te vinden voor de uitdagingen op het werk. In dat opzicht kwam Orange met de Principles of Action Champions aanzetten: medewerkers die door hun collega's naar voren worden geschoven als een lichtend voorbeeld van medewerkers die de principes of action in hun werk toepassen. Die vertegenwoordigers werken nu nauw samen met het management om de werkwijze van het bedrijf te verbeteren door de belangrijkste prioriteiten aan te pakken.

Tegelijk wil Orange een werkomgeving creëren met een goede werk-privébalans en een gezonde levensstijl. In 2018 werd het bedrijfsrestaurant helemaal onder handen genomen. Er werden gezondere, verse alternatieven aan het menu toegevoegd, gaande van speciale broodjes tot een ruime keuze aan versbereide maaltijden. Tot slot biedt het bedrijf gratis fruit aan op het werk, sportlessen tussen de middag, griepvaccins enz.

Tegelijk wil Orange een werkomgeving creëren met een goede werk-privébalans en een gezonde levensstijl.

Marktleider met lef

2018 was andermaal een succesvol jaar voor Orange Luxembourg. Het bedrijf timmerde verder aan de weg naar de top.

In 2018 profileerde Orange Luxembourg zich als bold challenger op de hevig concurrerende telecommarkt. Het aandeel op de mobiele markt steeg tot ongeveer 20 %.

In maart vierde het bedrijf de eerste verjaardag van Love en het jaar werd gekenmerkt door de progressie die het boekte op het vlak van convergentie. Orange Luxembourg verkoopt nu vaste connectiviteit op de B2B-markt.

BOOMing business

In november waagde het bedrijf de sprong met de lancering van BOOM, zijn vrijblijvende abonnement voor één maand: geen telefoon, maar een heleboel gigabytes (Unlimited!) voor een bijzonder aantrekkelijke prijs. Orange Luxembourg werd zo de grootste operator op het vlak van mobiele nummeroverdracht.

In de loop van het jaar begon Orange Luxembourg in het kader van zijn digitale transformatieprogramma zijn IT-productieketen te upgraden, vereenvoudigen en stroomlijnen om zijn klanten nog beter te bedienen. De upgrade is gepland in 2019.

Ook in 2018 werd het NB-IoT-netwerk geactiveerd in Luxemburg en installeerde het bedrijf een Smart Parking-product voor zijn kantoren, dat het als een use case gebruikt.

Het beste mobiele netwerk in Luxemburg

Het netwerk van Orange werd in 2018 door het onafhankelijke benchmark- en onderzoeksbureau Systemics-PAB andermaal verkozen tot 'beste mobiele netwerk in Luxemburg'. Uit het onderzoek blijkt dat Orange de beste resultaten kan voorleggen inzake:

- Beste mobiele netwerk
- Beste algemene score voor mobiel internet
- Beste algemene score voor mobiele telefonie

De vraag naar internet klinkt steeds luider. De laatste 30 maanden steeg het gebruik van mobiel internet van 20 naar 90 TB per week op 4G/4G+. Daarom moet er onophoudelijk geïnvesteerd worden in de vervollediging van het netwerk, de verhoging van de capaciteit, de kwaliteit van de dienstverlening en in nieuwe apparatuur om de komst van 5G in Luxemburg voor te bereiden.

Groene projecten en 5G-voorbereidingen op de agenda van 2019

Een van de doelstellingen van Orange Luxembourg is om zijn netwerk verder te upgraden tot het de laagste CO₂-voetafdruk heeft van alle netwerken in het land. Met dat doel voor ogen bouwde Orange een antenne op wind- en zonne-energie die CO₂-neutraal is – een primeur in Luxemburg en de tweede in zijn soort in Europa. De mast produceert hernieuwbare energie. In totaal compenseert de combinatie van wind- en zonne-energie en de geoptimaliseerde radioparameters tot 54 % van het energieverbruik van de mast.

Parallel met het Digital Luxembourg-programma om de komst van 5G op de Luxemburgse markt in een stroomversnelling te brengen, bestudeert Orange de mogelijkheid om samen te werken met sectorale partners om deze gigantische onderneming tot een goed einde te brengen en de tijdige komst van 5G te garanderen.

2019 belooft een jaar van fikse progressie te worden!

Beste mobiele netwerk

Het netwerk van Orange werd in 2018 door het onafhankelijke benchmark- en onderzoeksbureau Systemics-PAB andermaal verkozen tot 'beste mobiele netwerk in Luxemburg'

~20%
aandeel op de
mobiele markt

De relatie Orange Belgium met de beleggingsgemeenschap

Het Investor Relations-team van Orange Belgium streeft ernaar een duurzame vertrouwensrelatie tot stand te brengen met de financiële markten en al zijn deelnemers, door een betrouwbare en interessante bron te zijn van financiële en strategische informatie over de onderneming, haar prestaties en de markt waarin ze actief is. Zo kan het IR-team een belangrijke rol spelen in het besluitvormingsproces van zowel de beleggers als het management.

Aandelen

Het kapitaal van de onderneming heeft in 2018 geen wijzigingen ondergaan. Het bedraagt € 131.720.619 en wordt vertegenwoordigd door 60.014.414 aandelen met een nominale waarde van € 2,195.

Alle uitstaande aandelen van de onderneming zijn gewone aandelen. Er zijn geen andere bijzondere klassen van aandelen. Alle aandelen verlenen dezelfde rechten, zonder uitzondering. Er is geen enkele wettelijke of statutaire beperking van het stemrecht verbonden aan de aandelen van de onderneming.

Aandeelhouders

Belangrijke aandeelhouder

Orange sa is de hoofdaandeelhouder van de onderneming. Via zijn 100%-dochteronderneming Atlas

Services Belgium nv heeft Orange sa een belang van 52,91% in Orange Belgium.

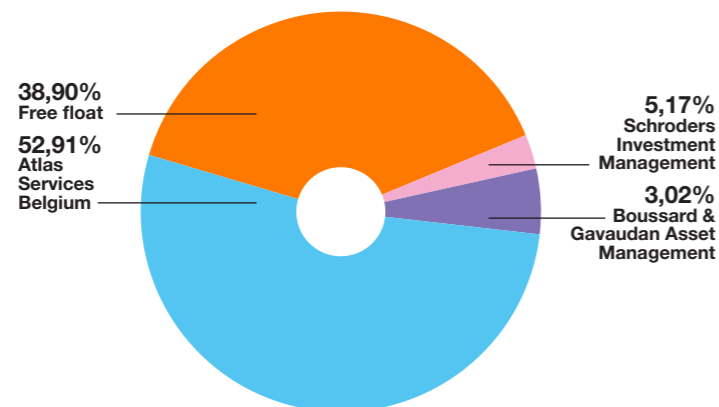
Aandeelhoudersstructuur

In de volgende tabel wordt de aandeelhoudersstructuur van Orange Belgium gepresenteerd per 31 december 2018. Ze is gebaseerd op de recentste meldingen van de hierna vermelde aandeelhouders aan de onderneming en aan de Belgische Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten ('FSMA').

Volgens de transparantieregels (artikel 18 van de wet van 2 mei 2007) zijn aandeelhouders verplicht om hun belang bekend te maken wanneer het een bepaalde drempel overschrijdt. Orange Belgium hanteert meldingsdrempels van 3%, 5% en veelvoud van 5%.

■ In april 2018 heeft Norges Bank gemeld dat het zijn belang in Orange Belgium had verlaagd tot onder 3%.

Aandeelhoudersstructuur per 31/12/2018

Dividenden

De Orange Belgium-groep streeft naar een evenwicht tussen gepaste contante rendementen voor de aandeelhouders en een evenwichtige en degelijke financiële positie, met voldoende bewegingsruimte om te investeren in de convergente strategie en de uitbreiding van het netwerk.

Op basis van de financiële en commerciële prestaties van 2018 en de vooruitzichten op middellange termijn, zal de raad van bestuur aan de algemene vergadering van aandeelhouders van 2 mei 2019 voorstellen om voor het boekjaar 2018 een gewoon brutodividend van € 0,50 euro per aandeel te betalen. Als dat wordt goedgekeurd, zal het gewone brutodividend van € 0,50 euro op 16 mei 2019 worden betaald (ex-dividenddatum 14 mei 2019; registratiedatum 15 mei 2019).

In de onderstaande tabel worden de betaalde of te betalen dividenden op aandelen van Orange Belgium gepresenteerd voor de laatste vijf jaar.

Jaar	Dividend in €
2014	0,00
2015	0,00
2016	0,00
2017	0,50
2018	0,50

Liquiditeitscontract

Op 1 augustus 2014 is Rothschild Martin Maurel aangesteld als de liquiditeitsverstrekker van Orange Belgium, om de regelmatige en liquide verhandeling van het aandeel te bevorderen. Het mandaat van de liquiditeitsverstrekker geldt op strikt discretionaire basis in naam en voor rekening van de onderneming. Die transacties worden uitgevoerd

Jaar eindigend op 31 december	Hoogste koers in €	Laagste koers in €	Periode einde in €	Gemiddeld verhandeld volume per dag
2010	49,20	39,51	48,51	163.018
2011	53,33	37,73	39,75	177.890
2012	39,71	18,70	19,39	172.463
2013	21,47	10,25	13,80	166.955
2014	20,20	11,35	19,61	130.015
2015	22,54	15,50	22,33	130.090
2016	22,33	18,00	19,86	75.057
2017	22,10	17,03	17,50	55.848
2018	17,92	12,56	17,24	65.702

Kwartaal eindigend op	Hoogste koers in €	Laagste koers in €	Periode einde in €	Gemiddeld verhandeld volume per dag
31-maart-17	22,10	19,86	20,04	59.067
30-juni-17	21,42	19,05	20,50	72.600
30-sep-17	21,30	18,91	19,56	41.594
31-dec-17	19,91	17,03	17,50	50.130
31-maart-18	17,78	14,80	16,62	73.805
30-juni-18	17,50	14,46	14,46	67.103
30-sep-18	15,50	12,56	13,54	51.720
31-dec-18	17,92	13,70	17,24	70.111

+18%
gemiddelde
dagelijkse
verhandelde
volume in 2018
vs 2017

op het centrale orderboek van de gereguleerde markt van Euronext Brussel. De handel in eigen aandelen werd goedgekeurd door de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 7 mei 2014. Per 28 december 2018 hield Orange Belgium geen ingekochte eigen aandelen.

Relatie met aandeelhouders en beleggers Ontwikkeling van de aandelenkoers

De aandelen van Orange Belgium (ISIN: BE0003735496) zijn genoteerd in Compartiment A van Euronext Brussel. Compartiment A omvat bedrijven met een marktkapitalisatie van meer dan € 1 miljard.

De aandelen van de onderneming werden tijdens het jaar verhandeld binnen een bereik van € 12,56 - € 17,92. Het gemiddelde dagelijkse verhandelde volume in 2018 was 65.702 aandelen, in vergelijking met 55.848 aandelen het jaar voordien.

2018 was een keerpunt voor de Belgische telecomsector. In juni bepleitte de minister van Ontwikkelingssamenwerking, Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post de verdiensten van een vierde mobiele operator. Tussen juni en augustus vertoonde de aandelenkoers van alle beursgenoteerde telecomoperatoren in België een daling.

De solide commerciële en financiële resultaten van Orange Belgium in het derde kwartaal hielpen de trend van de aandelenkoers tijdens het laatste kwartaal van 2018 te keren. Door de consolidatietrend op de Nederlandse mobiele telecommarkt nam de vrees voor een vierde speler op de Belgische markt bovendien af. In november keurde de Europese Commissie de fusie tussen

Tele2 en T-Mobile goed, en maakte zodoende de weg vrij voor een markt met drie operatoren in Nederland.

Financiële communicatie

Het Investor Relations-team streeft naar een duurzame relatie met de beleggingsgemeenschap door een betrouwbare bron van informatie te zijn en relevante informatie te verstrekken die nuttig is voor beleggingsbeslissingen. Het team heeft de taak om te antwoorden op vragen van aandeelhouders en de bredere beleggingsgemeenschap.

Uitgebreide informatie over de activiteiten, de strategie en de financiële prestaties van de onderneming kan worden verkregen in een ruime waaier van reglementaire

documenten (persberichten, bekendgemaakte bedrijfsresultaten, jaarverslag, kwartaalverslagen, resultatenpresentaties). Al deze documenten kunnen in het Nederlands, Engels en Frans worden geraadpleegd op <https://corporate.orange.be/nl/financi%C3%A9le-informatie> en kunnen op verzoek worden verkregen bij het team Investor Relations.

Het senior management organiseert live presentaties van de kwartaal- en jaarresultaten. De presentaties kunnen online worden gevolgd via een webcast en/of via een conference call.

Roadshows en vergaderingen met institutionele beleggers

Het investor-relationsprogramma omvat persoonlijke gesprekken, roadshows en conferenties. Tijdens dergelijke evenementen komen institutionele beleggers, sell-sideanalisten en het management van Orange Belgium samen om de resultaten en de vooruitzichten van de bedrijfsprestaties van Orange Belgium te bespreken. In 2018 ontmoette het management 170 beleggers en spendeerde het 22 dagen op roadshows en sectorconferenties in 7 verschillende landen.

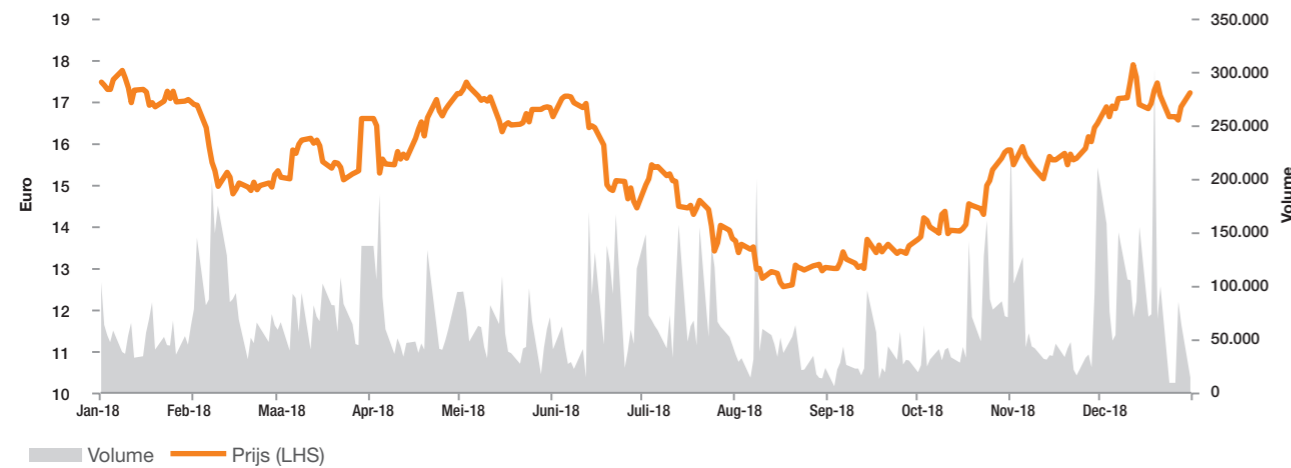
Berichtgeving analisten

Orange Belgium wordt actief gevolgd door 18 makelaarsbedrijven. Elk kwartaal vraagt de onderneming analisten naar hun schattingen en aanbeveling, om een gedetailleerd overzicht van de marktverwachtingen te verkrijgen. Deze consensus kan worden geraadpleegd op de website van Orange Belgium.

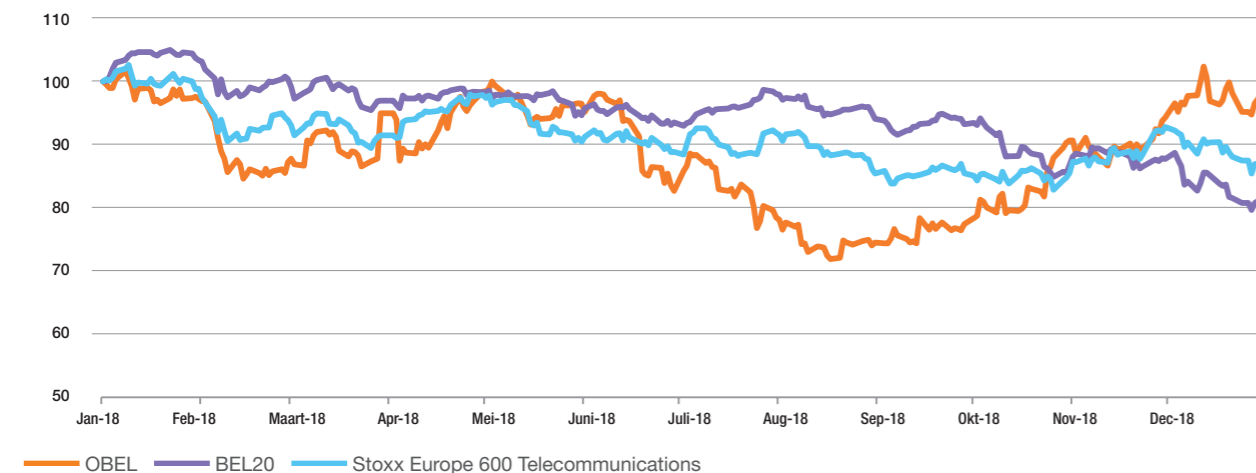
Broker	Analysts
Bank Degroof Petercam	Stefaan Genoe
Barclays Capital	Simon Coles
Berenberg Bank	David Burns
Citigroup	Nayab Amjad
Credit Suisse	Paul Sidney
Deutsche Bank	Roshan Ranjit
Goldman Sachs	Michael Bishop
HSBC	Nicolas Cote-Colisson
ING	David Vagman
Jefferies	Ulrich Rathe
JP Morgan	Akhil Dattani
KBC Securities	Ruben Devos
Kepler Cheuvreux	Matthijs Van Leijenhorst
Macquarie	Guy Peddy
ODDO Securities	Alexandre Iatrides
MainFirst	Stéphane Beyazian
Société Générale	Stéphane Schlatter
UBS	Nicholas Prys-Owen

Evenement	Broker	Stad
Kw1 2018		
Roadshow	KBC Securities	Brussel
Roadshow	Kepler Cheuvreux	Londen
Roadshow	HSBC	Parijs
Conference	Citigroup	Londen
Roadshow	Credit Suisse	Zurich
Kw2 2018		
Roadshow	Berenberg	Londen
Roadshow	KBC Securities	Brussel
Roadshow	Bank of America Merrill Lynch	Londen
Roadshow	ING	Parijs
Roadshow	Goldman Sachs	Madrid
Roadshow	Raymond James	New York, Boston
Roadshow	Kepler Cheuvreux	Oslo
Kw3 2018		
Conference	Barclays	Londen
Conference	Goldman Sachs	New York,
Roadshow	Exane BNP Paribas	Parijs
Roadshow	Degroof Petercam	Madrid
Kw4 2018		
Roadshow	Jefferies	Londen
Roadshow	Société Générale	Parijs
Conference	ING	Brussel

Koers (in €) en handelsvolume van het aandeel van Orange Belgium tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018

Aandelenkoers van Orange Belgium (in €) in vergelijking met indices tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018¹

1. Vanaf 1 januari 2018 is de basis van alle indices 100.

Financiële kalender

In de volgende tabel wordt de verwachte aankondiging van de resultaten getoond.

Financiële kalender	
14-jan-19	Start black-outperiode
13-feb-19	Financiële resultaten Kw4 2018 (7.00 uur CET) - Press release
13-feb-19	Financiële resultaten Kw4 2018 (14.00 uur CET) - Audio conference call/webcast
1-april-19	Start black-outperiode
24-april-19	Financiële resultaten Kw1 2019 - Persbericht
24-april-19	Financiële resultaten Kw1 2019 (10.00 uur) - Conferencecall
02-mei-19	Jaarlijkse algemene vergadering
14-mei-19	Registratiedatum dividend ²
15-mei-19	Registratiedatum dividend ²
16-mei-19	Uitbetalingsdatum dividend ²
1-juli-19	Start black-outperiode
24-juli-19	Financiële resultaten Kw2 2019 (7.00 uur) - Persbericht
24-juli-19	Financiële resultaten Kw2 2019 (14.00 uur) - Conferencecall/webcast
1-okt-19	Start black-outperiode
23-okt-19	Financiële resultaten Kw3 2019 (7.00 uur) - Persbericht
23-okt-19	Financiële resultaten Kw3 2019 (10.00 uur) - Conferencecall

2. onder voorbehoud van goedkeuring door de JAV

Orange Belgium is één van de meest toonaangevende telecommunicatieoperatoren op de Belgische markt (met meer dan 4 miljoen klanten) en in Luxemburg, via zijn dochteronderneming Orange Luxembourg.

Als convergente speler bieden we mobiele telecommunicatiediensten, alsook internet en tv aan particulieren, en innovatieve mobiele en vastelijndiensten aan bedrijven. Ons ultraperformante mobiele netwerk beschikt over de 2G-, 3G-, 4G- en 4G+-technologie waar we voortdurend in blijven investeren.

Orange Belgium is een dochteronderneming van de Orange-groep, één van de meest toonaangevende operatoren in Europa en Afrika voor mobiele telefonie en ADSL-internetdiensten, en één van de wereldleiders betreft de levering van telecommunicatiediensten aan bedrijven.

Orange Belgium is genoteerd aan de beurs van Brussel (OBEL).

Het beheersverslag voor het verslagjaar afgesloten op 31 december 2018, bestaande uit pagina 36 tot 44, is opgesteld in overeenstemming met artikel 96 en 119 van het Wetboek van vennootschappen en is op 27 maart 2019 goedgekeurd door de raad van bestuur. Het heeft betrekking op de geconsolideerde jaarrekening van de Orange Belgium-groep en op de statutaire jaarrekening van Orange Belgium nv. De verklaring inzake deugdelijk bestuur op pagina 104 tot 118 maakt integraal deel uit van dit beheersverslag.

1. Recente gebeurtenissen

Eerste kwartaal van 2018

Orange Belgium lanceert het eerste onbeperkte mobiele abonnement in België en bewijst dat het de gedurfde rol van uitdager op de markt voor zijn rekening neemt

Het Arend-tariefplan van Orange Belgium is bedoeld voor residentiële klanten die waar en wanneer dan ook willen surfen zonder dat ze zich zorgen hoeven te maken over de kosten van hun internetgebruik. Vanaf 40 euro per maand omvat het Arend-tariefplan van Orange Belgium naast onbeperkte

belminuten en sms'en ook onbeperkte mobiele data. Arend en Arend Premium, dat internationaal telecomverkeer omvat, kunnen beide worden gecombineerd met het Love-aanbod. Dat verstevigt de positie van Orange Belgiums zijn convergente aanbod nog verder. Nu biedt het immers ook onbeperkte belminuten, sms'en, mobiele data, vast internet en hoogwaardige tv-inhoud voor slechts 79 euro per maand.

Orange Belgium biedt zijn Love-klanten de mogelijkheid om hun bundel uit te breiden met Fixed Phone

Voor 10 euro per maand kunnen klanten een vaste telefoon toevoegen aan hun Love-abonnement en onbeperkt bellen naar alle vaste en mobiele nummers in België, maar ook gratis naar vaste lijnen in 40 verschillende landen. Daarnaast profiteren klanten van de volgende diensten: een oproep doorschakelen naar een mobiel of vast toestel, schakelen naar een tweede oproep, conferentiegesprekken, voicemail en weergave van het nummer van de inkomende oproep.

Orange Belgium gaat samenwerken met Salesforce en Vlocity om zijn digitale transformatie te versterken

Orange Belgium heeft een overeenkomst gesloten met Salesforce, wereldleider op het gebied van CRM, en Vlocity, een toonaangevend bedrijf gespecialiseerd in clouddiensten. Salesforce en Vlocity zullen Orange helpen om als bedrijf sneller wendbaar te worden en de time-to-market te verkorten door cloudoplossingen aan te bieden via de digitale en ondersteunde kanalen van Orange Belgium.

Tweede kwartaal van 2018

Orange Belgium versterkt zijn positie als 'bold challenger' met nieuwe klantgerichte aanbiedingen

Eind juni 2018 besloot Orange Belgium zijn positie als 'bold challenger' nog verder te verankeren door zijn waai-er

van mobiele abonnementen verder uit te breiden en te stroomlijnen: 1/ het nieuwe 'Koala'-aanbod omvat onbeperkt bellen en sms'en, en heeft met 4GB ook extra mobiele data. Klanten die kiezen voor dit nieuwe 'Koala'-abonnement betalen 20 euro per maand; en 2/ het gloednieuwe 'Cheetah'-tariefplan biedt onbeperkt bellen en sms'en, en 8 GB mobiele data voor 30 euro per maand.

Orange Belgium zet ook de allereerste volledig onbeperkte convergente bundel op de markt in de kijker

Nadat in februari 2018 het eerste onbeperkte mobiele Arend-tariefplan in België werd geïntroduceerd, heeft Orange Belgium in het tweede kwartaal van 2018 vooral aandacht besteed aan de promotie van het eerste volledig onbeperkte convergente aanbod (mobiel, internet en tv) op de markt. Klanten kunnen kiezen voor een Love Unlimited-pakket door internet en tv toe te voegen aan een Arend- of Arend Premium-abonnement. Ze kunnen dan niet alleen onbeperkt bellen en sms'en, maar beschikken dan tevens over onbeperkt mobiel en vast internet en digitale tv tegen de scherpste prijs op de markt.

Orange Belgium breidt zijn Love-aanbod uit met onbeperkte live-tv via de Orange TV-app en een Fixed Phone-optie

Orange Belgium blijft investeren in zijn Love-aanbod om zijn convergente positie en groei te ondersteunen. Met de Orange TV-app kunnen Love-klanten van Orange hun favoriete programma's nu ook op hun smartphone of tablet bekijken, zonder extra kosten voor zijn convergente klanten.

Voltooiing van het besluit over de analyse van de markt voor breedbandinternet en televisieomroep na goedkeuring van de Europese Commissie

Na een openbare raadpleging over de analyse van de markt voor breedbandinternet en tv in 2017 heeft de CRC haar ontwerpbesluit begin mei 2018 voorgelegd aan de Belgische mededingingsautoriteit en vervolgens aan de Europese Commissie. Een maand later heeft de Europese Commissie gerichte commentaar op het ontwerpbesluit gegeven en groen licht gegeven voor de voorgestelde regulering over groothandelstoegang in België. Eind juni 2018 hebben de Belgische regulatoren hun besluit voltooid, rekening houdend met de opmerkingen van de Europese Commissie. Het tussentijdse besluit over de verbeterde prijzen werd begin augustus 2018 van kracht.

Orange Belgium en Medialaan hebben een full mvno-overeenkomst van 5 jaar gesloten

Orange Belgium en Medialaan, de toonaangevende Vlaamse commerciële omroep, hebben een groothandelspartnership van 5 jaar gesloten voor de mobiele tak van Medialaan: Unleashed. Deze mvno biedt momenteel mobiele diensten aan residentiële klanten onder de merknamen Mobile Vikings en JIM Mobile. Vanaf de lente van 2019 zal Unleashed de circa 365 duizend klanten van Mobile Vikings en JIM Mobile, die momenteel gebruikmaken van het netwerk van Telenet/Base, migreren naar het toonaangevende 4G-netwerk van Orange Belgium.

Orange Belgium verbetert zijn klantervaring met de lancering van 'Voice over WiFi' en 'Voice over 4G'

Orange was in België de eerste operator die in juni 2018 zowel 'Voice over WiFi' (VoWiFi) als 'Voice over 4G' (VoLTE) activeerde. Orange Belgium is ook de enige operator die nu HD-telefonie aanbiedt op alle technologieën (2G/3G/4G/VoWiFi). Door zijn netwerk uit te breiden met VoWiFi en VoLTE, met een glashelder geluid, een grotere dekking en een opvallend kortere verbindingstijd, heeft Orange Belgium ervoor gezorgd dat de telefoonervaring van zijn klanten aanzienlijk verbeterd werd. Oproepen via 'Voice over WiFi' en 'Voice over 4G' worden gefactureerd als gewone oproepen. Deze technologische innovatie maakt deel uit van de strategie van Orange Belgium die focust op de verbetering van de kwaliteit van het Orange-netwerk en de dekking in gebouwen.

Derde kwartaal van 2018

2de editie van Orange Fab van start in België en Luxemburg

Orange Fab is het 3-maanden durende accelerator-programma van de Orange-groep voor gevestigde scale-ups die met Orange willen samenwerken. Het voornaamste doel van dit programma bestaat erin een commerciële acceleratie op gang te brengen tussen de scale-ups en Orange Belgium, en ze te helpen groeien dankzij de wereldwijde invloed van Orange. 45 start-ups en scale-ups stelden zich kandidaat. Drie zijn als winnaar geselecteerd: Chatlayer, iReachm en Thingsplay. Hun deelname aan het Orange Fab-programma ging meteen van start.

Nieuwe spectrumverdeling en verlenging van bestaande spectrumtoewijzingen

De ontwerpen van koninklijke besluiten over de toewijzing van de 700, 1400 en 3400-3800 MHz-frequentiebanden en de voorwaarden voor de verlenging/hertoewijzing van de 900, 1800 en 2100 MHz-frequentiebanden zijn gepubliceerd. Minister De Croo kondigde onverwacht aan dat het de bedoeling is om spectrum te reserveren voor een 4e mobiele-netwerkoperator. De Ministerraad heeft de koninklijke besluiten eind juli initieel goedgekeurd. De teksten worden momenteel door de Raad van State en het Overlegcomité gecontroleerd. Het algemene doel van de besluiten bestaat erin de veiling van het spectrum in de tweede helft van 2019 voor te bereiden.

Vierde kwartaal van 2018

Orange Belgium werkt mee aan het glasvezelpilootproject van Fluvius in Vlaanderen

Fluvius, dat in Vlaanderen openbare nutsvoorzieningen levert, start een pilootproject in de vorm van een open glasvezelnetwerk met passieve toegang in 5 gemeenten. Orange Belgium is de eerste Belgische telecomoperator die met Fluvius samenwerkt aan dit proefproject. Orange Belgium is verantwoordelijk voor zijn eigen backhaulnetwerk en zal zijn eigen actieve apparatuur aansluiten op het glasvezelnetwerk van Fluvius.

Dankzij dit initiatief kan er meer worden geïnvesteerd en kunnen de prijzen voor de consumenten worden verlaagd, aangezien verschillende operatoren de gedeelde infrastructuur tegen een redelijke prijs kunnen gebruiken. Ook stimuleert het de concurrentie, aangezien elke serviceoperator zijn eigen actieve apparatuur kan gebruiken, waardoor de serviceoperatoren zich verder kunnen onderscheiden in diensten en technologische netwerkinnovaties.

Het BIPT heeft zijn kwaliteitsindicatoren voor klantvriendelijkheid voor het eerste halfjaar van 2018 geactualiseerd

De Belgische regulator, het BIPT, heeft zijn kwaliteitsbarometer voor vaste en mobiele diensten geactualiseerd. De informatie is bedoeld om eindgebruikers en beleidsmakers een beter inzicht te bieden in de beschikbare diensten. Uit de analyse van het BIPT kwam de klantvriendelijkheid van Orange Belgium duidelijk naar voren. De onderneming behaalde de beste score voor de wachttijden bij de klantendienst, het percentage problemen opgelost bij het eerste contact, klachten over facturering en reparatietermijn.

Herziening van de besluiten over de analyse van de markt voor breedbandinternet en televisieomroep – update

Telenet heeft bij het Europese Hof van Justitie beroep aangetekend om bezwaar te maken tegen de brief met de opmerkingen van de Europese Commissie over de nieuwe marktanalyse. Alle kabeloperatoren hebben tegelijkertijd beroep aangetekend tegen de besluiten voor het Belgische Hof van Beroep (Marktenhof). Op 30 januari 2019 verwierp het Hof van Beroep de verzoeken van Telenet, Nethys en Brutélé om de beslissingen in verband met de marktanalyse in afwachting van het resultaat van het Europese Hof op te schorten. De timing voor het definitieve resultaat van deze procedures is onzeker.

Het BIPT heeft een raadpleging georganiseerd over de kostenmodellen voor toegang tot de netwerken van de kabeloperatoren en het FTTH-netwerk van Proximus. De raadpleging is begonnen op 13 december 2018 en liep tot 15 februari 2019. De resultaten van de raadpleging, van zodra beschikbaar, zullen worden gebruikt als input voor de toekomstige beslissingen over de gereguleerde groothandelstarieven.

Het BIPT heeft besloten de verplichtingen voor 'broadband only' en het 'single installer'-proces in te voeren. Deze zouden tegen de helft van het jaar beschikbaar moeten zijn.

Er loopt momenteel een pré-consultatie over de geactualiseerde referentieaanbiedingen voor kabel en het referentieaanbod voor het glasvezelnetwerk van Proximus, om de verplichtingen van de nieuwe beslissingen van de marktanalyse te weerspiegelen. De raadpleging over de beslissingen in verband met de referentieaanbieding zal naar verwachting medio 2019 plaatsvinden. Hierdoor zou de toegangsprijs moeten dalen en de concurrentie op de markt voor vastelijndiensten moeten toenemen.

Toegang en gespreksopbouw vaste telefonie

Net als in andere markten van de EU heeft het BIPT besloten om de markten voor vaste spraakoproepen te

dereguleren. Proximus stelt voor om tot eind 2019 onder commerciële voorwaarden toegang tot carrieselectie en -preselectiediensten te blijven bieden. Het BIPT heeft op 17 december 2018 besloten om de toegang van eindgebruikers tot nationale vaste telefoniediensten via CS (carrieselectie) en CPS (carrierpreselectie) te dereguleren. Voor de wholesalemarkt voor vaste gespreksopbouw diensten is er eenzelfde beslissing genomen.

Verordening over de tarieven voor internationaal bellen of sms'en binnen de EU

Vanaf 15 mei 2019 gelden er Europese regels voor internationaal bellen en sms'en binnen de EU voor particulieren. Voor spraakoproepen geldt er een maximum van € 0,19 per minuut (excl. btw) en voor sms'en geldt een plafond van € 0,06 (excl. btw) per bericht.

Stralingsnormen in Brussel

De regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is met de mobiele operatoren een kader overeengekomen voor de uitrol van een 5G-netwerk in de hoofdstad. Het plafond voor elektromagnetische velden wordt naar verwachting verhoogd van 6 volt per meter tot 14,5 volt per meter. Zonder deze verhoging zou de uitrol van 5G in het Brusselse gewest niet mogelijk zijn.

2. Toelichting bij de geconsolideerde financiële staten opgesteld overeenkomstig de internationale IFRS-normen

De consolidatiekring omvat de volgende bedrijven: Orange Belgium nv (100%), de Luxemburgse vennootschap Orange Communications Luxembourg sa (100%), IRISnet cvba (28,16%), Smart Services Network nv (100%), Walcom nv (100%), Walcom Business Solutions nv (100%), A3COM nv (100%) en A & S Partners nv (100%).

Orange Belgium nv (de uiteindelijke meerderheids-aandeelhouder is Orange sa) is één van de belangrijkste spelers op de telecommarkt in België en Luxemburg. Orange Belgium is genoteerd aan de beurs van Brussel (OBEL).

Orange Communications Luxembourg S.A., een vennootschap opgericht naar en actief onder Luxemburgs recht, werd op 2 juli 2007 door Orange Belgium nv overgenomen. De overname had betrekking op 90% van de aandelen van Orange Communications Luxembourg sa. De resterende 10% van de aandelen is verworven op 12 november 2008. De onderneming consolideert de resultaten van Orange Communications Luxembourg sa voor 100% sinds 2 juli 2007.

IRISnet cvba is een vennootschap die in juli 2012 werd opgericht in samenwerking met de Brusselse overheden om de activiteiten van de tijdelijke vereniging Irisnet uit te voeren. De vennootschap is verantwoordelijk voor de exploitatie van het glasvezelnetwerk Irisnet 2 en voor de levering van diensten op het gebied van vaste telefonie, gegevensoverdracht (internet, e-mail) en andere netwerkgerelateerde diensten (videoconferenties, videobewaking, enz.).

De overname van de activiteiten vond plaats op 1 november 2012. In deze nieuwe wettelijke structuur heeft Orange

Belgium nv een inbreng in contanten verricht van 3.450.000 euro, wat overeenstemt met 345.000 aandelen van de 1.225.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven. Door de structuur van de transactie wordt IRISnet cvba in de rekeningen administratief verwerkt door toepassing van de vermogensmutatiemethode.

Smart Services Network nv (SSN) is een Belgische vennootschap dat telecommunicatie- en energiediensten verkoopt, waaronder die van Orange Belgium en Luminus. Het verkoopmodel van SSN is gebaseerd op het principe van netwerkmarketing. SSN beschikt over een netwerk van meer dan 1.000 onafhankelijke consultants. Smart Services Network nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd opgericht op 30 september 2014. Orange Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 999.900 euro, wat overeenstemt met 9.999 aandelen van de 10.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven. Atlas Services Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 100 euro, wat overeenstemt met 1 aandeel. In 2016 heeft Orange Belgium nv in de kapitaalverhoging van Smart Services Network nv een inbreng in contanten verricht van 700.000 euro, wat overeenstemt met 7.000 aandelen.

Walcom nv is een residentieel en professioneel distributienetwerk gevestigd in Wallonië. Walcom is gespecialiseerd in de verkoop van telecommunicatieproducten en -diensten aan particulieren via een netwerk van 10 winkels. Het bedrijf is al bijna 20 jaar een exclusieve agent van Orange Belgium nv. Walcom nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd op 3 april 2015 overgenomen door Orange Belgium nv. De overname had betrekking op 99,92% van de 1.250 aandelen van Walcom nv. Eén aandeel wordt gehouden door Atlas Services Belgium nv. De onderneming consolideert de resultaten van Walcom nv voor 100% sinds 3 april 2015.

Op 1 juni 2017 heeft Orange Belgium 7 winkels overgenomen van **Easy Phone nv**, een residentieel en professioneel distributienetwerk gevestigd in Wallonië. Deze

7 winkels zijn geïntegreerd in **Walcom Liège nv** (dat op 29 mei 2017 is opgericht). Walcom nv heeft een inbreng in contanten verricht van 60.885 euro, wat overeenstemt met 99 aandelen van de 100 aandelen die door Walcom Liège nv zijn uitgegeven. Orange Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 615 euro, wat overeenstemt met 1 aandeel. De onderneming consolideert de resultaten van Walcom Liège nv voor 100% sinds 1 juni 2017.

Walcom Business Solutions nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd opgericht op 13 juli 2017. Walcom Business Solutions nv is gespecialiseerd in de verkoop van telecommunicatieproducten en -diensten voor de professionele markt. Orange Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 60.885 euro, wat overeenstemt met 99 aandelen van de 100 aandelen die door Walcom Business Solutions nv zijn uitgegeven. Walcom nv heeft een inbreng in contanten verricht van 615 euro, wat overeenstemt met 1 aandeel. De onderneming consolideert de resultaten van Walcom Business Solutions nv voor 100% sinds 13 juli 2017.

A3Com nv is gespecialiseerd in de verkoop van telecomproducten en -diensten aan residentieële klanten via een netwerk van 12 Orange-shops in het Brusselse gewest. A3Com nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd op 30 september 2017 overgenomen door Orange Belgium nv. De onderneming consolideert de resultaten van A3Com nv voor 100% sinds 1 oktober 2017.

A&S Partners nv, eveneens een bestaande agent van Orange Belgium, biedt telecommunicatiediensten aan B2B-klanten in het Brusselse gewest via een speciaal verkoopteam van 35 professionals. A&S Partners nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd op 30 september 2017 overgenomen door Orange Belgium nv. De onderneming consolideert de resultaten van A&S Partners nv voor 100% sinds 1 oktober 2017.

2.1 Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

(in € m)	2018	2017	Variatie
Mobiele retailklanten (excl. mvno)	4 342	4 038	7,5%
Omzet	1 279,8	1 246,4	2,7%
Omzet uit retaildiensten	768,4	709,0	8,4%
Verkoop van apparatuur	125,0	125,4	-0,3%
Groothandelsinkomsten	329,2	350,7	-6,1%
Overige bedrijfsopbrengsten	57,2	61,3	-6,6%
Aangepaste EBITDA	286,1	295,8	-3,3%
<i>Aangepaste EBIDTA-marge als% van de omzet</i>	<i>22,4%</i>	<i>23,7%</i>	
Gerapporteerde EBITDA	278,6	305,6	-8,8%
<i>Gerapporteerde EBIDTA-marge als% van de omzet</i>	<i>21,8%</i>	<i>24,5%</i>	
Geconsolideerde nettowinst	32,4	39,0	-16,8%
Nettowinst per gewoon aandeel (€)	0,54	0,65	-17,0%
Netto-investeringen	-179,4	-188,4	-4,8%
<i>Netto-investeringen / Omzet (%)</i>	<i>14,0%</i>	<i>15,1%</i>	
Operationele kasstroom	106,7	107,4	-0,6%
Organische kasstroom	80,6	65,9	22,3%
Netto financiële schuld	264,3	312,8	-15,5%
<i>Netto financiële schuld / Gerapporteerde EBITDA</i>	<i>0,9</i>	<i>1,0</i>	

Omzet

De omzet van de groep steeg in 2018 met 2,7% tot € 1.279,8 miljoen. De bijdrage van de mvno-inkomsten bedroeg € 42,9 miljoen in 2018, 39% minder in vergelijking met 2017. Daarnaast werd de omzet in 2018 ook getroffen door de Europese roamingverordening, die een negatieve impact had van € -26,2 miljoen.

De omzet uit retaildiensten is met 8,4% gestegen tot € 768,4 miljoen. De groei was voornamelijk toe te schrijven aan de omzet uit convergente diensten, die een stijging van 117,6% liet optekenen.

Resultaat van bedrijfsactiviteiten vóór afschrijvingen en andere kosten

De aangepaste EBITDA bedroeg € 286,1 miljoen, een lichte daling van -3,3% jaar-op-jaar. De mvno-inkomsten en de Europese roamingverordening hadden een impact op de aangepaste EBITDA van respectievelijk € -27,9 miljoen en € -16,8 miljoen.

Het EBITDA-verlies van de convergente diensten is afgenomen van € 18,5 miljoen in 2017 tot € 16,4 miljoen in 2018. Hoewel het aantal convergente abonnees gestaag

is gestegen, moet worden benadrukt dat de daling van het EBITDA-verlies te danken was aan kostenverbeteringen, de terugdringing van het klantenverloop en lagere groothandelsprijzen die in augustus 2018 van kracht werden. Zodra het 'single installer'-proces is ingevoerd, zal dit ook een positieve invloed hebben op de directe kosten en op het klantenverloop van Orange Belgium.

De totale operationele kosten voor het volledige jaar zijn met 4,5% gestegen tot € 993,7 miljoen. Hierna wordt een overzicht gegeven van de verschillende kosten:

- De **directe kosten** stegen met 4,5% tot € 593,0 miljoen door hogere kosten voor kabeltoegang en content.
- De **personeelskosten** stegen met 6,5% tot € 139,5 miljoen (2017: € 131,0 miljoen) door de integratie van de vorig jaar overgenomen distributiepartners.
- De **indirecte kosten** stegen met 3,5% tot € 261,1 miljoen als gevolg van hogere IT- en netwerkkosten en reclame-uitgaven.

De aanpassingen aan de EBITDA bedroegen € -7,6 miljoen en waren allemaal personeelsgerelateerde herstructureringskosten.

EBITDA-aanpassingen (€ m)	2018	2017	Variatie
Aangepaste EBITDA	286,1	295,8	-3,3%
Aanpassingen	-7,6	9,8	
- waarvan herstructureringskosten	-7,6	9,7	
- waarvan overige operationele inkomsten	0,0	0,1	
Gerapporteerde EBITDA	278,6	305,6	-8,8%

Afschrijvingen en andere kosten

De afschrijvingen en waardeverminderingen stegen van € 230,1 miljoen in 2017 tot € 235,7 miljoen in 2018.

EBIT

De EBIT daalde van € 58,0 miljoen in 2017 tot € 43,2 miljoen als gevolg van de lagere aangepaste EBITDA en de hogere herstructureringskosten.

Financieel resultaat

De netto financiële kosten waren vergelijkbaar met vorig jaar.

Belastingen

De belastingen voor het volledige jaar daalden van € 14,1 miljoen in 2017 tot € 5,9 miljoen in 2018. De daling is zowel toe te schrijven aan de lagere winst voor belastingen als aan het lagere tarief van de vennootschapsbelasting (29,58% in 2018 tegenover 33,99% in 2017). Het effectieve belastingtarief bedroeg 15,3% in 2018, tegenover 26,6% vorig jaar.

Nettowinst en winst per aandeel

De nettowinst voor het volledige jaar daalde van € 39,0 miljoen in 2017 tot € 32,4 miljoen in 2018 als gevolg van de lagere aangepaste EBITDA en de hogere herstructureringskosten. De winst per aandeel bedroeg € 0,54, in vergelijking met een winst per aandeel van € 0,65 voor het jaar afgesloten op 31 december 2017.

2.2 Geconsolideerde staat van financiële positie

Activa

Goodwill wordt elk jaar getest op bijzondere waardeverminderingen. Er is geen bijzonderewaardeverminderingsoverlies opgenomen in 2018, in tegenstelling tot 2017, toen er een bijzondere waardevermindering van goodwill van € 17,9 miljoen is opgenomen in verband met Orange Luxembourg. De boekwaarde aan het einde van het jaar is € 67,0 miljoen.

De **immateriële vaste activa** houden voornamelijk verband met mobiele licenties en spectrumvergoedingen. De nettoboekwaarde aan het einde van het jaar bedroeg € 285,3 miljoen, in vergelijking met € 304,0 miljoen aan het einde van het vorige jaar.

De **materiële vaste activa** omvatten voornamelijk netwerkfaciliteiten en -apparatuur. De nettoboekwaarde aan het einde van het jaar bedroeg € 772,3 miljoen, in vergelijking met € 809,9 miljoen aan het einde van 2017.

De **voorraden** stegen met € 2,8 miljoen tot € 27,7 miljoen. De stijging is voornamelijk toe te schrijven aan de hogere voorraden van mobiele toestellen aan het einde van het jaar.

De **handelsvorderingen** stegen van € 184,8 miljoen aan het einde van 2017 tot € 194,3 miljoen op 31 december 2018. Het verschil is voornamelijk toe te schrijven aan de herindeling van openstaande kortingen van telecomoperatoren van de schulden naar de vorderingen, deels gecompenseerd door de verkoop van een aantal schuldbewakingsdossiers aan een kredietbeheerder.

De **overige vlottende activa en vooruitbetaalde kosten** bleven in 2018 stabiel op € 14,1 miljoen (2017: € 13,7 miljoen).

De **overige activa in verband met contracten met klanten** bedroegen € 61,8 miljoen, een daling van € 8 miljoen in vergelijking met 2017. Dit verschil is toe te schrijven aan een daling van het aantal uitstaande gesubsidieerde contracten aan het einde van het jaar, en de lagere kosten om contracten te verkrijgen.

De **geldmiddelen en kasequivalenten** stegen met € 13,6 miljoen tot € 26,6 miljoen aan het einde van 2018. Meer informatie over de kasstromen wordt verschaft in het kasstroomoverzicht.

Totaal eigen vermogen en verplichtingen

Het totale eigen vermogen steeg met € 4,5 miljoen tot € 587,1 miljoen. De evolutie van de overgedragen winst (€ 2,0 miljoen) is het resultaat van de nettowinst van de periode (€ 32,4 miljoen) en de betaling van het dividend voor 2017 (€ 30,0 miljoen). Inkomsten van transacties met het eigen vermogen en andere eigenvermogenstransacties hadden in 2018 een gunstige impact van € 2,5 miljoen.

De langlopende verplichtingen daalden van € 402,3 miljoen aan het einde van 2017 tot € 346,0 miljoen aan het einde

van 2018. Tijdens het jaar heeft de groep € 50,1 miljoen terugbetaald van de doorlopende kredietfaciliteit met vervaldatum in 2021.

De kortlopende verplichtingen stegen tot € 530,0 miljoen aan het einde van 2018, in vergelijking met € 513,1 miljoen aan het einde van 2017. De schuldgraad bleef conservatief met een verhouding tussen de nettoschuld en de gerapporteerde EBITDA van 0,9x aan het einde van het jaar.

Dividenden

De raad van bestuur beveelt een dividend per aandeel aan van € 0,50. De ex-dividenddatum is 14 mei 2019 voor gewone aandeelhouders, de registratiedatum is 15 mei 2019 en het dividend is betaalbaar op 16 mei 2019. Dividenden zullen direct worden betaald op een aangewezen bankrekening.

2.3 Liquiditeit en kapitaalmiddelen

Kasstromen

Orange Belgium gebruikt de operationele kasstroom en de organische kasstroom als de belangrijkste prestatie maatstaven om de gegenereerde kasstromen te analyseren. In de volgende tabel wordt er een aansluiting verschaft met de nettoschuld.

Samenvatting geconsolideerd kasstroomoverzicht (in € m)	FY 2018	FY 2017	Variatie
Aangepaste EBITDA	286,1	295,8	-3,3%
Netto-investeringen	-179,4	-188,4	4,8%
Operationele kasstroom	106,7	107,4	-0,6%
Winstbelasting	-29,0	-52,4	44,6%
Betaalde rente	-3,8	-3,8	1,7%
Werkkapitaalvereisten	18,5	45,9	-59,8%
Anderen	-10,5	-18,7	44,1%
Verandering in leveranciersschulden m.b.t vaste activa	-1,4	-14,1	90,3%
Verkoop van materiële vaste activa en immateriële activa	0,0	1,6	-100,0%
Organische kasstroom	80,6	65,9	22,3%
Financiële investeringen	-4,2	-8,0	
Ingekochte eigen aandelen	2,5	-2,2	
Dividenden	-30,0	-30,0	
Schuldopname	14,8	5,9	
Schuldaflossing	-50,1	-70,1	
Netto wijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	13,6	-38,5	
Geldmiddelen en kasequivalenten			
Openingsbalans	13,0	51,4	
Eindbalans	26,6	13,0	
Netto financiële schuld	264,3	312,8	

De **operationele kasstroom** wordt gedefinieerd als de aangepaste EBITDA min investeringsuitgaven. De operationele kasstroom daalde licht met € 0,7 miljoen als gevolg van de lagere investeringsuitgaven.

De **organische kasstroom** meet de nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten, min investeringsuitgaven, plus opbrengsten uit de verkoop van materiële en immateriële activa. De organische kasstroom steeg van € 65,9 miljoen tot € 80,6 miljoen. De verbetering is toe te schrijven aan de lagere investeringsuitgaven.

Nettoschuld

De nettoschuld bedroeg € 264,3 miljoen aan het einde van het jaar, in vergelijking met € 312,8 miljoen aan het einde van 2017. Het omvat een doorlopende kredietfaciliteit van Orange sa en kredietlijnen bij banken.

Per 31 december 2018 bleef de schuldgraad conservatief met een verhouding tussen de nettoschuld en de gerapporteerde EBITDA van 0,9x.

Geconsolideerde kerncijfers van de Orange Belgium-groep (in € m)	2018	2017
Doorlopende kredietfaciliteit van group	288,3	325,8
Bankkredietlijn	2,5	0,0
Brutoschuld	290,9	325,8
Geldmiddelen en kasequivalenten	-26,6	-13,0
Netto financiële schuld	264,3	312,8
Ratio netto financiële schuld/Aangepaste EBITDA	0,9	1,0
Ratio netto financiële schuld/Gerapporteerde EBITDA	0,9	1,0

3. Statutaire jaarrekeningen 2018 van Orange Belgium nv

De statutaire resultatenrekening en balans worden gepresenteerd op pagina 99 tot 103. Voor de uitgebreide jaarrekeningen van Orange Belgium nv verwijzen we naar de website van de Balanscentrale (<http://www.nbb.be/nl>). De belangrijkste wijzigingen in de statutaire resultatenrekening en balans zijn in essentie identiek aan degene die worden besproken in deel 2 van dit beheersverslag.

4. Gebeurtenissen na de verslagperiode

Op 1 januari 2019 is de beslissing van het BIPT over de tarieven voor vaste gespreksafgifte in werking getreden, waardoor die tarieven dalen van € 0,007/min tot € 0,0016/min. 3Starsnet, een vastelijoperator, heeft beroep aangetekend tegen de beslissing van het BIPT.

5. Vooruitzichten

Rekening houdend met een toename van het aantal postpaid- en convergente klanten, verwacht Orange Belgium in 2019 een lichte groei van de omzet.

Voor 2019 verwacht de onderneming een aangepaste EBITDA (volgens IAS 17) tussen € 285 miljoen en € 305 miljoen. Dit bereik houdt rekening met tegenvallers zoals de daling van de mvno-inkomsten, de impact van de nieuwe regels voor internationaal bellen en de betaling van de merkvergoeding aan Orange vanaf mei. Ter herinnering: de onderneming verwacht tegen het einde van het jaar een break-evenpunt voor de EBITDA. Orange Belgium verwacht dat het verschil tussen de aangepaste EBITDA en de EBITDAaL in 2019 minimaal zal zijn.

Bovendien wordt verwacht dat de totale investeringsuitgaven stabiel blijven in vergelijking met vorig jaar.

6. Juridische geschillen

Het volgende deel geeft een samenvatting van de belangrijkste juridische geschillen van Orange Belgium nv weer.

Masten

Sinds 1997 heffen bepaalde gemeenten en vier provincies op jaarbasis lokale belastingen op pylons, masten of antennes die op hun grondgebied worden geplaatst. Orange Belgium blijft fiscale bezwaren indienen tegen elk belastingaanslagbiljet dat voor deze lokale belastingen op pylons, masten of antennes wordt ontvangen. Deze belastingen worden momenteel betwist voor de burgerlijke rechtbanken (rechtbank van eerste aanleg - fiscale kamer en hoven van beroep).

Op 22 december 2016 hebben de drie mobiele operatoren en de Waalse regering een principeakkoord gesloten over de belasting van mobiele infrastructuur in het Waalse gewest voor de periode van 2016-2019, en kwamen ze overeen om een schikking te treffen over het geschil over de Waalse gewestelijke belastingen voor 2014.

Orange Belgium verbindt zich ertoe om een bedrag van 16,1 miljoen euro te betalen over een periode van 4 jaar (van 2016 tot 2019) en om een extra bedrag van 20 miljoen euro te investeren in telecominfrastructuur in Wallonië in de periode tussen 2016 en 2019.

Op zijn beurt verbindt het Waalse Gewest zich ertoe om niet langer belasting te heffen op telecominfrastructuren en een wettelijk, reglementair en administratief kader te creëren voor een vlotte aanwending ervan. Ook zal het Waalse Gewest belastingheffing op telecominfrastructuur door gemeenten en provincies ontmoedigen.

In 2018 hebben verschillende Waalse gemeenten en provincies belastingen op telecominfrastructuur geheven.

De operatoren zullen het recht hebben om dergelijke lokale belastingen die in 2016 tot 2019 door Waalse gemeenten of provincies zijn geheven, in mindering te brengen op de schikking van 2019 en de investeringsbedragen.

Regulering van breedband en kabel

Midden 2011 besloten de telecom- en media-regulatoren om de kabeloperatoren toegangs- en wederverkoopverplichtingen op te leggen, in het bijzonder de doorverkoop van analoge tv, de toegang tot het digitale tv-platform en de doorverkoop van breedbanddiensten in combinatie met tv. De kabeloperatoren vochten deze beslissingen aan voor het hof van beroep, dat deze aanvechtingen verwierp. In december 2015 startten Telenet en Coditel/AIESH een procedure tegen deze arresten in hoger beroep voor het Hof van Cassatie. De beroepsprocedure van Coditel/AIESH werd in april 2017 verworpen. Op 26 april 2018 verwierp het Hof van Cassatie het beroep van Telenet en bevestigde definitief de beslissing van 2011.

Op 29 juni 2018 hebben de telecom- en mediaregulatoren (CRC) nieuwe beslissingen aangenomen over de breedband en omroepmarkt die de toegangsverplichtingen voor de historische operatoren van vaste netwerken, onder andere de kabelnetwerkoperatoren Telenet, Nethys en Brutélé, behouden. De beslissingen houden bijkomende verplichtingen in in vergelijking met deze opgelegd in de beslissing van 2011 in en bepalen een vermindering van de toepasselijke groothandelsprijzen. Telenet heeft de opmerkingen van de Europese Commissie op de ontwerpbeslissing aangevallen voor het Gerecht van de Europese Unie. De kabeloperatoren hebben eveneens de beslissingen voor het Hof van Beroep te Brussel aangevallen. Orange Belgium komt tussen in de nationale procedure om de beslissingen van de CRC te ondersteunen. Op 3 oktober 2018 heeft het Hof van Beroep een tussentijds arrest uitgesproken dat de nationale procedure schorst tot het vonnis van het Gerecht van de Europese Unie zonder te beslissen over het behouden of schorsen van de beslissingen tijdens de tussenliggende periode. Op 30 januari 2019 verwierp het Hof van Beroep het verzoek van Telenet, Nethys en Brutélé om de beslissingen te schorsen tijdens de tussenliggende periode.

Toegang tot het kabelnetwerk van Coditel Brabant (Telenet)

Nadat Orange Belgium de gedeeltelijke voorafbetaling voor de set-upkosten van groothandelstoegang had uitgevoerd, heeft Coditel Brabant (Telenet) deze toegang niet binnen de reglementaire periode van 6 maanden verleend. Daardoor, en omdat er onvoldoende vooruitgang werd geboekt in de ontwikkeling van een effectieve groothandelsdienst, zag Orange Belgium zich eind december 2016 genoodzaakt om een gerechtelijke procedure te starten tegen Coditel/Telenet wegens niet-naleving van zijn reglementaire verplichtingen. Rekening houdend met de lopende implementatie van een technische oplossing werd de procedure geschorst.

Toegang tot het kabelnetwerk van Telenet – eigen kanaal

Op basis van de beslissingen over de gereguleerde toegang tot de kabelnetwerken heeft Orange Belgium het recht om zijn retailklanten voor tv 'eigen kanalen' aan te bieden, d.w.z. kanalen die commercieel niet door de kabeloperatoren worden aangeboden. Terwijl VOO een dergelijk eigen kanaal van Orange Belgium (Eleven Sports 3) in zijn netwerk heeft opgenomen, weigert Telenet een dergelijke dienst te leveren tegen redelijke voorwaarden. Begin 2018 heeft Orange Belgium dan ook een gerechtelijke procedure gestart tegen Telenet voor de rechtbank van koophandel van Antwerpen op basis van een inbreuk door Telenet van zijn reglementaire verplichtingen. Op 30 mei 2018 heeft de rechtbank van koophandel de aanvraag van Orange Belgium verworpen. Orange Belgium gaat in beroep tegen dit arrest. De pleidooien voor het Hof van Beroep zijn in maart 2019 voorzien en het vonnis wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2019.

Toegang tot het kabelnetwerk van Telenet – eigen internet profiel

De regulering van de toegang tot de kabelnetwerken geeft alternatieve operatoren het recht om internet profielen te commercialiseren die niet door de gereguleerde kabeloperatoren worden gecommmercialiseerd ("eigen internet profielen"), met name internet profielen met verschillende upload/download snelheden en/of volumes dan de snelheden en/of volumes aangeboden door de kabeloperator aan zijn eigen retail klanten. Ondanks meerdere verzoeken van Orange Belgium aan Telenet sinds 2015 heeft Telenet geweigerd dergelijk eigen profiel te verlenen tot mei 2018. Rekening houdend met de door Orange Belgium geleden schade als gevolg van deze weigering, heeft Orange Belgium een formele klacht ingediend tegen Telenet bij de regulator in februari 2018. Op 22 oktober 2018 heeft de regulator zijn beslissing gepubliceerd waarbij wordt vastgesteld dat Telenet in overtreding met haar reglementaire verplichtingen was. Orange Belgium heeft Telenet in januari 2019 in gebreke gesteld om Orange Belgium te vergoeden voor de gelede schade.

Lycamobile

Op 19 februari 2016 startten Lycamobile Belgium Limited en Lycamobile bvba een procedure tegen Orange Belgium (destijds Mobistar) voor de rechtbank van koophandel te Brussel met een schadeclaim wegens de vermeende laattijdige lancering van de 4G-diensten van Lycamobile. De zaak werd gepleit voor de rechtbank op de zitting van 10 maart 2017. Bij vonnis van 12 mei 2017 wees de rechtbank van koophandel te Brussel de vordering van Lycamobile integraal af en veroordeelde ze Lycamobile tot betaling aan Orange Belgium van een bedrag van 18.000 euro ten titel van rechtsplegingsvergoeding. Het vonnis werd op 3 juli 2017 betekend aan Lycamobile. Lycamobile heeft het bedrag van 18.000 euro vervolgens aan Orange Belgium betaald. Lycamobile heeft op 11 augustus 2017 beroep aangetekend tegen dit vonnis voor het hof van beroep te Brussel. De inleidingszitting vond plaats op 21 september 2017. Tijdens deze zitting werd door de partijen een conclusiekalender overeengekomen. De partijen wisselen momenteel beroepsconclusies uit. Er is nog geen pleitdatum vastgelegd.

Agentuurovereenkomst

Een voormalige handelsagent heeft voor de Brusselse rechtbank van koophandel een procedure gestart om een schadevergoeding te verkrijgen voor de beëindiging van zijn agentuurovereenkomst. De agent eist een schadevergoeding voor een bedrag van circa 16,9 miljoen euro. Orange Belgium is ervan overtuigd dat de claim althans voor het grootste deel ongegrond is. Orange Belgium heeft een tegenclaim ingediend voor een waarde van ongeveer 14,6 miljoen euro. De zaak werd gepleit op de zitting van 14 januari 2013. Bij vonnis van 22 april 2013 oordeelde de rechtbank van koophandel te Brussel dat zowel de claim van de voormalige agent als de claim van Orange Belgium gedeeltelijk gegrond was. Teneinde de omvang van de wederzijds te betalen schadevergoedingen te berekenen, werd een gerechtsdeskundige aangesteld. De gerechtelijke expertise heeft verschillende jaren in beslag genomen. De partijen hebben uiteindelijk een minnelijke schikking bereikt in dit dossier. De partijen wisselen momenteel beroepsconclusies uit. Er is nog geen pleitdatum vastgelegd.

Curatele Euphony Benelux NV

Orange Belgium werd op 2 april 2015 gedagvaard door de curatoren van het failliete Euphony Benelux NV teneinde te verschijnen voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel op de zitting van 17 april 2015. De curatoren vorderen de veroordeling van Orange Belgium tot betaling van een provisioneel bedrag van één (1) euro uit hoofde van achterstallige commissies en uit hoofde van een verschuldigde uitwinningsvergoeding. In dat verband vorderen de curatoren de overlegging door Orange Belgium van alle ter zake relevante documenten teneinde de curatoren in staat te stellen de gevorderde bedragen te kunnen berekenen.

Bij vonnis van 17 april 2018 werd de vordering van de curatele met betrekking tot de uitwinningsvergoeding afgewezen en werd met betrekking tot de vordering uit hoofde van beweerdelijk achterstallige commissievergoedingen een expert aangesteld. Orange Belgium heeft beroep aangetekend tegen dit vonnis voor het Hof van Beroep te Brussel. De inleidingszitting vond plaats en er werd een conclusiekalender opgelegd door het Hof van Beroep. De partijen wisselen thans beroepsconclusies uit.

7. Overige bekendmakingen vereist in overeenstemming met art. 96 en 119 van het Wetboek van vennootschappen

Art 96 §1.4 – Onderzoek en ontwikkeling: er worden in dit opzicht activiteiten uitgevoerd en met name op het gebied van de kabel. Orange Belgium heeft onlangs een patent ontwikkeld en maakt gebruik van fiscale aftrekposten naar aanleiding van zijn O&O-activiteiten.

Art 96 §1.7 – Eigen aandelen: er moet worden verwezen naar toelichting 9 van de IFRS-jaarrekening.

Art 96 §1.7 – Gebruik van financiële instrumenten: er moet worden verwezen naar toelichting 8 van de IFRS-jaarrekening.

Art 96 §4/ Art 119 §2 – Niet-financiële informatie-verstrekking: In overeenstemming met art. 96 §4 en art. 119 §2 is Orange Belgium nv vrijgesteld van de verplichting om niet-financiële informatie op te stellen en openbaar te maken, aangezien het ook een dochteronderneming is van Orange sa, dat een geconsolideerd jaarverslag van de raad van bestuur opstelt in overeenstemming met de toepasselijke EU-richtlijn.

Geconsolideerde financiële staten 2018

46 Geconsolideerde financiële staten

- 46 Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
- 47 Geconsolideerde staat van financiële positie
- 48 Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- 49 Geconsolideerd overzicht van vermogensmutaties
- 50 Gesegmenteerde informatie

53 Toelichting bij de geconsolideerde financiële staten

- 53 Toelichting 1: Beschrijving van de activiteiten en grondslagen
- 61 Toelichting 2: Omzet en (handels)vorderingen
- 63 Toelichting 3: Kosten, vooruitbetaalde kosten en voorraden
- 66 Toelichting 4: Goodwill
- 67 Toelichting 5: Overige immateriële vaste activa en materiële vaste activa
- 70 Toelichting 6: Belastingen en heffingen
- 72 Toelichting 7: Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures
- 72 Toelichting 8: Financiële activa, verplichtingen en financieel resultaat
- 76 Toelichting 9: Eigen vermogen
- 77 Toelichting 10: Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
- 78 Toelichting 11: (Niet-)courante voorzieningen
- 79 Toelichting 12: Verbonden partijen
- 80 Toelichting 13: Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving
- 97 Toelichting 14: Gebeurtenissen na balansdatum

Tenzij anders aangegeven verwijzen de begrippen 'de onderneming' en 'Orange Belgium nv' naar Orange, naamloze vennootschap (voorheen Mobistar), en verwijzen de begrippen 'Orange Belgium', 'de Groep' en 'de Orange Belgium-groep' naar het geheel van Orange Belgium en zijn geconsolideerde dochterondernemingen.

1. Geconsolideerde financiële staten

1.1 Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

Ref		in duizend EUR	
		31.12.2018	31.12.2017 Aangepast (*) (**)
2	Omzet uit retaildiensten	768 383	708 964
2	Omzet uit convergente diensten	106 297	48 859
2	Omzet uit alleen mobiele diensten	616 242	615 514
2	Omzet uit alleen vastelijdiensten	41 341	41 095
2	Omzet uit IT- en integratiediensten	4 503	3 496
2	Verkoop van apparatuur	124 997	125 374
2	Groothandelsinkomsten	329 179	350 698
2	Overige bedrijfsopbrengsten	57 244	61 315
2	Totale omzet	1 279 803	1 246 351
3	Aankoop van apparatuur	- 187 438	- 187 208
3	Overige directe bedrijfskosten	- 399 229	- 372 734
3	Bijzondere waardeverminderingverliezen op handels- en overige vorderingen, inclusief contractactiva	- 6 348	- 7 382
3	Directe bedrijfskosten	- 593 015	- 567 324
3	Personeelskosten	- 139 515	- 130 980
3	Commerciële kosten	- 45 537	- 43 083
3	Overige IT- en netwerkuitgaven	- 90 757	- 86 641
3	Kosten m.b.t. terreinen en gebouwen	- 56 908	- 57 679
3	Algemene kosten	- 66 115	- 67 093
3	Overige indirecte inkomsten	19 617	21 559
3	Overige indirecte bedrijfskosten	- 21 440	- 19 345
3	Indirecte bedrijfskosten	- 261 140	- 252 282
	Aangepaste EBITDA	286 133	295 765
3	EBITDA-aanpassingen	- 7 577	9 823
	waarvan herstructureringskosten (***)	- 7 577	9 766
	waarvan andere operationele inkomsten		57
	Gerapporteerde EBITDA	278 556	305 588
5	Afschrijvingen	- 235 737	- 230 066
4	Bijzondere waardevermindering van goodwill		- 17 865
	Aandeel in winst (verlies) van geassocieerde deelnemingen	337	349
	Bedrijfswinst (EBIT)	43 156	58 006
8	Financieel resultaat	- 4 855	- 4 880
8	Financiële kosten	- 4 855	- 4 880
6	Belastingen	- 5 870	- 14 131
6	Nettowinst (verlies) van de periode (****)	32 431	38 995
	Aandeel van de groep in de winst van de periode	32 431	38 995
	Geconsolideerd Overzicht van het Totaalresultaat		
	Nettowinst van de periode	32 431	38 995
	Overige baten en lasten (kasstroomafdekking netto na belasting)	- 449	745
	Totaalresultaat van de periode	31 982	39 740
	Aandeel van de groep in het totaalresultaat	31 982	39 740
	Gewone winst of gewoon verlies per aandeel (in EUR)	0,54	0,65
	Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (excl. ingekochte eigen aandelen)	59 848 037	59 872 914
	Verwaterde nettowinst per aandeel (in EUR)	0,54	0,65
	Verwaterd gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (excl. ingekochte eigen aandelen)	59 848 037	59 872 914

(*) De Groep heeft IFRS 15 en IFRS 9 voor het eerst toegepast op 1 januari 2018. De Groep heeft IFRS 15 op 1 januari 2016 retroactief toegepast.

Volgens die norm wordt vergelijkende informatie aangepast (Zie ook toelichting 13).

(**) De presentatie van het overzicht van het totaalresultaat is in overeenstemming gebracht met de gewijzigde interne rapporteringsindeling die wordt gebruikt door de moedermaatschappij. Wijzigingen houden verband met de presentatie van omzet (Zie ook toelichting 13).

(***) Samengesteld uit kosten in verband met de beëindiging van contracten en ontslagvergoedingen (zie toelichting 3 - Kosten).

(****) Aangezien er geen beëindigde bedrijfsactiviteiten zijn, stemt de nettowinst van de periode overeen met het resultaat van de voortgezette bedrijfsactiviteiten.

1.2 Geconsolideerde staat van financiële positie

Ref		in duizend EUR		
		31.12.2018	31.12.2017 Aangepast (*)	01.01.2017 Aangepast (*)
	ACTIVA			
4	Goodwill	67 041	66 438	80 080
5	Overige immateriële vaste activa	285 262	303 971	320 789
5	Materiële vaste activa	772 306	809 934	829 971
7	Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	4 359	4 021	3 722
8	Financiële vaste activa	2 538	1 542	2 024
2	Overige vaste activa	1 410	729	255
6	Uitgestelde belastingvorderingen	3 330	3 330	3 869
	Totaal vaste activa	1 136 246	1 189 965	1 240 710
3	Voorraden	27 710	24 930	30 632
2	Handelsvorderingen	194 281	184 836	175 677
	Vlottende financiële activa	362	469	452
8	Kortlopende derivaten (vorderingen)	202	68	3 131
2	Overige vlottende activa	2 652	2 670	994
6	Terug te vorderen operationele belastingen en heffingen	1 866	1 370	652
	Actuele belastingvorderingen	70	1	
3	Vooruitbetaalde kosten	11 359	11 003	12 131
13	Overige activa in verband met contracten met klanten	61 827	69 779	75 830
8	Geldmiddelen en kasequivalenten	26 591	13 012	51 444
	Totaal vlottende activa	326 920	308 138	350 943
	Totaal activa	1 463 166	1 498 103	1 591 653
	EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN			
9	Kapitaal	131 721	131 721	131 721
	Wettelijke reserve	13 172	13 172	13 172
	Overgedragen winst (excl. wettelijke reserve)	442 246	440 198	430 465
	Ingekochte eigen aandelen	- 2 476	- 2 476	- 279
	Aandeel van de groep in het eigen vermogen	587 139	582 615	575 079
	Totaal eigen vermogen	587 139	582 615	575 079
8	Langlopende financiële verplichtingen	269 895	319 615	389 043
8	Langlopende derivaten (verplichtingen)	2 777	2 973	4 659
	Langlopende personeelsbeloningen	137	274	638
5/11	Langlopende voorzieningen voor ontmanteling	63 228	65 891	65 596
11	Overige langlopende verplichtingen	1 866	2 820	3 759
6	Uitgestelde belastingverplichtingen	8 131	10 774	13 986
	Totaal langlopende verplichtingen	346 034	402 347	477 681
8	Kortlopende financiële verplichtingen	20 826	6 066	236
8	Kortlopende derivaten (verplichtingen)	202	68	3 131
	Te betalen kortlopende vaste activa	53 295	56 210	68 757
3/8	Handelsschulden	266 575	224 319	178 605
3	Kortlopende personeelsbeloningen	30 839	30 017	31 788
5	Kortlopende voorzieningen voor ontmanteling	1 232	1 040	1 023
3	Kortlopende voorzieningen voor herstructurering	3 045	1 812	16 772
3/11	Overige kortlopende verplichtingen	3 498	12 667	11 409
6	Te betalen operationele belastingen en heffingen	85 608	94 217	110 000
6	Actuele belastingverplichtingen	3 133	23 259	56 923
13	Verplichtingen in verband met contracten met klanten	59 415	61 253	57 639
	Uitgestelde opbrengsten	2 325	2 213	2 610
	Totaal kortlopende verplichtingen	529 993	513 141	538 893
	Totaal eigen vermogen en verplichtingen	1 463 166	1 498 103	1 591 653

(*) De Groep heeft IFRS 15 en IFRS 9 voor het eerst toegepast op 1 januari 2018. De Groep heeft IFRS 15 op 1 januari 2016 retroactief toegepast.

Volgens die norm wordt vergelijkende informatie aangepast (Zie ook toelichting 13).

1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizend EUR

Ref	31.12.2018	31.12.2017 Aangepast (*)
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		
	32 431	38 995
	Geconsolideerde nettoresultaat	
	Aanpassingen om een aansluiting te verschaffen tussen het nettoresultaat en de kasstromen uit bedrijfsactiviteiten	
6	Operationele belastingen en heffingen	8 451
	Winsten (verliezen) op de verkoop van materiële en immateriële activa	- 1 607
5	Afschrijvingen, waardeverminderingen en bijzondere waardeverminderingen	230 066
	Wijziging in voorzieningen	- 17 935
	Bijzondere waardevermindering van goodwill	17 865
7	Aandeel in de winst (het verlies) van geassocieerde deelnemingen en joint ventures	- 349
	Operationele nettovalutatransacties en derivaten	- 238
8	Nettofinancieringskosten	4 880
6	Winstbelasting	14 131
	Verloning uit aandelen	120
	Bijzondere waardeverminderingverliezen op handels- en overige vorderingen, inclusief contractactiva	7 382
	Wijzigingen in werkkapitaalvereisten	
3	Daling (stijging) in voorraden, bruto	5 731
2	Daling (stijging) in handelsvorderingen, bruto	- 14 555
3	Stijging (daling) in handelsschulden	45 247
	Wijzigingen in andere activa en verplichtingen	- 274
13	Wijziging in overige activa in verband met contracten met klanten	6 159
13	Wijziging in verplichtingen in verband met contracten met klanten	3 615
	Overige kasuitstromen van nettogeldmiddelen	
3	Betaalde operationele belastingen en heffingen	- 24 714
	Betaalde rente en rentegevolgen voor derivaten, netto	- 3 769
6	Betaalde winstbelasting	- 52 365
	Nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten	266 836
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
	Aankopen (verkoop) van materiële vaste activa en immateriële activa	
5	Aankoop van materiële vaste activa en immateriële activa	- 188 377
	Stijging (daling) in te betalen vaste activa	- 14 097
	Opbrengsten uit de verkoop van materiële vaste activa en immateriële activa	1 550
	Organische kasstroom (**)	65 912
	Betaalde geldmiddelen voor beleggingen in effecten en overgenomen bedrijven, na aftrek van verworven geldmiddelen	- 8 196
	Opbrengsten uit de verkoop van beleggingen in effecten en bedrijven, na aftrek van verkochte geldmiddelen	100
	Daling (stijging) in effecten en andere financiële activa	96
	Nettokasstromen gebruikt voor investeringsactiviteiten	- 208 924
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
8	Aflossingen en terugbetalingen van langlopende schuld	- 70 070
	Stijging (daling) van banktegoeden en kortlopende leningen	5 948
	Inkoop van eigen aandelen	- 2 197
9	Dividenden uitgekeerd aan de eigenaars van de moedermaatschappij	- 30 025
	Nettokasstromen gebruikt voor financieringsactiviteiten	- 96 344
	Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	- 38 432
8	Geldmiddelen en kasequivalenten – saldo in het begin van de periode	51 444
	waarvan geldmiddelen	4 125
	waarvan kasequivalenten	47 319
	Wijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	- 38 432
8	Geldmiddelen en kasequivalenten – saldo aan het einde van de periode	13 012
	waarvan geldmiddelen	8 726
	waarvan kasequivalenten	4 286

(*) De Groep heeft IFRS 15 en IFRS 9 voor het eerst toegepast op 1 januari 2018. De Groep heeft IFRS 15 op 1 januari 2016 retroactief toegepast. Volgens die norm wordt vergelijkende informatie aangepast (Zie ook toelichting 13).

(**) Nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten verminderd met de aankoop van materiële en immateriële vaste activa en verhoogd met de verkoop van materiële en immateriële vaste activa.

1.4 Geconsolideerd overzicht van vermogensmutaties

in duizend EUR

Ref	Kapitaal	Wettelijke reserve	Overgedragen winst	Ingekochte eigen aandelen	Totaal eigen vermogen
	131 721	13 172	399 607	- 2 476	542 024
13			40 591		40 591
	131 721	13 172	440 198	- 2 476	582 615
13			- 659		- 659
	131 721	13 172	439 539	- 2 476	581 956
			32 431		32 431
			- 449		- 449
			31 982		31 982
9				2 476	2 476
			732		732
9			- 30 007		- 30 007
	131 721	13 172	442 246		587 139

in duizend EUR

Ref	Kapitaal	Wettelijke reserve	Overgedragen winst	Ingekochte eigen aandelen	Totaal eigen vermogen
	131 721	13 172	387 804	- 279	532 418
13			42 661		42 661
	131 721	13 172	430 465	- 279	575 079
			38 995		38 995
			745		745
			39 740		39 740
9				- 2 197	- 2 197
9			- 30 007		- 30 007
	131 721	13 172	440 198	- 2 476	582 615

1.5 Gesegmenteerde informatie

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat voor het jaar afgesloten op 31 december 2018

31.12.2018	in duizend EUR			
	Orange België	Orange Luxemburg	Intergroeps-eliminaties	Orange Belgium-groep
Omzet uit retaildiensten	727 641	40 742		768 383
Omzet uit convergente diensten	106 297			106 297
Omzet uit alleen mobiele diensten	583 288	32 954		616 242
Omzet uit alleen vastelijnendiensten	33 553	7 788		41 341
Omzet uit IT- en integratiediensten	4 503			4 503
Verkoop van apparatuur	110 407	14 590		124 997
Groothandelsinkomsten	322 576	10 695	- 4 092	329 179
Overige bedrijfsopbrengsten	65 736	896	- 9 388	57 244
Totale omzet	1 226 360	66 923	- 13 480	1 279 803
Directe bedrijfskosten	- 570 156	- 36 339	13 480	- 593 015
Personeelskosten	- 129 757	- 9 758		- 139 515
Indirecte bedrijfskosten	- 246 530	- 14 610		- 261 140
Aangepaste EBITDA	279 917	6 216		286 133
Gerapporteerde EBITDA	272 424	6 132		278 556

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat voor het jaar afgesloten op 31 december 2017

31.12.2017 Aangepast (*)	in duizend EUR			
	Orange België	Orange Luxemburg	Intergroeps-eliminaties	Orange Belgium-groep
Omzet uit retaildiensten	671 537	37 430	- 3	708 964
Omzet uit convergente diensten	48 859			48 859
Omzet uit alleen mobiele diensten	583 855	31 662	- 3	615 514
Omzet uit alleen vastelijnendiensten	35 327	5 768		41 095
Omzet uit IT- en integratiediensten	3 496			3 496
Verkoop van apparatuur	108 823	16 551		125 374
Groothandelsinkomsten	344 064	9 912	- 3 278	350 698
Overige bedrijfsopbrengsten	67 208	2 353	- 8 246	61 315
Totale omzet	1 191 632	66 246	- 11 527	1 246 351
Directe bedrijfskosten	- 541 894	- 36 956	11 526	- 567 324
Personeelskosten	- 121 331	- 9 649		- 130 980
Indirecte bedrijfskosten	- 241 170	- 11 113	1	- 252 282
Aangepaste EBITDA	287 237	8 528		295 765
Gerapporteerde EBITDA	297 101	8 487		305 588

(*) De Groep heeft IFRS 15 en IFRS 9 voor het eerst toegepast op 1 januari 2018. De Groep heeft IFRS 15 op 1 januari 2016 retroactief toegepast. Volgens die norm wordt vergelijkende informatie aangepast. (Zie ook toelichting 13).

Geconsolideerde staat van financiële positie voor het jaar afgesloten op 31 december 2018

31.12.2018	in duizend EUR			
	Orange België	Orange Luxemburg	Intergroeps-eliminaties	Orange Belgium-groep
Goodwill	16 177	50 864		67 041
Overige immateriële vaste activa	279 424	5 838		285 262
Materiële vaste activa	753 185	19 121		772 306
Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	4 359			4 359
Vaste activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	2 538			2 538
Overige	1 253	3 487		4 740
Totaal vaste activa	1 056 936	79 310		1 136 246
Voorraden	26 469	1 241		27 710
Handelsvorderingen	180 665	17 032	- 3 416	194 281
Vooruitbetaalde kosten	5 791	5 568		11 359
Vlottende activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	15 026	11 767		26 793
Overige	73 529	5 221	- 11 973	66 777
Totaal vlottende activa	301 480	40 829	- 15 389	326 920
Totaal activa	1 358 416	120 139	- 15 389	1 463 166
Totaal eigen vermogen			587 139	587 139
Langlopende personeelsbeloningen	137			137
Langlopende verplichtingen opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	272 672			272 672
Overige	68 737	4 488		73 225
Totaal langlopende verplichtingen	341 546	4 488		346 034
Te betalen kortlopende vaste activa	51 206	2 089		53 295
Handelsschulden	244 071	25 920	- 3 416	266 575
Kortlopende personeelsbeloningen	29 626	1 213		30 839
Uitgestelde opbrengsten	2 325			2 325
Kortlopende verplichtingen opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	21 041	11 960	- 11 973	21 028
Overige	153 722	2 209		155 931
Totaal kortlopende verplichtingen	501 991	43 391	- 15 389	529 993
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	843 537	47 879	571 750	1 463 166

Geconsolideerde staat van financiële positie voor het jaar afgesloten op 31 december 2017

in duizend EUR				
31.12.2017 Aangepast (*)	Orange België	Orange Luxemburg	Intergroeps- eliminaties	Orange Belgium- groep
Goodwill	15 574	50 864		66 438
Overige immateriële vaste activa	300 097	3 874		303 971
Materiële vaste activa	789 258	20 676		809 934
Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	4 021			4 021
Vaste activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	1 542			1 542
Overige	572	3 487		4 059
Totaal vaste activa	1 111 064	78 901		1 189 965
Voorraden	21 888	3 042		24 930
Handelsvorderingen	185 708	1 496	- 2 368	184 836
Vooruitbetaalde kosten	7 100	3 903		11 003
Vlottende activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	8 268	4 812		13 080
Overige	83 560	577	- 9 848	74 289
Totaal vlottende activa	306 524	13 830	- 12 216	308 138
Totaal activa	1 417 588	92 731	- 12 216	1 498 103
Totaal eigen vermogen			582 615	582 615
Langlopende personeelsbeloningen	274			274
Langlopende verplichtingen opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	322 588			322 588
Overige	74 923	4 562		79 485
Totaal langlopende verplichtingen	397 785	4 562		402 347
Te betalen kortlopende vaste activa	52 379	3 831		56 210
Handelsschulden	221 686	5 001	- 2 368	224 319
Kortlopende personeelsbeloningen	28 990	1 027		30 017
Uitgestelde opbrengsten	2 213			2 213
Kortlopende verplichtingen opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	6 134	9 848	- 9 848	6 134
Overige	192 470	1 778		194 248
Totaal kortlopende verplichtingen	503 872	21 485	- 12 216	513 141
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	901 657	26 047	570 398	1 498 103

(*) De Groep heeft IFRS 15 en IFRS 9 voor het eerst toegepast op 1 januari 2018. De Groep heeft IFRS 15 op 1 januari 2016 retroactief toegepast. Volgens die norm wordt vergelijkende informatie aangepast (Zie ook toelichting 13).

2. Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Toelichting 1: Beschrijving van de activiteiten en grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde financiële staten

1. Beschrijving van de activiteiten

Orange Belgium nv (de uiteindelijke meerderheidsaandeelhouder is Orange sa) is een van de belangrijkste spelers op de telecommarkt in België en Luxemburg. Orange Belgium nv is genoteerd aan de beurs van Brussel (OBEL). Als een convergente speler op de markt levert de onderneming diensten op het gebied van mobiele telecommunicatie, internet en tv aan residentiële klanten, en innovatieve mobiele en vastelijndiensten aan zakelijke klanten en grote ondernemingen. Orange Belgium nv is als provider ook actief in de groothandel van telecomdiensten en verstrekt zijn partners toegang tot zijn infrastructuur en diensten. Het hoogperformante netwerk van Orange Belgium, waarin permanent wordt geïnvesteerd, ondersteunt 2G-, 3G-, 4G- en 4G+-technologie.

Orange Communications Luxembourg sa, een vennootschap naar Luxemburgs recht, werd op 2 juli 2007 door Orange Belgium nv overgenomen. De overname had betrekking op 90% van de aandelen van Orange Communications Luxembourg sa. De resterende 10% van de aandelen is verworven op 12 november 2008. De onderneming consolideert de resultaten van Orange Communications Luxembourg sa voor 100% sinds 2 juli 2007.

Smart Services Network nv (SSN) is een Belgische vennootschap die telecommunicatie- en energiediensten verkoopt, waaronder die van Orange Belgium en Luminus. Het verkoopmodel van SSN is gebaseerd op het principe van netwerkmarketing. SSN beschikt over een netwerk van meer dan 1.000 onafhankelijke consultants.

Smart Services Network nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd opgericht op 30 september 2014. Orange Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 999.900 euro, wat overeenstemt met 9.999 aandelen van de 10.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven. Atlas Services Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 100 euro, wat overeenstemt met 1 aandeel.

In 2016 heeft Orange Belgium nv in de kapitaalverhoging van Smart Services Network nv een inbreng in contanten verricht van 700.000 euro, wat overeenstemt met 7.000 aandelen.

IRISnet cvba is een vennootschap die in juli 2012 werd opgericht in samenwerking met de Brusselse overheden om de activiteiten van de tijdelijke vereniging Irisnet uit te voeren. De vennootschap is verantwoordelijk voor de exploitatie van het glasvezelnetwerk Irisnet 2 en voor de levering van diensten op het gebied van vaste telefonie, gegevensoverdracht (internet, e-mail) en andere netwerkgerelateerde diensten (videoconferenties, videobewaking, enz.).

De overname van de activiteiten vond plaats op 1 november 2012. In deze nieuwe wettelijke structuur heeft Orange Belgium nv een inbreng in contanten verricht van 3.450.000 euro, wat overeenstemt met 345.000 aandelen van de 1.225.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven.

Walcom nv is een residentieel en professioneel distributienetwerk gevestigd in Wallonië. Walcom is gespecialiseerd in de verkoop van telecommunicatieproducten en -diensten aan particulieren via een netwerk van 10 winkels. Het bedrijf is al bijna 20 jaar een exclusieve agent van Orange Belgium.

Walcom nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd op 3 april 2015 overgenomen door Orange Belgium nv. De overname had betrekking op 99,92% van de 1.250 aandelen van Walcom nv. Eén aandeel wordt gehouden door Atlas Services Belgium nv. De onderneming consolideert de resultaten van Walcom nv voor 100% sinds 3 april 2015.

Op 1 juni 2017 heeft Orange Belgium 7 winkels overgenomen van Easy Phone nv, een residentieel en professioneel distributienetwerk gevestigd in Wallonië. Deze 7 winkels zijn geïntegreerd in **Walcom Liège nv** (dat op 29 mei 2017 is opgericht). Walcom nv heeft een inbreng in contanten verricht van 60.885 euro, wat overeenstemt met 99 aandelen van de 100 aandelen die door Walcom Liège nv zijn uitgegeven. Orange Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 615 euro, wat overeenstemt met 1 aandeel. De onderneming consolideert de resultaten van Walcom Liège nv voor 100% sinds 1 juni 2017.

Walcom Business Solutions nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd opgericht op 13 juli 2017. Walcom Business Solutions nv is gespecialiseerd in de verkoop van telecommunicatieproducten en -diensten voor de professionele markt. Orange Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 60.885 euro, wat overeenstemt met 99 aandelen van de 100 aandelen die door Walcom Business Solutions nv zijn uitgegeven. Walcom nv heeft een inbreng in contanten verricht van 615 euro, wat overeenstemt met 1 aandeel. De onderneming consolideert de resultaten van Walcom Business Solutions nv voor 100% sinds 13 juli 2017.

A3Com nv was reeds een exclusieve agent van Orange Belgium, gespecialiseerd in de verkoop van telecomproducten en -diensten aan residentiële klanten via een netwerk van 12 Orange-shops in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. A3Com nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd op 30 september 2017 overgenomen door Orange Belgium nv. De overname had betrekking op 100% van de 630 aandelen van A3Com nv. De onderneming consolideert de resultaten van A3Com nv voor 100% sinds 1 oktober 2017.

A&S Partners nv, eveneens een bestaande agent van Orange Belgium, biedt telecommunicatiediensten aan b2b-klanten in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest via een speciaal verkoopteam van 35 professionals onder de naam AS Mobility. A&S Partners nv, een vennootschap naar Belgisch recht, werd op 30 september 2017 overgenomen door Orange Belgium nv. De overname had betrekking op 100% van de 620 aandelen van A&S Partners nv. De onderneming consolideert de resultaten van A&S Partners nv voor 100% sinds 1 oktober 2017.

Op 29 juni 2016 heeft Orange Belgium nv ingetekend op het kapitaal van **Belgian Mobile ID nv** (voor 6,28% of 1.745.853,92 euro), samen met vier banken en twee andere mobiele-telecomoperatoren, om samen een systeem voor mobiele identificatie tot stand te brengen voor zowel particuliere als professionele gebruikers. Met deze mobiele oplossing wil Belgian Mobile ID nv het voor iedereen met een mobiele telefoon en een bankrekening of een eID eenvoudiger maken om digitaal in te loggen, transacties te verrichten en zelfs documenten te ondertekenen. In 2018 heeft Orange Belgium nv een verdere inbreng in contanten verricht in de kapitaalverhoging van Belgian Mobile ID nv, voor 1.846.294,43 euro (of 10% van het totale aantal aandelen).

Orange Belgium nv houdt, direct of indirect (bijvoorbeeld via andere dochterondernemingen), minder dan 20 procent van de stemrechten van Belgian Mobile ID nv. Als dusdanig wordt verondersteld dat Orange Belgium nv geen invloed van betekenis uitoefent. Bovendien is het genereren van meerwaarde niet het belangrijkste doel van de investering in Belgian Mobile ID nv.

2. Consolidatiekring

De moedermaatschappij en de hierna vermelde dochterondernemingen maken per 31 december 2018 deel uit van de consolidatiekring:

Orange Belgium nv

Moedermaatschappij, opgericht naar Belgisch recht
Naamloze vennootschap met publiek verhandelde aandelen
Bourgetlaan 3
B – 1140 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0456 810 810

Orange Communications Luxembourg sa

100% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
8, rue des Mérovingiens
L – 8070 Bertrange
Luxemburg
Ondernemingsnummer: LU 19749504

IRISnet cvba

28,16% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
Geboekt volgens de vermogensmutatiemethode
Kunstlaan 21
B – 1000 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0847 220 467

Smart Services Network nv

99,99% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
Bourgetlaan 3
B – 1140 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0563 470 723

Walcom nv

99,92% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
Fridericht 10
B – 6700 Arlon
België
Ondernemingsnummer: BE 0424 071 231

Walcom Liège nv

99% van de aandelen is in handen van Walcom nv
1% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
Fridericht 10
B – 6700 Arlon
België
Ondernemingsnummer: BE 0676 407 724

Walcom Business Solutions nv

99% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
1% van de aandelen is in handen van Walcom nv
Bourgetlaan 3
B – 1140 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0678 686 036

A3Com nv

100% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
Waterloosesteenweg 851
B – 1180 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0471 336 856

A&S Partners nv

100% van de aandelen is in handen van Orange Belgium nv
Crocqstraat 72
B – 1200 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0885 920 794

Er zijn geen aanzienlijke beperkingen op de activa en verplichtingen van de dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures die deel uitmaken van de consolidatiekring.

Dochterondernemingen worden volledig geconsolideerd vanaf de overnamedatum, dus vanaf de datum waarop de Groep de zeggenschap verwerft, tot de datum waarop de Groep niet langer de zeggenschap heeft.

Toestemming voor de publicatie van de financiële staten

Op 27 maart 2019 heeft de raad van bestuur van Orange Belgium nv de geconsolideerde financiële staten van 2018 nagezien en ze vrijgegeven voor publicatie.

De geconsolideerde financiële staten van 2018 zullen op 2 mei 2019 worden voorgelegd aan de algemene vergadering van aandeelhouders, die de geconsolideerde financiële staten na publicatie nog kan wijzigen.

3. Grondslag voor de opstelling

De geconsolideerde financiële staten worden gepresenteerd in duizend euro tenzij anders vermeld. De functionele en rapporteringsvaluta van de Groep is de euro. Elke entiteit binnen de Groep stelt haar financiële staten in deze functionele valuta op.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde financiële staten van Orange Belgium nv en al zijn dochterondernemingen zijn opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie, en met de wettelijke en reglementaire vereisten die van toepassing zijn in België.

De toegepaste grondslagen bij de opstelling van de financiële gegevens voor het boekjaar 2018 zijn gebaseerd op:

- alle standaarden en interpretaties die zijn goedgekeurd door de Europese Unie en die verplicht moeten worden toegepast vanaf 1 januari 2018;
- de volgens de IFRS toegestane alternatieven voor opname en waardering:

Standaard		Gebruikt alternatief
IAS 1	Toerekeningskosten op operationele verplichtingen (personeelsbeloningen, milieuverplichtingen)	Indeling als financiële kosten
IAS 2	Voorraden	Waarderingen van voorraden bepaald door de methode van de gewogen gemiddelde kosten per eenheid.
IAS 7	Betaalde rente en ontvangen dividenden	Indeling als nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten
IAS 16	Materiële vaste activa	Waardering tegen geamortiseerde historische kostprijs
IAS 38	Immateriële activa	Waardering tegen geamortiseerde historische kostprijs

Als er geen standaard of interpretatie voor financiële verslaggeving beschikbaar is, maakt het management gebruik van oordeelsvorming om een grondslag voor financiële verslaggeving op te stellen en toe te passen die relevante en betrouwbare informatie oplevert, zodat de financiële staten:

- een getrouw beeld geven van de financiële positie, de financiële prestaties en de kasstromen van de Groep;
- de economische realiteit van transacties weerspiegelen;
- neutraal zijn;
- voorzichtig zijn opgesteld; en
- in alle materiële opzichten volledig zijn.

Dit is de eerste jaarrekening van de Groep waarbij IFRS 15 en IFRS 9 zijn toegepast. Wijzigingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving worden hierna beschreven en in toelichting 13 'Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving'.

Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving en informatieverstopping

De grondslagen voor financiële verslaggeving en de berekeningsmethoden die zijn gehanteerd voor de opstelling van de geconsolideerde financiële staten zijn gewijzigd ten opzichte van degene die gehanteerd zijn voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening voor het jaar afgesloten op 31 december 2017. Meer specifiek is de presentatie van het overzicht van het totaalresultaat in overeenstemming gebracht met de gewijzigde interne rapporteringsindeling die wordt gebruikt door de moedermaatschappij, Orange sa, en worden er overeenkomende grondslagen voor financiële verslaggeving gebruikt.

De wijzigingen hebben betrekking op de rubriek 'Totale omzet' van de financiële staten. De totale omzet wordt nu als volgt opgesplitst:

- Omzet uit retaildiensten bestaat uit **omzet uit convergente diensten, alleen mobiele diensten, alleen vastelijnendiensten en IT- en integratiediensten.**

Een **convergent (b2c-)aanbod** wordt gedefinieerd als een combinatie van ten minste breedbandtoegang en een abonnement voor mobiele telefonie. Omzet uit **alleen mobiele diensten** is omzet uit mobiele aanbiedingen en m2m-verbindingen. Omzet uit **alleen vastelijnendiensten** omvat (i) vast breedbandinternet, (ii) vast smalbandinternet en (iii) data-infrastructuur, beheerde netwerken en inkomende oproepen naar callcenters voor customer relations. **Omzet uit IT- en integratiediensten** wordt gedefinieerd als omzet uit collaboratieve diensten, applicatiediensten, hosting, clouddiensten, beveiligingsdiensten, videoconferenties en m2m-diensten.

- Omzet uit de verkoop van apparatuur** wordt gedefinieerd als omzet uit de verkoop van alle mobiele en vaste apparatuur.
- Groothandelsinkomsten** betekent omzet bij externe telecomoperatoren voor (i) mobiele activiteiten: inkomende roamingoproepen en roaming van bezoekers, binnenlandse mobiele interconnectie en mvno, en voor (ii) diensten voor vastelijnoperatoren.
- Overige opbrengsten** omvatten: (i) verkopen van apparatuur aan verkopers en handelaars, (ii) omzet uit de portaal-site of uit online reclame, (iii) activiteiten van transversale bedrijfssegmenten en (iv) overige diverse bedrijfsopbrengsten.

De Groep heeft IFRS 15 Opbrengsten van contracten met klanten en IFRS 9 Financiële instrumenten vanaf 1 januari 2018 voor het eerst toegepast. We verwijzen naar toelichting 13 voor meer informatie.

Ondanks hun beperkte impact op de activiteiten die door de Groep worden uitgevoerd, zijn de volgende nieuwe wijzigingen in de IFRS ook in aanmerking genomen bij de opstelling van de geconsolideerde financiële staten:

- IFRIC 22 Transacties in vreemde valuta en vooruitbetalingen
- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS-standaarden (cyclus van 2014-2016): Wijzigingen in IFRS 1 en IAS 28
- Wijzigingen in IFRS 2 Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties
- Wijzigingen in IFRS 4 Toepassing van IFRS 9 Financiële instrumenten met IFRS 4 Verzekeringscontracten
- Wijzigingen in IAS 40 Overdracht van vastgoedbeleggingen

Standaarden en interpretaties die na 31 december 2018 verplicht moeten worden toegepast en waarvoor de Groep niet heeft gekozen voor vervroegde toepassing

Van al deze standaarden en interpretaties zou IFRS 16 een invloed kunnen hebben op de toekomstige geconsolideerde financiële staten van de Groep. Voor deze standaard geldt er binnen de Groep een speciaal project:

IFRS 16 Lease- overeenkomsten (1 januari 2019)	<p>Deze standaard introduceert bepalingen die een aanzienlijke invloed hebben op de financiële verslaggeving van leaseovereenkomsten en op de financiële maatstaven van de leasingnemers.</p> <p>Op de leveringsdatum van het door de leasinggever toegekende gebruiksrecht, dienen leasingnemers al hun leaseovereenkomsten administratief te verwerken als een actief in ruil voor een financiële verplichting, zoals voor een financiële leaseovereenkomst volgens IAS 17.</p> <p>Voor de toepassing van IFRS 16 geldt er binnen de Groep een speciaal project. Na de voltooiing van de analyse en de beslissing over het toepassingsgebied (nog steeds vatbaar voor nieuwe interpretaties) is de Groep in 2018 begonnen met de invoering en toepassing van de specifieke tools voor de administratieve verwerking van leaseovereenkomsten. Per 31 december 2018 legt de Groep de laatste hand aan de inventarisatie van overeenkomsten, de toepassing van de tools en de verzameling van gegevens zodat ze vanaf 2019 financiële staten kan presenteren in overeenstemming met IFRS 16.</p> <p>Om het toepassingsgebied van deze nieuwe standaard vast te stellen, heeft de Groep al haar leaseovereenkomsten (volgens IAS 17) en servicecontracten geanalyseerd om vast te stellen of deze overeenkomsten een leasecomponent bevatten. De Groep definieert een contract als een leaseovereenkomst indien het aan de leasingnemer het recht verleent om de zeggenschap over het gebruik van een geïdentificeerd actief uit te oefenen.</p> <p>Na deze analysefase heeft de Groep vier hoofdcategorieën van leaseovereenkomsten gedefinieerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vastgoed: verkooppunten, kantoorgebouwen, technische gebouwen; ▪ mobiel netwerk: terreinen, bepaalde contracten met 'tower companies'; ▪ vast netwerk: toegang tot het lokale net, colocatie in technisch gebouw, bepaalde dark-fibercontracten; ▪ algemene kosten: voertuigen, technische voertuigen, datacenter. <p>Vanaf 1 januari 2019 zal de Groep (als leasingnemer) al haar leaseovereenkomsten opnemen met behulp van een uniek model waarbij een actief in de balans wordt opgenomen voor het gebruiksrecht van de geleasede activa tegenover een verplichting voor de overeenstemmende leaseverplichtingen.</p> <p>De boekhoudkundige waardering van deze balansposten is afhankelijk van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de beoordeling van de duur die voor elk contract moet worden gebruikt. Deze duur stemt overeen met de niet-opzegbare leaseperiode, plus de perioden van enige optie tot verlenging die de leasingnemer met redelijke zekerheid kan uitoefenen en enige optie om de leaseovereenkomst op te zeggen waarvan de leasingnemer zeker weet dat die niet zal worden uitgeoefend. Bij de definitie van deze contractduur moet ook rekening worden gehouden met de wetten en praktijken in elk rechtsgebied of in elke activiteitensector in verband met de duur van een vaststaande toezegging die door leasinggevers wordt toegekend; ▪ de combinatie van de vaste en variabele componenten van contractuele betalingen; ▪ de vaststelling van de marginale rentevoet als de impliciete rente van het contract niet eenvoudig kan worden vastgesteld. <p>Ook heeft de Groep ervoor gekozen om de twee vrijstellingen toe te passen die door de standaard inzake leaseovereenkomsten worden voorgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ contracten met een duur van minder dan 12 maanden; ▪ contracten waarvoor de nieuwwaarde van het onderliggende actief circa 5.000 euro bedraagt. <p>De standaard heeft niet alleen gevolgen voor de staat van financiële positie, maar heeft ook een invloed op de winst-en-verliesrekening (afschrijving van met een gebruiksrecht overeenstemmende activa en rentelasten op leaseverplichtingen in plaats van kosten van operationele leaseovereenkomsten, versneld in kosten nemen van rente) en het kasstroomoverzicht (alleen rentelasten blijven een invloed hebben op de kasstromen uit bedrijfsactiviteiten, er zijn geen gevolgen voor de kasstromen uit investeringsactiviteiten, terwijl de kasstromen uit financieringsactiviteiten worden beïnvloed door de terugbetaling van de schuld).</p> <p>De Groep zal IFRS 16 toepassen vanaf 1 januari 2019 met behulp van de vereenvoudigde retroactieve methode, zonder vergelijkende informatie uit vorige perioden aan te passen. De Groep volgt de huidige besprekingen bij het IFRIC en de IASB, en schat de gevolgen die voortvloeien uit de opname van de leaseverplichting en het gebruiksrecht in verband met leaseovereenkomsten voor het beginsaldo van de balans op 260 tot 330 miljoen euro. Voorts zal de Groep vanaf de overgang uitgestelde belastingen opnemen tijdens de eerste opname van het gebruiksrecht en de leaseverplichting. Het effect op het eigen vermogen zou per 1 januari 2019 niet materieel moeten zijn.</p> <p>Deze effecten op de overgangdatum zijn niet direct vergelijkbaar met de niet in de balans opgenomen verbintenissen zoals gepresenteerd in toelichting 10 over de verbintenissen in verband met operationele leaseovereenkomsten. Het belangrijkste verschil zijn het toepassingsgebied, de waarderingsmethoden van leasebetalingen en de vaststelling van de leaseperiode (meer specifiek de periode waarvan de verlenging als 'redelijk zeker' wordt beschouwd).</p>
---	--

Raadpleeg toelichting 13 – Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving voor andere nieuwe standaarden en interpretaties die gepubliceerd zijn, maar nog niet van toepassing zijn.

Grondslag voor de opstelling

Om verschillen te vermijden in de informatie die door de Orange Belgium-groep en haar meerderheidsaandeelhouder Orange sa wordt gepubliceerd, hanteert de Orange Belgium-groep een rapporteringsindeling en rapporteringsstandaarden die vergelijkbaar zijn met degene die worden gebruikt door Orange sa.

4. Gebruik van schattingen en oordelen

De opstelling van de financiële staten van de Groep in overeenstemming met de IFRS vereist dat het management bepaalde oordelen vormt, schattingen maakt en veronderstellingen doet die een invloed hebben op de in de financiële staten opgenomen bedragen en toelichtingen.

Oordelen bij de toepassing van grondslagen voor financiële verslaggeving

Bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep heeft het management geen significante oordelen gevormd of veronderstellingen gedaan over de toekomst en andere belangrijke bronnen van schattingonzekerheden op de balansdatum die een aanmerkelijk risico in zich dragen van een materiële aanpassing van de boekwaarde van de activa en verplichtingen in het volgende boekjaar, behalve voor:

- omzet: splitsing van de mobiele component en de dienstencomponent van de transactieprijs en de identificatie van afzonderlijke of niet-afzonderlijke prestatieverplichtingen. Zie toelichting 13 – 1.21.

Belangrijke schattingen en veronderstellingen

De schattingen die op elke verslagdatum zijn gemaakt, geven een beeld van de situatie op die datum (bijv. marktprijzen, rentevoeten en wisselkoersen). Hoewel het management deze schattingen uitvoert met de best mogelijke kennis van de actuele gebeurtenissen en de acties die Orange Belgium kan ondernemen, kunnen de werkelijke resultaten afwijken van die schattingen.

Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa

De test die de Groep gebruikt om goodwill te testen op bijzondere waardeverminderingen is gebaseerd op berekeningen van de bedrijfswaarde op basis van een gedisconteerd kasstroommodel. De kasstromen worden berekend op basis van de financiële prognoses voor de volgende vijf jaar en omvatten geen herstructureringskosten waartoe de Groep zich nog niet heeft verbonden, noch belangrijke toekomstige investeringen waardoor de activabasis van de geteste kasstroomgenererende eenheid aanzienlijk zou toenemen. De realiseerbare waarde is zeer gevoelig voor de disconteringsvoet die voor het gedisconteerde-kasstroommodel wordt gebruikt, alsook voor de verwachte toekomstige instromen van kasmiddelen en het groeipercentage gebruikt voor extrapolatiedoelinden. De voornaamste veronderstellingen gebruikt om de realiseerbare waarde van de verschillende kasstroomgenererende eenheden te bepalen, worden verder uitgelegd in toelichting 4.

Vaste activa – beoordeling van de gebruiksduur

Bij de beoordeling van de gebruiksduur van activa wordt rekening gehouden met de veranderingen in het technologische, reglementaire of economische klimaat (technologieën met grotere bandbreedte, migratie van radiotechnologie, ...). Zie toelichting 5.

Voorziening voor ontmanteling van netwerksites

De Groep heeft een voorziening voor verplichtingen uit hoofde van de ontmanteling van netwerksites opgenomen voor het gehuurde gebouw aan de Bourgetlaan en de verschillende antennesites. Om het bedrag van de voorziening te bepalen, zijn er veronderstellingen en schattingen nodig voor de disconteringsvoeten en de verwachte kosten voor de ontmanteling en de verwijdering van alle installaties (zie toelichting 5).

Beëindiging van contracten

Wegens wijzigingen in de gebruikte distributiekanaalen waren er schattingen over de beëindiging van distributiecontracten vereist om het resultaat van de onderhandelingen en de waardering van de kosten van de beëindiging te beoordelen (zie toelichting 3).

Omzet

Schatting van de duur van juridisch bindende rechten en verplichtingen (zie toelichting 13 – 1.21)

Operationele belastingen: pylonen

Sinds 1997 heffen gemeenten en provincies jaarlijks lokale belastingen op masten, pylonen en antennes. Deze belastingen zijn geen winstbelastingen en worden geboekt als operationele belastingen. Bijgevolg hebben ze een negatieve invloed op de winst vóór belasting.

Wanneer een aanslagbiljet wordt ontvangen, worden de daarmee gepaard gaande kosten geboekt. Als er geen aanslagbiljet wordt ontvangen, worden de kosten gebaseerd op het aanslagbiljet van het vorige jaar. De verplichting uit hoofde van de belasting op pylonen vervalt wanneer de onderneming binnen drie jaar geen aanslagbiljet ontvangt. Aangezien alle aanslagbiljetten worden betwist, wordt er rente berekend op het wettelijke belastingtarief. Wanneer de zaak procedureel wordt gesloten, worden de basis en de rente teruggeboekt.

Deze methode wordt nog steeds gebruikt voor Vlaanderen en voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en gold tot 2013 ook voor Wallonië. Sinds 2014 is deze belasting, geïntroduceerd door een decreet van het Waalse Gewest, een gewestelijke belasting. Op 22 december 2016 hebben de drie mobiele operatoren en de Waalse regering een principeakkoord gesloten over de belasting van mobiele infrastructuur en over de schikking van het geschil over de Waalse gewestelijke belastingen voor 2014. Orange Belgium verbindt zich ertoe om een bedrag van 16,1 miljoen euro te betalen over een periode van 4 jaar (van 2016 tot 2019) en om een extra bedrag van 20 miljoen euro te investeren in telecominfrastructuur in Wallonië in de periode tussen 2016 en 2019. Op zijn beurt verbindt het Waalse Gewest zich ertoe om niet langer belasting te heffen op telecominfrastructuren en een wettelijk, reglementair en administratief kader te creëren voor een vlotte aanwending ervan. Bovendien zal het Waalse Gewest gemeenten en provincies ontmoedigen om belastingen te heffen op telecominfrastructuur. De operatoren zullen het recht hebben om dergelijke lokale belastingen die in 2016 tot 2019 door Waalse gemeenten of provincies zijn geheven, in mindering te brengen op de schikking van 2019 en de investeringsbedragen.

Gezien de onzekerheden over het wettelijke karakter en het bedrag van de belastingen op pylonen, en onder andere in aanmerking nemend dat deze belasting niet volledig betaalbaar is in het begin van elk boekjaar en in werkelijkheid niet is betaald, blijft Orange Belgium dit risico administratief verwerken als een risico in overeenstemming met IAS 37 (Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen). Het risico over het volledige jaar wordt echter geschat en in het begin van elk jaar opgenomen als een verplichting en als kosten. Rentekosten in verband met de niet-betaling van deze belasting worden nog steeds maandelijks opgenomen.

De voorziening voor belasting op pylonen wordt elk kwartaal opnieuw beoordeeld (zie ook toelichting 3 en 6) met behulp van voorzichtige veronderstellingen over de beste schattingen op basis van de evolutie van het gewestelijke fiscale kader, de verschillende rechtszaken en de ontvangen nieuwe aanslagbiljetten. Het management herziet de schattingen indien de onderliggende veronderstellingen veranderen als gevolg van nieuwe informatie of gebeurtenissen. Bijgevolg kunnen de gemaakte schattingen per 31 december 2018 later worden gewijzigd.

Toelichting 2: Omzet en (handels)vorderingen

Omzet

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
België	1 226 360	1 191 632
Omzet uit retaildiensten	727 641	671 537
Omzet uit convergente diensten	106 297	48 859
Omzet uit alleen mobiele diensten	583 288	583 855
Omzet uit alleen vastelijndiensten	33 553	35 327
Omzet uit IT- en integratiediensten	4 503	3 496
Verkoop van apparatuur	110 407	108 823
Groothandelsinkomsten	322 576	344 064
Overige bedrijfsopbrengsten	65 736	67 208
Luxemburg	66 923	66 246
Omzet uit retaildiensten	40 742	37 430
Omzet uit alleen mobiele diensten	32 954	31 662
Omzet uit alleen vastelijndiensten	7 788	5 768
Verkoop van apparatuur	14 590	16 551
Groothandelsinkomsten	10 695	9 912
Overige bedrijfsopbrengsten	896	2 353
Intersegmenteliminaties	- 13 480	- 11 527
Totaal	1 279 803	1 246 351

De totale geconsolideerde omzet van Orange Belgium bedroeg 1.279,8 miljoen euro in 2018, tegenover 1.246,4 miljoen euro in 2017, een stijging van 2,6% jaar-op-jaar. Zonder de impact van de roamingverordening van 26,2 miljoen euro in 2018 zou de totale geconsolideerde omzet met 4,7% zijn gestegen in vergelijking met 2017. Behalve dit roamingeffect werd het volledig jaar 2018 ook negatief beïnvloed door de lagere mvno-inkomsten (voor 27,9 miljoen euro). Als we deze impact ook in aanmerking nemen, is de onderliggende groei van de omzet zelfs nog groter, namelijk 6,9% jaar-op-jaar.

De omzet uit retaildiensten van Orange Belgium (d.w.z. alleen mobiele diensten, alleen vastelijndiensten, convergente diensten en IT- en integratiediensten) bedroeg 768,4 miljoen euro in 2018, tegenover 709,0 miljoen euro in 2017, een stijging van 8,4% jaar-op-jaar. Zonder de bovenvermelde impact van de roamingverordening zou de geconsolideerde totale omzet uit diensten van Orange Belgium in 2018 echter met 11,8% zijn gestegen in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar, een weerspiegeling van de geslaagde positionering van de onderneming als 'bold challenger'. Het aantal klanten met een mobiel abonnement (zonder m2m) steeg met 154 duizend tot 2,5 miljoen abonnees. Het vereenvoudigde mobiele aanbod van Orange Belgium bleef klanten overtuigen om tariefplannen in het middensegment en het hoogwaardige segment af te sluiten. Voor deze tariefplannen gelden royale bel- en datalimieten, en een betere klantentevredenheid en klantenbinding. Hoewel er geen promotieactiviteiten werden georganiseerd, is de omzet uit convergente diensten ruimschoots verdubbeld (+117,6%).

De geconsolideerde omzet uit alleen vaste diensten en de verkoop van apparatuur stabiliseerde op respectievelijk 41,3 miljoen euro (in vergelijking met 41,1 miljoen euro in 2017) en 125,0 miljoen euro (in vergelijking met 125,4 miljoen euro in 2017).

De geconsolideerde groothandelsinkomsten van Orange Belgium bedroegen 329,2 miljoen euro in het volledig jaar 2018, tegenover 350,7 miljoen euro vorig jaar, een daling van 6,1% jaar-op-jaar, die voornamelijk kan worden toegeschreven aan de lagere mvno-inkomsten.

Het jaar-op-jaarverschil in de overige opbrengsten van Orange Belgium is in 2018 negatief beïnvloed door de lagere tarieven die Orange Belgium in rekening brengt aan procureurs, rechtbanken, enz.

Handelsvorderingen

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Handelsvorderingen - brutowaarde	226 738	229 213
Voorziening voor dubieuze debiteuren	- 32 457	- 44 377
Totaal handelsvorderingen	194 281	184 836

Vervaldagenbalans

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Nog niet vervallen	127 558	131 323
Minder dan 180 dagen	27 401	24 146
Tussen 180 en 360 dagen	12 130	15 047
Meer dan 360 dagen	27 192	14 320
Totaal handelsvorderingen	194 281	184 836

Wijziging in de voorziening voor handelsvorderingen

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Voorzieningen voor handelsvorderingen – saldo in het begin van de periode	- 44 377	- 44 899
Netto toevoeging met impact op de winst-en-verliesrekening	- 6 348	- 7 382
Verliezen op handelsvorderingen	19 499	7 904
Aanpassingen IFRS 9	- 1 231	
Voorzieningen voor handelsvorderingen – saldo aan het einde van de periode	- 32 457	- 44 377

Raadpleeg toelichting 12 voor informatie over de voorwaarden in verband met vorderingen op verbonden partijen.

Handelsvorderingen zijn renteloos en worden meestal via domiciliëring ontvangen (56% van de omzet uit diensten wordt geïnd via domiciliëring). Handelsvorderingen die niet via domiciliëring betaald worden, hebben meestal een termijn van 30 dagen einde maand.

De Groep is niet afhankelijk van belangrijke klanten, aangezien geen enkele klant meer dan 10% van de geconsolideerde omzet van de onderneming vertegenwoordigt. Het klantenrisico is gespreid over meer dan 4 miljoen klanten.

De handelsvorderingen bedroegen eind 2018 194,3 miljoen euro, in vergelijking met 184,8 miljoen euro aan het einde van 2017. De daling in de brutowaarde van de handelsvorderingen is het gevolg van een combinatie van factoren. In 2018 verkocht de Groep een aantal schuldbewakingsdossiers aan een kredietbeheerder voor een bedrag van 19,3 miljoen euro. Dit effect werd gedeeltelijk tenietgedaan toen er openstaande kortingen van telecomoperatoren werden heringedeeld van schulden naar vorderingen bij Orange Luxembourg als gevolg van formeel overeengekomen nettingovereenkomsten (impact van 11,7 miljoen euro) en omdat er minder kredietnota's moesten worden uitgegeven, voor 4 miljoen euro.

Het grotere aantal nettovorderingen op meer dan 360 dagen is voornamelijk toe te schrijven aan openstaande facturen voor roaming voor twee grote telecomoperatoren (4 miljoen euro) en omdat er minder kredietnota's moesten worden uitgegeven aan een mvno (2,6 miljoen euro).

De voorziening voor dubieuze debiteuren daalde aanzienlijk tot 32,5 miljoen euro door de verkoop van de bovenvermelde oude schuldbewakingsdossiers.

Sinds 2017 heeft Orange Belgium nv een factoringovereenkomst met Belfius Commercial Finance. De in aanmerking komende handelsvorderingen hielden verband met de 400 grootste b2b-Airtime-klanten (gefactorde vorderingen van circa 1,6 miljoen euro per 31 december 2018, tegenover 2 miljoen euro per 31 december 2017). IFRS 9 voorziet vereisten voor de beoordeling of en in welke mate een financieel actief niet langer moet worden opgenomen. Op basis van het feitelijke patroon en de analyse van het management zijn alle risico's en voordelen van de vorderingen in wezen overgedragen en is het bijgevolg mogelijk om ze niet langer op te nemen.

Overige activa

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Vooruitbetalingen	627	583
Betaalde borgstellingen	1 410	729
Overige	2 025	2 087
Totaal overige activa	4 062	3 399
waarvan overige vaste activa	1 410	729
waarvan overige vlottende activa	2 652	2 670

De stijging in de overige vaste activa is toe te schrijven aan betaalde borgstellingen van 0,7 miljoen euro in verband met een garantieovereenkomst in contanten.

Toelichting 3: Kosten, vooruitbetaalde kosten en voorraden

Directe bedrijfskosten

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Aankoop van apparatuur	- 187 438	- 187 208
Overige directe bedrijfskosten	- 399 229	- 372 734
Waardeverminderingen op handelsvorderingen en overige vorderingen, inclusief contracten	- 6 348	- 7 382
Totaal directe bedrijfskosten	- 593 015	- 567 324

De directe bedrijfskosten stegen in 2018 met 4,5% jaar-op-jaar tot 593,0 miljoen euro, in vergelijking met 567,3 miljoen euro een jaar voordien.

Aankoop van apparatuur

De kosten in verband met de aankoop van apparatuur, voornamelijk toestellen, zijn stabiel gebleven op 187,4 miljoen euro.

Overige directe bedrijfskosten

De overige directe bedrijfskosten, die voornamelijk bestaan uit interconnectiekosten, commissies en kosten van content, stegen met 7,1% jaar-op-jaar.

Interconnectiekosten

De interconnectiekosten stegen met 6,9 miljoen euro tot 275,5 miljoen euro, aangezien de hogere roamingkosten (11,3 miljoen euro) niet volledig werden gecompenseerd door de lagere kosten van uitgaande sms-berichten.

Commissies

De kosten in verband met commissies daalden in 2018 met 8,1 miljoen euro tot 41,1 miljoen euro. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de impact van de integratie van de distributiepartners (A3Com en A&S Partners) op het volledige jaar.

Kosten van content

De tv-contentstrategie van Orange Belgium is voornamelijk gebaseerd op de ontwikkeling van partnerships met houders van rechten en uitgever van diensten. Orange Belgium legt zich voornamelijk toe op zijn rol om content te verzamelen en te verspreiden om zijn klanten betere diensten te kunnen aanbieden. De kosten van televisiecontent bedroegen 13,9 miljoen euro in 2018 in vergelijking met 8,2 miljoen euro in 2017. Deze stijging sluit aan bij het steeds grotere aantal klanten van het digitale tv-aanbod (Love) van Orange Belgium in 2018.

Bijzondere waardeverminderingverliezen op handels- en overige vorderingen, inclusief contractactiva

De kosten in verband met dubieuze debiteuren bedroegen 6,4 miljoen euro in 2018 in vergelijking met 7,3 miljoen euro in 2017. In 2018 werden de kosten van dubieuze debiteuren positief beïnvloed door de aanhoudende inspanningen op het gebied van de inning van facturen (zie ook toelichting 2 – Handelsvorderingen).

Connectiviteit

De connectiviteitskosten stegen in 2018 met 19,2 miljoen euro tot 60,7 miljoen euro. Dit is voornamelijk het gevolg van de hogere groothandelsvergoedingen voor kabeltoegang in verband met het convergente Love-aanbod.

Vooruitbetaalde kosten

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Vooruitbetaalde goederen en diensten	10 010	9 662
Vooruitbetaalde spectrumvergoedingen	1 349	1 341
Totaal vooruitbetaalde kosten	11 359	11 003

De vooruitbetaalde kosten bleven op hetzelfde niveau als in 2017.

Voorraden

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Brutovoorraden	29 109	26 065
Afschrijvingen	- 1 399	- 1 135
Totaal Voorraden	27 710	24 930
Voorraden – tenlasteneming van de kosten tijdens de periode	- 184 811	- 184 871

De brutovoorraden stegen voornamelijk door de hogere voorraden van mobiele apparatuur (toestellen) aan het einde van het jaar. De reserve voor verouderde en weinig verkochte artikelen (1,4 miljoen euro) lag in 2018 iets hoger dan in 2017.

Handelsschulden en overige kortlopende verplichtingen

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Handelsschulden	266 575	224 319
Bezoldigingen en ontslagvergoedingen	2 985	2 641
Prestatie- en winstdelingsbonus, pensioenen	7 777	8 421
Socialezekerheidsbijdragen	5 420	4 901
Vakantiegeld	14 511	13 967
Overige	146	87
Kortlopende personeelsbeloningen	30 839	30 017
Kortlopende voorzieningen voor herstructurering	3 045	1 812
Overige kortlopende verplichtingen	3 498	12 667
Actuele belastingschulden	3 133	23 259
Uitgestelde opbrengsten	2 325	2 213

Handelsschulden zijn niet-rentedragend en worden doorgaans afgewikkeld binnen een termijn van 30 tot 60 dagen. De handelsschulden stegen met 42,3 miljoen euro in vergelijking met 2017. Dit komt door de hogere schulden voor roaming vanwege de aanzienlijke toename van het verkeer bij andere telecomoperatoren (meer data en spraak) van 7 miljoen euro, de hogere uitstaande schulden bij een aantal leveranciers aan het einde van het jaar (impact van 14 miljoen euro), en de herindeling van openstaande kortingen van telecomoperatoren van schulden naar vorderingen bij Orange Luxembourg (impact van 11,7 miljoen euro) (zie ook toelichting 2 – Handelsvorderingen).

De kortlopende personeelsbeloningen zijn in 2018 vrijwel stabiel gebleven. De stijging van 0,8 miljoen euro is voornamelijk toe te schrijven aan een periodeverschuiving in de betaling van sociale zekerheidsbijdragen en openstaande facturen bij verzekeringsondernemingen.

Als gevolg van de wet van 18 december 2015 zijn minimumrendementen als volgt door de werkgever gewaarborgd:

- voor de betaalde bijdragen vanaf 1 januari 2016, een nieuw variabel minimumrendement op basis van de OLO-tarieven, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. Gezien de lage OLO-tarieven van de afgelopen jaren is het rendement aanvankelijk vastgesteld op 1,75%.
- voor de betaalde bijdragen tot eind december 2015 blijven de voorheen geldende wettelijke rendementen (respectievelijk 3,25% en 3,75% op de werkgevers- en werknemersbijdragen) gelden tot de pensioendatum van de deelnemers.

Gezien de gewaarborgde minimumrendementen komen die regelingen in aanmerking als toegezegde-bijdragenregelingen.

Om ervoor te zorgen dat de van kracht zijnde toegezegde-bijdragenregeling aan de deelnemers op de datum van hun vertrek het wettelijk verplichte minimumrendement garandeert, heeft Orange Belgium een volledige actuariële berekening volgens de 'projected unit credit'-methode laten uitvoeren. De actuaaris heeft prognoses opgesteld volgens een vooraf bepaalde methode en uitgaande van bepaalde veronderstellingen. Uit dit verslag blijkt dat de gecumuleerde reserves voldoende zijn om enig tekort in alle mogelijke scenario's te dekken. Bijgevolg is er per 31 december 2017 en 31 december 2018 geen voorziening opgenomen.

De bijdragen die in 2018 voor die regelingen zijn betaald, bedroegen 3,9 miljoen euro betaald door de werkgever en 1,0 miljoen euro betaald door de werknemers. De fondsbeleggingen bestonden per 31 december 2018 uit 118,7 miljoen euro aan individuele verzekeringsreserves, waarvoor een gewogen gemiddelde gewaarborgde rente van 3,58% geldt, en 4,8 miljoen euro aan reserves in collectieve financieringsfondsen.

De wijziging in de overige kortlopende verplichtingen kan worden toegeschreven aan de lagere voorziening voor uitstaande geschillen, en hield voornamelijk verband met enkele rechtszaken en de terugboeking van de voorziening voor sociale tarieven (zie

toelichting 11: (Niet-)courante voorzieningen en zie eveneens deel 6 van het beheersverslag voor meer informatie over de geschillen).

De kortlopende voorzieningen voor herstructurering stegen in 2018 met 1,2 miljoen euro, voornamelijk door de geboekte lasten voor de vervroegde beëindiging van een langlopend distributiecontract.

De actuele belastingschulden houden verband met de belastingberekening van het huidige jaar. De daling in vergelijking met het vorige verslagjaar wordt verklaard omdat vóór het einde van het jaar de uitstaande belastingschuld in verband met het verslagjaar 2016 werd betaald (zie ook toelichting 6 – Operationele belastingen en heffingen).

Personeelskosten (exclusief ontslagvergoedingen)

De personeelskosten stegen in 2018 met 6,5% tot 139,5 miljoen euro, in vergelijking met 131,0 miljoen euro een jaar eerder. Deze stijging kan worden verklaard door de impact die de integratie van de in 2017 overgenomen distributiepartners had op het volledige jaar, en door de indexering van alle lonen (1,83% vanaf januari 2018).

Indirecte bedrijfskosten

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Commerciële kosten	- 45 537	- 43 083
Overige IT- en netwerkkuitgaven	- 90 757	- 86 641
Kosten m b t terreinen en gebouwen	- 56 908	- 57 679
Algemene kosten	- 66 115	- 67 093
Overige indirecte inkomsten	19 617	21 559
Overige indirecte bedrijfskosten	- 21 440	- 19 345
Totaal indirecte bedrijfskosten	- 261 140	- 252 282
Waarvan operationele belastingen en vergoedingen	- 16 401	- 8 451

De indirecte bedrijfskosten stegen in 2018 met 3,5% jaar-op-jaar tot 261,1 miljoen euro, in vergelijking met 252,3 miljoen euro in 2017.

De commerciële kosten stegen met 5,6%, voornamelijk als gevolg van de hogere reclamekosten (media-aankoop) en meer evenementen. De stijging van de overige IT- en netwerkkosten (+4,7%) houdt verband met het digitale transformatieproject van de Groep.

De algemene kosten en de kosten m.b.t. terreinen en gebouwen zijn stabiel gebleven in vergelijking met vorig jaar.

De overige indirecte inkomsten daalden met 9,0% jaar-op-jaar, omdat er minder operationele en personeelskosten werden doorgefactureerd aan de Orange-groep.

De andere ontwikkeling in de indirecte bedrijfskosten is voornamelijk toe te schrijven aan de herbeoordeling van de voorziening voor belasting op pylons, met behulp van veronderstellingen over de beste schattingen op basis van de evolutie van het gewestelijke fiscale kader, de verschillende rechtszaken en de door Orange Belgium nv ontvangen nieuwe aanslagbiljetten.

Aanpassingen

Herstructureringskosten

Orange Belgium heeft in 2018 herstructureringskosten van 1,2 miljoen euro geboekt voor de vroegtijdige beëindiging van langlopende distributiecontracten, in verband met de voortgezette transformatie van zijn distributienetwerk. De ontslagkosten bedroegen in 2018 6,4 miljoen euro.

In 2017 werden de herstructureringskosten positief beïnvloed doordat een aantal langlopende contracten met partners met wederzijdse instemming werd beëindigd, enigszins gecompenseerd door ontslagkosten van 5,2 miljoen euro.

Toelichting 4: Goodwill

Goodwill

	31.12.2018			31.12.2017		
	Aanschaffings-waarde	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingenverliezen	Nettoboek-waarde	Aanschaffings-waarde	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingenverliezen	Nettoboek-waarde
Orange Communications Luxembourg sa	68 729	- 17 865	50 864	68 729	- 17 865	50 864
Overige goodwill	16 177		16 177	15 574		15 574
Totaal goodwill	84 906	- 17 865	67 041	84 303	- 17 865	66 438

Orange Communications Luxembourg sa

De overname van Orange Communications Luxembourg sa verliep in twee fasen: 90% van de aandelen werd overgenomen op 2 juli 2007 en de resterende 10% werd overgenomen op 12 november 2008. De gerapporteerde goodwill is volledig toegerekend aan het segment 'Luxemburg'.

Deze goodwill wordt ten minste aan het einde van elk boekjaar getest op bijzondere waardeverminderingen om te beoordelen of de boekwaarde de realiseerbare waarde al dan niet overschrijft.

De kasstromen zijn geschat op basis van een businessplan over vijf jaar (2019 tot 2023) dat door het strategisch comité is goedgekeurd. Het management van Orange Communications Luxembourg voorziet een geleidelijke stijging van de aangepaste EBITDA over de periode als gevolg van (i) een continue en duurzame omzetgroei als gevolg van zowel de grotere markt als het grotere marktaandeel, en (ii) de voortzetting van het versterkte transformatieprogramma met een strenge beheersing van de operationele kosten. Meer precies streeft het management over deze periode van vijf jaar naar een financiële verbetering: een samengestelde jaarlijkse groei van de omzet en de aangepaste EBITDA van respectievelijk 7,25% (tegenover 6,23% vorig jaar) en 23,69% (in vergelijking met 23,22% vorig jaar), terwijl de investeringsuitgaven naar verwachting met 9,6% zullen stijgen (in vergelijking met 15,9% vorig jaar).

Uitgaande van een perpetuele groei van 1,50% (identiek aan 2017) en een gewogen gemiddelde kostprijs van het kapitaal van 5,50% (tegenover 6,25% vorig jaar) zouden die veronderstellingen leiden tot een positief bedrag.

Gevoeligheid van de realiseerbare waarde

Er is op die parameters een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd met een groei variërend van 0,5% tot 2,5% en een disconteringsvoet variërend van 4,5% tot 6,5%, zelfs als de extremen als uiterst theoretisch worden beschouwd.

Vanwege de correlatie tussen operationele kasstromen en investeringscapaciteit, wordt de gevoeligheid van de nettokasstromen gebruikt. Aangezien de kasstromen voor het laatste jaar een aanzienlijk deel van de realiseerbare waarde vertegenwoordigen, wordt een verandering van plus of min 10% van deze kasstromen gepresenteerd in de gevoeligheid van het scenario.

31 december 2018:

- 100% marge van de realiseerbare waarde boven de geteste boekwaarde: 26,1 miljoen euro
- effect op de realiseerbare waarde van een variatie van:
 - 10% (stijging/daling) in de kasstromen van het laatste jaar: +/- 8,7 miljoen euro
 - 1% stijging in de perpetuele groei: +28,0 miljoen euro
 - 1% daling in de perpetuele groei: -17,0 miljoen euro
 - 1% stijging in de disconteringsvoet: -21,0 miljoen euro
 - 1% daling in de disconteringsvoet: +34,0 miljoen euro

Overige goodwill

De overige goodwill bestaat uit:

Mobistar Affiliate nv

De overname van Mobistar Affiliate nv verliep in twee fasen: een eerste aankoop van 20% van de aandelen in april 1999 en een aankoop van de resterende 80% van de aandelen in mei 2001.

De gerapporteerde goodwill wordt volledig toegerekend aan het segment 'België' (zie gesegmenteerde informatie).

Mobistar Enterprise Services nv

De goodwill als gevolg van de overname van Mobistar Enterprise Services nv is in twee stappen geboekt: een eerste boeking op 1 april 2010 voor 844 duizend euro, die op 31 maart 2011 werd aangepast naar een definitieve waarde van 793 duizend euro.

De gerapporteerde goodwill wordt volledig toegerekend aan het segment 'België' (zie gesegmenteerde informatie).

A3Com nv

A3Com nv werd op 30 september 2017 overgenomen door Orange Belgium nv voor een totale vergoeding van 4,5 miljoen euro. De overname had betrekking op 100% van de aandelen. A3Com nv was reeds een exclusieve agent van Orange Belgium nv, en is gespecialiseerd in de verkoop van telecomproducten en -diensten aan residentiële klanten via een netwerk van 12 winkels die voornamelijk gevestigd zijn in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Aangezien er op de overnamedatum (30 september 2017) geen significante identificeerbare activa en verplichtingen zijn overgenomen, is er een bedrag van 4,2 miljoen euro volledig toegerekend aan de overige immateriële vaste activa in het kader van de toerekening van de overnameprijs.

A&S Partners nv

A&S Partners nv werd op 30 september 2017 overgenomen door Orange Belgium nv voor een totale vergoeding van 5,0 miljoen euro. De overname had betrekking op 100% van de aandelen. A&S Partners nv was eveneens een bestaande agent van Orange Belgium, en biedt telecommunicatiediensten aan b2b-klanten in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest via een speciaal verkoopteam van 35 professionals onder de naam AS Mobility. De overname had betrekking op 100% van de 620 aandelen van A&S Partners nv. Er is een bedrag van 4,2 miljoen euro toegerekend aan de goodwill voor het segment 'België'.

In 2018 is deze overnamewaarde met 603 duizend euro aangepast en volledig toegerekend aan het segment 'België' (zie gesegmenteerde informatie).

Jaarlijkse test op bijzondere waardeverminderingen

De goodwill toegerekend aan het segment 'België' wordt ten minste aan het einde van elk boekjaar getest op bijzondere waardeverminderingen om te beoordelen of de boekwaarde de realiseerbare waarde niet overschrijft. Bij de schatting van de reële waarde min de kosten voor verkoop wordt rekening gehouden met de aandelenkoers van Orange Belgium nv zoals genoteerd op de effectenbeurs.

Wat de goodwill van het segment 'België' betreft, bleek uit de verhouding tussen de marktkapitalisatie en de nettoactiva van de Groep per 31 december 2018 dat de marktkapitalisatie hoger lag dan de nettoboekwaarde.

Toelichting 5: Overige immateriële vaste activa en materiële vaste activa

Afschrijvingen en waardeverminderingen

De kosten van afschrijvingen en waardeverminderingen voor het jaar bedroegen 235,7 miljoen euro, 5,7 miljoen euro meer dan in 2017. Het niveau van de historische afschrijvingen is stabiel gebleven. De stijging is voornamelijk toe te schrijven aan de afschrijving van de geactiveerde apparatuur bij de klant (decoders, modems en afstandsbedieningen die door klanten worden gebruikt), en de daarmee gepaard gaande activerings- en installatiekosten van het Orange Internet + TV-aanbod. Doorgaans hebben dergelijke activa een lagere gebruiksduur dan de traditionele netwerkuitrusting.

Versnelde afschrijvingen van vaste activa

De wijzigingen in gebruiksduur voor immateriële activa en materiële vaste activa die tijdens het jaar zijn opgenomen, zijn voor elk actief apart vastgesteld om rekening te houden met de technologische en IT-ontwikkelingen. Ook wordt er rekening gehouden met veroudering, ontmanteling en activa die verloren zijn gegaan.

In de loop van 2018 zijn er wijzigingen in de gebruiksduur van materiële vaste activa opgenomen voor een totaalbedrag van 11,5 miljoen euro (in vergelijking met 17,5 miljoen euro in 2017), die worden gepresenteerd als kosten in de post 'Afschrijvingen' in het overzicht van het totaalresultaat.

De impact kan als volgt worden onderverdeeld:

- netwerk- en overige apparatuur voor 5,5 miljoen euro, met inbegrip van bijzondere waardeverminderingen door geannuleerde en verplaatste sites (3,8 miljoen euro) en sluiting van het datacenter (0,7 miljoen euro);
- kabelapparatuur: 6,0 miljoen euro.

Overige immateriële vaste activa

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Nettoboekwaarde van overige immateriële activa in het begin van het jaar	303 971	320 789
Aankopen van overige immateriële activa	54 905	53 864
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	2 430	4 206
Afschrijvingen	- 76 557	- 74 888
Herindelingen en overige posten	513	
Nettoboekwaarde van overige immateriële activa aan het einde van het jaar	285 262	303 971

Aankopen van overige immateriële activa houden voornamelijk verband met software en de ontwikkelingskosten van intern gegenereerde software. Er zijn in 2018 geen telecommunicatielicenties verlengd (zie ook het overzicht hierna).

in duizend EUR				
31.12.2018	Brutowaarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen	Nettoboekwaarde
Telecommunicatielicenties	365 203	- 207 151		158 052
Merk	4 172		- 4 172	
Abonneebasis	11 180	- 11 180		
Software	493 546	- 381 679		111 867
Overige immateriële vaste activa	130 853	- 115 510		15 343
Totaal	1 004 954	- 715 520	- 4 172	285 262

in duizend EUR				
31.12.2017	Brutowaarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen	Nettoboekwaarde
Telecommunicatielicenties	365 203	- 175 397		189 806
Merk	4 172		- 4 172	
Abonneebasis	11 180	- 11 180		
Software	444 007	- 344 394		99 613
Overige immateriële vaste activa	129 195	- 114 643		14 552
Totaal	953 757	- 645 614	- 4 172	303 971

Telecommunicatielicenties

Licentie	Verwervingskosten	Nettoboekwaarde per eind 2018	Nettoboekwaarde per eind 2017	Gebruiksdur in maanden	Resterende maanden	Begin afschrijvingsperiode
UMTS 3G	149 040	21 045	30 415	191	27	april 2005
4G	20 020	15 316	17 136	Eind juni 2027	101	juni 2016
800 MHz	120 000	90 263	96 312	238	179	februari 2014
2G-verlenging 5 jaar 3 maanden	76 143	31 428	45 943	63	26	december 2015
Totaal	365 203	158 052	189 806			

Intern gegenereerde immateriële vaste activa omvatten kosten voor de ontwikkeling van software gegenereerd door het personeel van de Groep.

Overige immateriële activa houden voornamelijk verband met software die werd verworven van of ontwikkeld door externe leveranciers. Ze worden grotendeels gebruikt voor de netwerktoepassingen of voor administratieve doeleinden.

De gebruiksduur van immateriële activa die in 2018 werd gehanteerd, blijft vergelijkbaar met degene die in 2017 werd gehanteerd. Investerings in verband met de originele softwareaankoop zijn mogelijk ook volledig afgeschreven. Upgrades van deze software die nog steeds in gebruik zijn, zijn echter nog niet volledig afgeschreven. Hetzelfde geldt voor de opzoekkosten van de originele antennevestigingen.

Het eigendomsrecht van immateriële activa kan niet worden beperkt en immateriële activa kunnen niet in pand worden gegeven als zekerheid voor verplichtingen.

Materiële vaste activa

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Nettoboekwaarde van materiële vaste activa in het begin van het jaar	809 934	829 971
Aankopen van materiële vaste activa	124 498	134 513
Toevoegingen via bedrijfscombinaties		279
Overdrachten en buitengebruikstellingen		
Afschrijvingen	- 159 180	- 155 178
Herindelingen en overige posten	- 2 946	349
Nettoboekwaarde van materiële vaste activa aan het einde van het jaar	772 306	809 934

in duizend EUR			
31.12.2018	Brutowaarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Nettoboekwaarde
Terreinen en gebouwen	86 655	- 55 270	31 385
Netwerken en terminals	1 872 739	- 1 155 134	717 605
IT-apparatuur	189 981	- 176 750	13 231
Overige materiële vaste activa	31 547	- 21 462	10 085
Totaal	2 180 922	- 1 408 616	772 306

in duizend EUR			
31.12.2017	Brutowaarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Nettoboekwaarde
Terreinen en gebouwen	78 912	- 50 704	28 208
Netwerken en terminals	1 787 240	- 1 032 507	754 733
IT-apparatuur	183 799	- 171 405	12 394
Overige materiële vaste activa	31 634	- 17 035	14 599
Totaal	2 081 585	- 1 271 651	809 934

Voorziening voor ontmanteling

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Voorzieningen voor ontmanteling in het begin van het jaar	66 931	66 619
Discontering met een impact op de winst-en-verliesrekening	826	692
Gebruik zonder impact op de winst-en-verliesrekening	- 864	- 729
Toevoegingen met een impact op de activa	- 2 433	349
Voorzieningen voor ontmanteling aan het einde van het jaar	64 460	66 931
waarvan langlopende voorzieningen	63 228	65 891
waarvan kortlopende voorzieningen	1 232	1 040

De belangrijkste veronderstellingen voor de waardering van de voorziening voor het ontmantelen van de sites van het netwerk zijn de volgende:

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Aantal netwerksites, incl. Orange Communications Luxembourg sa (in eenheden)	4 537	4 483
Gemiddelde ontmantelingskosten per site van het netwerk	11,6	11,8
Inflatiecijfer	2,0%	2,0%
Disconteringsvoet	1,257%	1,044%

Hoewel de omvang en de installatie enigszins kunnen verschillen van site tot site, wordt de voorziening berekend op basis van gemiddelde ontmantelingskosten, gebaseerd op de werkelijke kosten die in het verleden zijn gemaakt voor vergelijkbare activiteiten. Voor 2018 werden die kosten geschat op 11.550 euro per site (in 2017 bedroegen de gemiddelde kosten 11.782 duizend euro). Voor grotere sites, zoals MSC's (Mobile Switching Centres), wordt de voorziening berekend rekening houdend met de oppervlakte van de gehuurde sites en de gemiddelde ontmantelingskosten per m² op basis van vergelijkbare ervaringen uit het verleden.

Hoewel het bijna niet haalbaar is een schatting te maken van de timing van de kasuitstroom, wordt aangenomen dat alle sites van het netwerk in de toekomst worden ontmanteld. Sinds 2011 geldt er voor de huurcontracten een maximale duur van 15 jaar, wat als gelijkwaardig wordt beschouwd aan een ontmantelingsplan gespreid over een periode van bijna 30 jaar. Voor die aanpassing was de langste periode die in aanmerking werd genomen 99 jaar. Dezelfde benadering werd gehanteerd voor de waardering van de voorziening in 2018.

De voorziening voor ontmanteling daalde met 2,5 miljoen euro. Dit is het gevolg van een combinatie van factoren: de lagere gemiddelde ontmantelingskosten per site (van 11.782 tot 11.550 euro per site) en de daarmee verband houdende daling van de verplichting van 1,3 miljoen euro; deels gecompenseerd door het grotere aantal sites (effect van 0,6 miljoen euro) en een hogere disconteringsvoet, die resulteerde in een daling van de voorziening van 1,8 miljoen euro.

Voorzieningen voor de ontmanteling van de sites van het netwerk worden aangepast indien er voldoende objectieve aanwijzingen zijn dat toekomstige wijzigingen in technologie of wetgeving een impact zullen hebben op het bedrag van de voorziening.

Naast het netwerk omvat de voorziening voor ontmanteling ook 6,0 miljoen euro aan voorzieningen in verband met gebouwen, Mobile Switching Centres (MSC's) en Points-of-Presence (POP's).

Toelichting 6: Belastingen en heffingen

Winstbelasting in de winst-en-verliesrekening

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Courante winstbelasting	- 8 793	- 18 509
Uitgestelde belastinglasten als gevolg van het ontstaan en de terugboeking van tijdelijke verschillen	2 923	4 378
Totaal belastinglasten	- 5 870	- 14 131

Verband tussen de belastinglasten en de winst vóór belasting

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Winst vóór winstbelasting	38 301	53 126
Winstbelastingtarief van de Groep	29,58	33,99
Theoretische winstbelasting	- 11 330	- 18 057
Effect van verschil tussen lokaal standaardtarief en tarief van de Groep (*)	- 15	42
Effect van permanente verschillen en andere aansluitposten (**)	- 691	- 8 881
Effect van belasting (zonder basis) die een invloed heeft op de courante belasting (***)	6 152	11 906
Effect van belasting (zonder basis) die een invloed heeft op de uitgestelde belasting	13	859
Winstbelasting	- 5 870	- 14 131
Effectief belastingtarief	15,3%	26,6%

(*) Lokaal tarief in Luxemburg (31,47%) en tarief van de Groep (33,99% in 2017 en 29,58% in 2018).

(**) Bestaande uit niet-afrekbare kosten, het effect van de toepassing van de aftrek voor octrooi-inkomsten en permanente verschillen.

(***) Aanpassingen ten aanzien van vorige jaren.

De belastinguitgaven bedroegen 5,9 miljoen euro in 2018 in vergelijking met 14,1 miljoen euro in 2017. Het effectieve belastingtarief kwam uit op 15,3%, 11,3 punten onder het effectieve belastingtarief van 26,6% in 2017. Gezien de lagere winst vóór belastingen in 2018 is het theoretische bedrag van de belastinguitgaven in 2018 met 6,7 miljoen euro gedaald.

Het volgende verklaart het verschil in winstbelasting en effectieve aanslagvoet tussen 2017 en 2018:

de permanente verschillen (zie **) waren in 2017 negatief, voornamelijk door het opgenomen bijzondere-waardeverminderingverlies op de participatie van Orange Communications Luxembourg – fiscaal niet aftrekbaar – wat een negatieve impact had van circa 6 miljoen euro. In 2018 hadden de overige niet-afrekbare belastinguitgaven en de toepassing van de aftrek voor octrooi-inkomsten een netto-impact van -0,7 miljoen euro.

In 2018 werd er voor een bedrag van 5,2 miljoen euro een positieve impact op het belastingjaar 2017 geboekt aan fiscaal aftrekbaar bedragen voor investeringen (daling van 0,9 miljoen euro in vergelijking met 2017). Daarnaast was er door de recuperatie van de aftrek voor octrooi-inkomsten in het boekjaar 2017 nog eens 1,3 miljoen euro fiscaal aftrekbaar (zie ***).

Belastingpositie in de staat van de financiële positie

Mutaties in de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Courante belasting, netto – saldo in het begin van het jaar	23 258	56 923
Contant betaalde belastingen	- 28 988	- 52 365
Lasten uit hoofde van courante winstbelastingen	8 793	18 509
Wijzigingen in consolidatiekring, herindeling en omrekeningsverschillen		191
Courante belasting, netto - saldo aan het einde van het jaar	3 063	23 258

Vanwege beschikbare overgedragen verliezen heeft Orange Communications Luxembourg sa over de verslagperiode geen voorziening voor verschuldigde belastingen geboekt.

De contant betaalde belastingen in 2018 omvatten 12,1 miljoen euro aan vooruitbetalingen voor 2018 en de definitieve betaling in verband met de winstbelastingen van 2016.

Mutaties in de uitgestelde belastingen

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Uitgestelde belastingen, netto - saldo in het begin van het jaar	- 7 444	- 10 117
Wijziging in winst-en-verliesrekening	2 923	4 378
Wijziging in overige baten en lasten	103	- 573
Wijzigingen in consolidatiekring, herindeling en omrekeningsverschillen	- 383	- 1 132
Uitgestelde belastingen, netto – saldo aan het einde van het jaar	- 4 801	- 7 444

	31.12.2018			31.12.2017		
	Activa	Verplichtingen	Winst-en-verliesrekening	Activa	Verplichtingen	Winst-en-verliesrekening
Vaste activa		2 847	694		2 881	1 244
Overgedragen fiscale verliezen	4 337		- 400	4 698		- 439
Andere tijdelijke verschillen	8 295	14 586	2 629	6 972	16 233	3 573
Uitgestelde belastingen	12 632	17 433	2 923	11 670	19 114	4 378
Netting	- 9 302	- 9 302		- 8 340	- 8 340	
Totaal	3 330	8 131	2 923	3 330	10 774	4 378

De uitgestelde belastingen die werden geboekt in de resultaten van Orange Belgium houden voornamelijk verband met de actuele marktwaarde van de renteswapcontracten, de ontwikkelingskosten voor intranetsites, de afschrijvingen voor de ontmanteling van activa en met de waardevermindering van simkaarten. De uitgestelde belastingverplichting van 2,8 miljoen euro houdt volledig verband met de administratieve verwerking van de overnameprijs van Walcom nv.

Bij Orange Communications Luxembourg houdt de geboekte uitgestelde belastingvordering verband met overgedragen fiscale verliezen (4,3 miljoen euro). Een uitgestelde belastingvordering wordt alleen opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de belastbare entiteit over voldoende toekomstige belastbare winsten zal beschikken om de vordering te realiseren. De realiseerbaarheid van de uitgestelde belastingvordering van Orange Communications Luxembourg is beoordeeld op basis van het ondernemingsplan dat is gebruikt voor de bijzondere-waardeverminderingstests, zoals beschreven in toelichting 4.

Te betalen operationele belastingen en heffingen

De te betalen operationele belastingen en heffingen bedroegen 85,6 miljoen euro in 2018 en bestaan uit te betalen btw (9,2 miljoen euro), 71,9 miljoen euro aan belastingen op pylonen en masten plus verwijliinteressen tegen het wettelijke tarief, en 4,5 miljoen euro in verband met de schikking die in 2016 werd getroffen met het Waalse Gewest.

Te ontvangen operationele belastingen en heffingen

De te ontvangen operationele belastingen en heffingen bedroegen 1,9 miljoen euro in 2018, in vergelijking met 1,4 miljoen euro een jaar eerder en bestaan voornamelijk uit de terug te vorderen btw.

Toelichting 7: Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures

In juli 2012 heeft de Groep meegewerkt aan de oprichting van de vennootschap IRISnet cvba. IRISnet cvba startte zijn activiteiten op 1 november 2012. Het aandeel van de Groep in het eigen vermogen van IRISnet cvba bedraagt 28,16%. De Groep wordt in raad van bestuur vertegenwoordigd met 2 van de 7 zetels. Deze onderneming wordt geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode. Het nettoresultaat van het jaar bedraagt 337 duizend euro, wat resulteert in een nettoboekwaarde van 4.359 duizend euro per 31 december 2018.

Toelichting 8: Financiële activa, verplichtingen en financieel resultaat

Financieel resultaat

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Financiële kosten	- 4 855	- 4 880
Financiële opbrengsten		
Totaal netto financiële kosten	- 4 855	- 4 880

Het netto financieel resultaat bedroeg in 2018 -4,9 miljoen euro, vergelijkbaar met 2017.

Geldmiddelen en kasequivalenten, financiële verplichtingen

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Geldmiddelen en kasequivalenten		
Kasequivalenten	- 6 700	- 4 286
Geldmiddelen	- 19 891	- 8 726
Totaal geldmiddelen en kasequivalenten	- 26 591	- 13 012
Financiële verplichtingen		
Financiële verplichtingen	18 321	6 066
Kortlopende intergroepsleningen	2 505	
Langlopende intergroepsleningen	270 025	319 753
Totaal leningen	290 851	325 819
Netto financiële schuld (financiële verplichtingen - geldmiddelen en kasequivalenten)	264 260	312 807

De netto financiële schuld aan het einde van 2018 bedroeg 264,3 miljoen euro, een daling van de netto financiële schuldpositie van Orange Belgium met 48,5 miljoen euro in vergelijking met een netto financiële schuld van 312,8 miljoen euro eind december 2017. Orange Belgium verrichte netto terugbetalingen van zijn schulden uit hoofde van langlopende leningen in verband met de ongedekte kredietfaciliteitsovereenkomst (met Atlas Services Belgium voor een totaalbedrag van 420 miljoen euro) voor 50,0 miljoen euro. Anderzijds zijn de geldmiddelen en kasequivalenten met 13,6 miljoen euro gestegen ten opzichte van 2017 (zie het geconsolideerd kasstroomoverzicht).

Veranderingen in financiële verplichtingen waarvan de kasstromen in het kasstroomoverzicht zijn opgenomen onder financieringsactiviteiten (zie 1.3) worden hierna gepresenteerd:

Overige veranderingen zonder impact op de kasstromen uit financieringsactiviteiten	in duizend EUR					
	31.12.2017	Kasstromen	Verwerving	Wisselkoers-schommeling	Overige	31.12.2018
Kortlopende intergroepsleningen	6 066	12 255				18 321
Langlopende intergroepsleningen	319 753	- 50 054			148 ⁽¹⁾	269 847
Lening van derden		2 505				2 505

⁽¹⁾ Voornamelijk aangegroeide rente

Financiële risico's

Liquiditeitsrisico

De resultaten en de vooruitzichten van Orange Belgium zouden kunnen worden beïnvloed als er moeilijker toegang kan worden verkregen tot financiering

Orange Belgium wordt gefinancierd via langlopende kredietfaciliteiten die worden toegekend door entiteiten van de Orange-groep, en is dus niet in directe zin blootgesteld aan ongunstige veranderingen in het marktklimaat. Er is voldoende financiering zeker gesteld tot medio juni 2021, en er kan redelijkerwijs worden van uitgegaan dat er ook daarna voldoende financiering beschikbaar is. Daarnaast zou Orange Belgium een beroep kunnen doen op andere financieringsbronnen, zoals leningen van banken of obligaties, als er na 2020 door de Orange-groep financieringsbeperkingen zouden worden opgelegd.

Renterisico

De bedrijfsactiviteiten van Orange Belgium zouden negatief kunnen worden beïnvloed door renteschommelingen.

Op de langlopende kredietfaciliteiten van Orange Belgium groeit variabele rente aan. Om het risico van plotse stijgingen van de marktrente gedeeltelijk te dekken, heeft Orange Belgium 200 miljoen euro van zijn langlopende schuld afgedekt tegen een vaste rente van 0,41%, tot en met 2020. Per 31 december 2018 heeft Orange Belgium een bedrag van 270 miljoen euro van de kredietfaciliteiten opgenomen, waardoor 70 miljoen euro nog is blootgesteld aan het renterisico.

Kredietratingrisico

Als de kredietrating van Orange Belgium of de vooruitzichten voor zijn kredietrating neerwaarts worden herzien, dan zou dit kunnen leiden tot hogere financieringskosten en/of zou dit de financieringscapaciteit van Orange Belgium kunnen beperken.

Orange Belgium wordt tot en met 2020 gefinancierd via langlopende kredietfaciliteiten die worden toegekend door entiteiten van de Orange-groep, die niet voorzien in aanpassingen van de financiering op basis van de kredietrating. De financieringsovereenkomst omvat een financieel convenant dat Orange Belgium moet naleven (ratio nettoschuld / EBITDA onder 2,75x). Per 31 december 2018 bedroeg die ratio 0,9x en een schending van het convenant kan als uiterst onwaarschijnlijk worden beschouwd.

Een neerwaartse herziening van de kredietrating zou echter een negatieve invloed kunnen hebben op de handelsvoorwaarden tussen Orange Belgium en zijn leveranciers, waardoor de operationele financieringsbehoeften en de globale financieringskosten dus toenemen.

Tegenpartijrisico bij financiële transacties

Indien een bank of een andere instelling waarmee Orange Belgium een financiële overeenkomst heeft, insolvent wordt of indien de financiële positie van die bank of instelling verslechtert, kan dat een wezenlijk ongunstig effect hebben op de onderneming en haar financiële positie.

Orange Belgium heeft geen posities in derivaten bij financiële instellingen, noch termijndeposito's. Bovendien zijn de creditsaldi op zijn bankrekeningen bijzonder beperkt omdat er een cashpoolingstructuur wordt gehanteerd waarbij overtollige liquiditeit automatisch wordt overgeboekt naar Orange sa.

Als een van zijn belangrijkste bankpartners zijn betalingsverplichtingen niet langer zou kunnen vervullen, zou dat niettemin een negatieve impact hebben op het beheer van de kaspositie. Dit risico wordt beperkt omdat Orange Belgium volgens zijn thesauriebeleid samenwerkt met ten minste drie verschillende bankpartners met een kredietrating van 'investment-grade'.

Kredietrisico

Klanten die hun betalingsverplichtingen niet nakomen, zouden een negatieve invloed kunnen hebben op de financiële resultaten en de liquiditeitspositie van Orange Belgium.

Orange Belgium hanteert een kredietbeleid waarbij voor alle klanten die op kredietbasis transacties wensen te verrichten, een procedure voor kredietcontrole wordt toegepast. Als het risico niet aanvaardbaar wordt geacht, moet er volgens de betalingsvoorwaarden worden vooruitbetaald of contant worden betaald bij levering.

Orange Belgium is van oordeel dat het voor handelsvorderingen in beperkte mate is blootgesteld aan het kredietrisico vanwege zijn uitgebreide en diverse klantenbestand (residentiële en professionele klanten en grote bedrijven) in tal van verschillende sectoren. Daarnaast is de maximale waarde van het tegenpartijrisico op deze financiële activa gelijk aan de opgenomen nettoboekwaarde daarvan. In toelichting 2 wordt er een analyse van de achterstallige nettohandelsvorderingen gepresenteerd.

Voor leningen en overige vorderingen zijn de achterstallige bedragen waarvoor geen voorziening is aangelegd, niet materieel.

Valutarisico

Wisselkoersschommelingen zouden een negatieve invloed kunnen hebben op de financiële resultaten en de liquiditeitspositie van Orange Belgium.

Aangezien Orange Belgium voornamelijk lokaal activiteiten uitvoert, is het niet blootgesteld aan een aanzienlijk valutarisico.

Algemeen kader voor risicobeheer

Risicobeheer wordt op uitgebreide, consequente en geïntegreerde wijze benaderd om optimaal gebruik te maken van synergieën tussen de afdelingen Audit, Control en Risk op alle niveaus van de organisatie. Deze benadering is bedoeld om redelijkerwijs te kunnen garanderen dat de operationele en strategische doelstellingen worden verwezenlijkt, dat de huidige wet- en regelgeving wordt nageleefd en dat de financiële informatie betrouwbaar is.

De belangrijkste onderdelen van het kader voor risicobeheer worden gedetailleerd besproken in deel 11 van onze Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Rentedragende leningen

in duizend EUR					
	Nominale waarde eind 2018	Rentevoet	Einddatum	31.12.2018	31.12.2017
Ongedekte kredietfaciliteitsovereenkomst met Atlas Services Belgium	420 000	EURIBOR + 0,95	15.06.2021	270 000	320 000
Transactiekosten op langetermijnleningen				- 153	- 390
Totaal langetermijnleningen en -schulden				269 847	319 610
Vlottende kredietfaciliteitsovereenkomst met Orange	50 000	EONIA + 0,65	op aanvraag	18 321	5 890
	7 500	0,1%	10.04.2019	2 505	
Ongedekte kredietlijnen bij diverse banken	38 300	bepaald bij trekking	op aanvraag		
Totaal kortetermijnleningen en -schulden				20 826	5 890

Per 31 december 2018 hield de Groep twee financiële derivaten voor afdekkingsdoeleinden in het kader van hedge accounting. Orange Belgium gebruikt financiële instrumenten, meer specifiek renteswaps, om zijn blootstelling aan renterisico's als gevolg van zijn financieringsactiviteiten af te dekken. Een renteswap is een rentetermijncontract waarbij Orange Belgium een vlottende rentevoet ruilt tegen een vaste rentevoet. Na hun eerste opname worden deze renteswaps gewaardeerd tegen hun reële waarde. De waardering tegen reële waarde is afgeleid van direct of indirect waarneembare gegevens, gebaseerd op gediscanteerde kasstromen berekend op basis van een rentecurve die is aangepast aan de looptijd van de instrumenten.

Overzicht van de voor afdekking gebruikte financiële derivaten in het kader van hedge accounting:

in duizend EUR					
Begindatum	Einddatum	Optie	Uitoefenprijs	Vlottende rente	Nominaal bedrag
31/01/2016	31/01/2021	IRS	0,4280%	EURIBOR 3 maanden	75 000
15/12/2015	15/12/2020	IRS	0,3995%	EURIBOR 3 maanden	125 000

Reële waarde van de voor afdekking gebruikte financiële derivaten in het kader van hedge accounting:

in duizend EUR		
	31.12.2018	31.12.2017
Kortlopende verplichtingen – effectief gedeelte van de reële waarde van toegestane instrumenten als kasstroomafdekking	2 777	2 973

De boekwaarde van geldmiddelen en kasequivalenten, handelsvorderingen en andere activa, handelsschulden en overige te betalen vorderingen wordt geacht hun reële waarde te vertegenwoordigen, rekening houdend met de eraan verbonden korte looptijd. Andere vaste financiële activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die wordt geacht hun reële waarde te vertegenwoordigen.

Einddatum

in duizend EUR				
Jaar afgesloten op 31 december 2018	Bedrag	Op hoogstens 1 jaar	Op 2 tot 5 jaar	Op meer dan 5 jaar
FINANCIËLE ACTIVA				
Financiële vaste activa	2 538		330	2 208
Handelsvorderingen	194 281	194 281		
Vlottende financiële activa	362	362		
Kortlopende derivaten (vorderingen)	202	202		
Geldmiddelen en kasequivalenten	26 591	26 591		
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Langlopende financiële verplichtingen	269 895		269 895	
Langlopende derivaten (verplichtingen)	2 777		2 777	
Kortlopende financiële verplichtingen	20 826	20 826		
Kortlopende derivaten (verplichtingen)	202	202		
Handelsschulden	266 575	266 575		

in duizend EUR				
Jaar afgesloten op 31 december 2017	Bedrag	Op hoogstens 1 jaar	Op 2 tot 5 jaar	Op meer dan 5 jaar
FINANCIËLE ACTIVA				
Financiële vaste activa	1 542		440	1 102
Handelsvorderingen	184 836	184 836		
Vlottende financiële activa	469	469		
Kortlopende derivaten (vorderingen)	68	68		
Geldmiddelen en kasequivalenten	13 012	13 012		
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Langlopende financiële verplichtingen	319 615		319 615	
Langlopende derivaten (verplichtingen)	2 973		2 973	
Kortlopende financiële verplichtingen	6 066	6 066		
Kortlopende derivaten (verplichtingen)	68	68		
Handelsschulden	224 319	224 319		

Gevoeligheidsanalyse

Zoals hierboven vermeld, wordt het voornaamste risico door externe variabele elementen gevormd door de leenkosten. Uitgaande van een gemiddelde langlopende schuld van 290 miljoen euro in 2018, zou een schommeling in de variabele rente van 0,5% een impact op de financieringskosten hebben van 0,5 miljoen euro. Uitgaande van een gemiddelde langlopende schuld van 324 miljoen euro in 2017, zou een schommeling in de variabele rente van 0,5% een impact op de financieringskosten hebben van 0,7 miljoen euro.

Reële waarde van financiële activa en verplichtingen

De tabel hierna wordt gepresenteerd volgens IFRS 9:

in duizend EUR						
31.12.2018	Classificatie volgens IFRS 9 ⁽¹⁾	Boekwaarde	Geraamde reële waarde	Niveau 1 en geldmiddelen	Niveau 2	Niveau 3
Handelsvorderingen	AC	194 281	194 281		194 281	
Financiële activa		7 259	7 259		7 259	
Aandelen en vergelijkbare instrumenten	FVR	6 897	6 897		6 897	
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	AC	362	362		362	
Geldmiddelen en kasequivalenten		26 591	26 591	26 591		
Geldmiddelen	AC	6 700	6 700	6 700		
Kasequivalenten	AC	19 891	19 891	19 891		
Handelsschulden	AC	319 870	319 870		319 870	
Financiële verplichtingen	AC	290 721	291 074		291 074	
Derivaten (nettobedrag) ⁽²⁾		2 777	2 777		2 777	

(1) 'AC' betekent 'geamortiseerde kostprijs', 'FVR' betekent 'reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

(2) De indeling voor afgeleide financiële instrumenten volgens IFRS 9 is afhankelijk van hun aanmerking als afdekking.

De tabel hierna wordt gepresenteerd volgens IAS 39:

in duizend EUR						
31.12.2017	Classificatie volgens IFRS 9 ⁽¹⁾	Boekwaarde	Geraamde reële waarde	Niveau 1 en geldmiddelen	Niveau 2	Niveau 3
Handelsvorderingen	L&R	184 836	184 836		184 836	
Financiële activa		6 032	6 032		6 032	
Activa beschikbaar voor verkoop	AFS	5 563	5 563		5 563	
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	HTM	469	469		469	
Geldmiddelen en kasequivalenten		13 012	13 012	13 012		
Geldmiddelen	FVR	4 286	4 286	4 286		
Kasequivalenten	L&R	8 726	8 726	8 726		
Handelsschulden	LAC	280 529	280 529		280 529	
Financiële verplichtingen	AC	325 681	325 547		325 547	
Derivaten, nettobedrag		2 973	2 973		2 973	

(1) 'L&R' betekent 'leningen en vorderingen', 'FVR' betekent 'reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening', 'LAC' betekent 'verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs', 'AC' betekent 'geamortiseerde kostprijs', 'AFS' betekent 'beschikbaar voor verkoop' en 'HTM' betekent 'aangehouden tot einde looptijd'.

De financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde in de staat van financiële positie zijn ingedeeld op basis van de drie niveaus van de waarderingshierarchie:

- niveau 1: genoteerde prijzen (niet aangepast) op actieve markten voor identieke activa of verplichtingen waartoe de entiteit toegang heeft op de waarderingdatum;
- niveau 2: invoergegevens die direct of indirect waarneembaar zijn voor het actief of de verplichting;
- niveau 3: niet-waarneembare invoergegevens voor het actief of de verplichting.

Voor de reële waarde van beleggingen in effecten wordt er een waarderingstechniek gebruikt die wordt bepaald volgens de financiële criteria die voor elk geval het best geschikt zijn (vergelijkbare transacties, waarderingfactoren voor vergelijkbare bedrijven, overeenkomst met de aandeelhouders, gediscoteerde contante waarde van toekomstige kasstromen).

Voor financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs is de Groep van oordeel dat de boekwaarde van geldmiddelen en handelsvorderingen een redelijke benadering van de reële waarde vertegenwoordigt, omdat deze onderdelen zeer liquide zijn.

De reële waarde van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs wordt vastgesteld op basis van de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen, met behulp van een disconteringsvoet die aan het einde van de periode door de Groep wordt waargenomen.

De Groep is van oordeel dat de boekwaarde van handelsschulden een redelijke benadering van de reële waarde vertegenwoordigt, vanwege hun hoge liquiditeit.

De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten wordt vastgesteld op basis van de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen, gediscoteerd met behulp van de rentevoeten die aan het einde van de periode door de Groep worden waargenomen.

Toelichting 9: Eigen vermogen

Kapitaal

Er hebben in 2017 en 2018 geen wijzigingen plaatsgevonden.

	Kapitaal (in duizend EUR)	Aantal gewone aandelen (in eenheden)
Op 1 januari 2018	131 721	60 014 414
Op 31 december 2018	131 721	60 014 414

Alle gewone aandelen zijn volledig volgestort en hebben een nominale waarde van 2,195 euro. Aangezien er in 2018 geen wijzigingen hebben plaatsgevonden, is de nominale waarde voor 2017 en 2018 dezelfde.

Dividenden

Het beleid van de Orange Belgium-groep streeft naar een evenwicht tussen gepaste contante rendementen voor de aandeelhouders en een evenwichtige en degelijke financiële positie, met voldoende bewegingsruimte om te investeren in de

convergente strategie en de uitbreiding van het netwerk. Het management oefent toezicht uit op het rendement op het kapitaal en op het niveau van de dividenden aan gewone aandeelhouders.

Dienovereenkomstig zal de raad van bestuur de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2 mei 2019 voorstellen om voor het boekjaar 2018 een gewoon brutodividend van 0,50 euro per aandeel uit te keren. Als dat wordt goedgekeurd, zal het gewone brutodividend van 0,50 euro op 16 mei 2019 worden betaald (ex-dividenddatum 14 mei 2019; registratiedatum 15 mei 2019).

De jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders heeft op 2 mei 2018 het voorstel goedgekeurd om voor het boekjaar 2017 een gewoon brutodividend van 0,50 euro per aandeel uit te keren. Het gewone brutodividend bedroeg 30,0 miljoen euro en is uitbetaald op 16 mei 2018.

Ingekochte eigen aandelen

Op 31 december 2018 hield de Groep geen ingekochte eigen aandelen. Op 31 december 2017 hield de Groep 141.500 ingekochte eigen aandelen.

Toelichting 10: Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Verbintenissen in verband met bedrijfsactiviteiten

in duizend EUR				
	Totaal	Minder dan één jaar	Eén tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Operationele leases	5 593	2 914	2 679	
Aankopen van telefoons	146 183	146 143	40	
Andere aankopen van goederen en diensten	46 408	24 404	21 719	285
Investeringsverbintenissen	128 573	112 917	15 656	
Verbintenissen in verband met bedrijfsactiviteiten	326 757	286 378	40 094	285

Verbintenissen in verband met vastgoedleases

in duizend EUR		
	Gedisconteerde waarde van toekomstige leasebetalingen	Minimale toekomstige leasebetalingen
Technische activiteiten	221 152	255 987
Activiteiten van winkels / kantoren	75 484	78 721
Verbintenissen in verband met vastgoedleases	296 636	334 708

Operationele leases voor kantoren hebben een duur tot 15 jaar met optie tot verlenging. Operationele leases voor netwerksites hebben een duur van 1 tot 99 jaar.

Looptijden worden hierna vermeld:

in duizend EUR							
	Minimale toekomstige lease-betalingen	Minder dan één jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	Meer dan vijf jaar
Verbintenissen in verband met vastgoedleases	334 708	40 285	37 429	32 429	27 051	23 738	173 776

Toegekende waarborgen

in duizend EUR				
	Totaal	Minder dan één jaar	Eén tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Toegekende waarborgen	7 856	245	1 935	5 676

In 2018 houden toegekende waarborgen verband met verschillende leaseovereenkomsten en met netwerkprestatiegaranties die werden toegekend aan een aantal zakelijke klanten. Er is per 31 december 2018 geen andere dekking (hypotheek, pandgeving of andere) toegekend aan activa van Orange Belgium.

Toelichting 11: (Niet-)courante voorzieningen

in duizend EUR						
	31.12.2017	Toevoegingen	Gebruik	Annulering	Ander effect	31.12.2018
Voorzieningen voor ontmanteling	66 931	568	- 864		- 2 175	64 460
Voorzieningen voor geschillen	4 644	1 040	- 1 551	- 952		3 181
Totaal voorzieningen	71 575	1 608	- 2 415	- 952	- 2 175	67 641

in duizend EUR						
	31.12.2016	Toevoegingen	Gebruik	Annulering	Ander effect	31.12.2017
Voorzieningen voor ontmanteling	66 619	443		- 729	598	66 931
Voorzieningen voor geschillen	4 954	1 147	- 229	- 1 228		4 644
Totaal voorzieningen	71 573	1 590	- 229	- 1 957	598	71 575

De voorzieningen voor ontmantelingskosten bestaan uit courante (1,2 miljoen euro) en niet-courante voorzieningen (63,2 miljoen euro) (zie ook toelichting 5 – Overige immateriële activa).

Voorzieningen voor geschillen worden opgenomen in de overige langlopende/kortlopende verplichtingen.

Lopende rechtszaken

Orange Belgium is verwickeld in verschillende gerechtelijke procedures met derden (particulieren of entiteiten) die een vergoeding eisen voor schade die ze zouden hebben opgelopen. Elk geschil wordt op individuele basis beoordeeld teneinde te beoordelen of het al dan niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om deze geschillen te beslechten en teneinde te garanderen dat de veronderstellingen voor het bepalen van de voorzieningen gegrond zijn.

De afgelopen jaren werd zo een aantal eisen geformuleerd. Redelijkerwijs kan worden verondersteld dat er hierover in de loop van de komende jaren een beslissing valt, hetzij van een rechtbank, hetzij in onderlinge overeenstemming.

In hoofdstuk 6 van het beheersverslag is er gedetailleerdere informatie over geschillen opgenomen.

Voorzieningen voor de ontmanteling van de sites van het netwerk

Zie toelichting 5 – Overige immateriële vaste activa en materiële vaste activa.

Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur

Volgens de gepubliceerde Europese richtlijn over dat onderwerp en de IFRIC 6-interpretatie is Orange Belgium verantwoordelijk voor de behandeling en verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (o.a. netwerkinfrastructuur, IT-hardware, ...) verworven op of vóór 13 augustus 2005.

Momenteel verkoopt Orange Belgium zijn afgedankte elektrische en elektronische apparatuur aan één WEEE-gecertificeerde derde partij tegen een nettoprijs die voldoet aan alle verplichtingen van de Europese richtlijn. In de overeenkomst met deze leverancier zijn ook de verplichtingen van Orange Belgium voor de periode vóór 13 augustus 2005 vastgelegd. Daarom moet er hiervoor geen voorziening worden opgenomen in de financiële staten van Orange Belgium.

Toelichting 12: Verbonden partijen

Relaties met gelieerde ondernemingen

Balans en winst-en-verliesrekening

in duizend EUR		
	31.12.2018	31.12.2017
ACTIVA		
Kortlopende belastingvorderingen	- 8 627	- 28 999
VERPLICHTINGEN		
Kortlopende rentedragende lening	18 218	5 491
Langlopende rentedragende lening	270 000	320 000
Kortlopende belastingenschulden	- 1 538	- 12 245
OPBRENGSTEN EN KOSTEN		
Verkopen	43 738	32 282
Inkopen	- 43 168	- 30 231
Rente	- 2 680	- 2 887

De uiteindelijke moedermaatschappij van Orange Belgium nv is Orange sa, 78 rue Olivier de Serres, 75015 Paris, Frankrijk.

Orange Belgium nv heeft in de loop van het jaar 50,0 miljoen euro terugbetaald in het kader van de langlopende schuld in verband met de ongedekte kredietfaciliteitovereenkomst met Atlas Services Belgium.

Aan het einde van het jaar bedroeg de rekening-courant met Orange sa 18,3 miljoen euro.

Transacties met verbonden partijen

in duizend EUR				
31.12.2018	Verkopen aan verbonden partijen	Aankopen bij verbonden partijen	Openstaande vorderingen bij verbonden partijen	Openstaande schulden bij verbonden partijen
Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	32 444	- 32 772		
Orange – Cashpool		- 68	- 7 572	20 889
Filialen van Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	11 294	- 10 451	- 1 085	- 3 819
Atlas Services Belgium – Lening		- 2 557	30	269 610
Totaal	43 738	- 45 848	- 8 627	286 680

in duizend EUR				
31.12.2017	Verkopen aan verbonden partijen	Aankopen bij verbonden partijen	Openstaande vorderingen bij verbonden partijen	Openstaande schulden bij verbonden partijen
Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	22 150	- 22 583		
Orange – Cashpool		- 71	- 26 658	- 4 391
Filialen van Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	10 132	- 7 746	- 2 410	- 1 672
Atlas Services Belgium – Lening		- 2 718	69	319 309
Totaal	32 282	- 33 118	- 28 999	313 246

Voorwaarden voor transacties met verbonden partijen

De voorwaarden voor de aan- en verkoop van verkeer en diensten, voor de overeenkomst betreffende het gecentraliseerde financieel beheer en voor de overeenkomst betreffende de doorlopende kredietfaciliteit worden op zakelijke basis bepaald overeenkomstig de normale marktprijzen en voorwaarden.

Er is geen uitstaande garantie voor of van een verbonden partij op de balansdatum. Er is geen uitstaande voorziening voor dubieuze debiteuren op bedragen verschuldigd door verbonden partijen op de balansdatum.

Relaties met leden van de raad van bestuur en het senior management

Het totaalbedrag aan personeelsbeloningen en vergoedingen, met inbegrip van sociale zekerheidsbijdragen van de werkgever, toegekend aan leden van het uitvoerend management van Orange Belgium en als kosten opgenomen tijdens de periode, is als volgt:

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	3 599	3 571
Pensioenvoorzieningen	483	385
Overige langetermijnbeloningen	239	824
Ontslagvergoedingen	173	548
Totaal	4 494	5 328

Het totaalbedrag aan bezoldigingen toegekend aan de raad van bestuur (exclusief de normale vergoeding van de CEO, die is opgenomen in de tabel hierboven) is als volgt:

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Totaal bezoldigingen	292	291

Toelichting 13: Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

1. Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

1.1. Transacties in vreemde valuta

Bij eerste opname in de functionele valuta moet een transactie in vreemde valuta worden opgenomen door de precieze wisselkoers toe te passen die op de datum van de transactie geldt tussen de functionele valuta en de vreemde valuta. Op elke balansdatum worden monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta's omgerekend op basis van de slotkoers.

Winsten en verliezen op wisselkoersverschillen worden opgenomen als operationele inkomsten en kosten wanneer ze verband houden met de bedrijfsactiviteiten. Winsten en verliezen op wisselkoersverschillen worden opgenomen als financiële inkomsten en kosten wanneer ze verband houden met de financieringsactiviteiten.

1.2. Bedrijfscombinaties, goodwill en bijzondere waardevermindering van goodwill

Bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt door toepassing van de overnamemethode:

- De overnamevergoeding wordt op overnamedatum gewaardeerd als de reële waarde van de overgedragen vergoeding, inclusief alle voorwaardelijke vergoedingen. Latere wijzigingen in de voorwaardelijke vergoeding worden ofwel administratief verwerkt in de winst-en-verliesrekening, ofwel via de overige baten en lasten, in overeenstemming met de toepasselijke normen.
- Als de initiële administratieve verwerking voor een bedrijfscombinatie onvolledig is aan het einde van de verslagperiode waarin de combinatie plaatsvindt, dan neemt de Groep in haar verslag voorlopige bedragen op voor de posten waarvoor de administratieve verwerking onvolledig is. Die voorlopige bedragen worden tijdens de waarderingsperiode aangepast, of er worden aanvullende activa of verplichtingen opgenomen om nieuwe informatie te weerspiegelen die is verkregen over feiten en omstandigheden die bestonden op de overnamedatum en die, indien ze bekend waren geweest, een invloed zouden hebben gehad op de bedragen die op die datum zijn opgenomen.
- Goodwill is het verschil tussen de overgedragen vergoeding en de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en verplichtingen op de overnamedatum en wordt als een actief opgenomen in de staat van financiële positie.

Voor elke bedrijfscombinatie met een eigendomsbelang van minder dan 100% worden minderheidsbelangen als volgt gewaardeerd:

- ofwel tegen reële waarde: in dit geval wordt er goodwill in verband met minderheidsbelangen opgenomen;
- ofwel als het evenredige aandeel van het minderheidsbelang in de identificeerbare nettoactiva van de overgenomen entiteit: in dit geval wordt er alleen goodwill opgenomen voor het overgenomen aandeel.

Kosten in verband met overnames worden direct opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Indien een bedrijfscombinatie in verschillende fasen wordt voltooid, wordt het voorheen gehouden eigenvermogensbelang op de overnamedatum geherwaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening. In voorkomend geval worden de overige baten en lasten opgenomen op dezelfde basis als vereist zou zijn indien de voorheen gehouden aandelenbelangen direct waren vervreemd.

Goodwill wordt niet afgeschreven maar gecontroleerd op bijzondere waardeverminderingen, minstens jaarlijks, maar frequenter indien er aanwijzingen zijn dat de goodwill mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. De evolutie van algemene economische en financiële tendensen, de verschillende mate waarin telecomoperatoren standhouden in de context van slechtere lokale economische omgevingen, de marktkapitalisatiewaarde van telecommunicatieondernemingen en de werkelijke economische prestaties in vergelijking met de marktverwachtingen, vertegenwoordigen dan ook externe indicatoren die samen met interne prestatie-indicatoren door de Groep worden geanalyseerd om te beoordelen of er meer dan eenmaal per jaar moet worden gecontroleerd op bijzondere waardeverminderingen.

IAS 36 vereist dat deze tests moeten worden uitgevoerd op het niveau van elke kasstroomgenererende eenheid of groepen van kasstroomgenererende eenheden waarvan het waarschijnlijk is dat ze zullen profiteren van overnamegerelateerde synergieën. Om vast te stellen of er een bijzondere-waardeverminderingverlies moet worden opgenomen, wordt de boekwaarde van de activa en verplichtingen van de kasstroomgenererende eenheden of groepen van kasstroomgenererende eenheden vergeleken met de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid is haar bedrijfswaarde.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van de toekomstige kasstromen die naar verwachting uit de kasstroomgenererende eenheden zullen worden gegenereerd. Kasstroomvoorspellingen zijn gebaseerd op economische en reglementaire veronderstellingen, veronderstellingen over de verlenging van licenties en verwachtingen over de handelsomstandigheden die als volgt zijn opgesteld door het management van de Groep:

- Kasstroomvoorspellingen zijn gebaseerd op ondernemingsplannen op vijf jaar.
- Kasstroomvoorspellingen na die perioden kunnen worden geëxtrapoleerd door over de volgende twee jaar (voor bepaalde kasstroomgenererende eenheden) een dalende of vlakke groei toe te passen, gevolgd door een perpetuee groei die de verwachte langetermijngroei op de markt weerspiegelt.
- De verkregen kasstromen worden gedisconteerd met behulp van een gepaste disconteringsvoet voor de soort activiteiten en de betrokken landen.

De boekwaarde van geteste kasstroomgenererende eenheden omvat goodwill, immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur die voortvloeien uit bedrijfscombinaties en activa met een bepaalde gebruiksduur (materiële vaste activa, immateriële activa en nettowerkkapitaal, inclusief saldi binnen de Groep). De nettoboekwaarde wordt vermeld op het niveau van de kasstroomgenererende eenheden en groepen van kasstroomgenererende eenheden, d.w.z. inclusief boekhoudkundige posten in verband met transacties met andere kasstroomgenererende eenheden en groepen van kasstroomgenererende eenheden.

Voor een kasstroomgenererende eenheid die gedeeltelijk eigendom is van de Groep en die een deel omvat dat verband houdt met minderheidsbelangen, wordt het bijzondere-waardeverminderingverlies aan de eigenaars van de moedermaatschappij en de minderheidsbelangen toegerekend op dezelfde basis die wordt gehanteerd voor de toerekening van winst of verlies (d.w.z. eigendomsbelang).

Bijzondere-waardeverminderingverliezen voor goodwill worden administratief verwerkt in de winst-en-verliesrekening en worden in latere perioden nooit teruggenomen.

De bedrijfswaarde van de activiteiten, die het grootste deel van de realiseerbare waarde vertegenwoordigt en die de boekwaarde van vaste activa ondersteunt, kan variëren volgens de waarderingsmethode en de in de modellen gebruikte veronderstellingen. Ze varieert ook als het bedrijfsklimaat afwijkt van de gebruikte veronderstellingen. Orange Belgium neemt voor zijn activa een bijzondere waardevermindering op wanneer er gebeurtenissen of omstandigheden plaatsvinden die permanente materiële nadelige gevolgen hebben die het economische klimaat beïnvloeden, of die nadelige gevolgen hebben op de – op het moment van de aankoop – gebruikte veronderstellingen en streefdoelen. Orange Belgium zou dus op basis van nieuwe gebeurtenissen of ongunstige omstandigheden kunnen beslissen om de contante waarde van zijn activa te herzien, en verdere aanzienlijke bijzondere-waardeverminderingverliezen op te nemen die een ongunstig effect hebben op zijn resultaten.

1.3. Immateriële vaste activa

Deze activacategorie omvat immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur zoals kosten voor telecommunicatelicenties, kosten voor netwerkdesign en –ontwikkeling, kosten voor aangekochte en intern gegenereerde software.

Immateriële vaste activa worden bij de initiële opname gewaardeerd tegen kostprijs. De kostprijs omvat aankoopprijs, invoerrechten, niet-terugbetaalbare aankoopbelastingen, na aftrek van handelskortingen en rabatten, en alle direct toe te rekenen kosten voor het voorbereiden van de activa op hun beoogde ingebruikstelling, met name kosten van personeelsbeloningen, honoraria en kosten voor het testen.

Na de eerste opname worden immateriële vaste activa geboekt tegen kostprijs verminderd met de eventuele gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere-waardeverminderingverliezen.

De restwaarde van immateriële vaste activa wordt beschouwd als nul, tenzij werd voldaan aan de voorwaarden van IAS 38.

Immateriële vaste activa worden over de gebruiksduur afgeschreven en getest op bijzondere waardeverminderingen wanneer er een aanwijzing bestaat dat het immateriële vaste actief mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Het af te schrijven bedrag van een immaterieel vast actief met een beperkte gebruiksduur wordt lineair toegerekend over zijn gebruiksduur.

De afschrijving van de mobiele licenties vangt aan wanneer deze gereed zijn voor gebruik.

De afschrijving van de licenties moet aanvangen wanneer het actief beschikbaar is voor gebruik, dat wil zeggen wanneer het actief op de vereiste locatie en in de noodzakelijke toestand is om te kunnen functioneren op de wijze zoals die door het management is bedoeld, ook al wordt het actief in werkelijkheid niet gebruikt. De licentie zal beschikbaar zijn voor gebruik wanneer het technische team bepaalt dat de eerste geografische zone 'klaar is voor de lancering'. Het volledige bedrag zal lineair worden afgeschreven over zijn resterende gebruiksduur op die datum.

De gsm- en UMTS-licenties zijn toegekend voor een periode van respectievelijk 15 (oorspronkelijk) en 20 jaar. De verlenging van de gsm-licentie, verkregen in 2015, wordt afgeschreven over een periode van 5 jaar, wat overeenstemt met de levensduur van de licentie.

De 4G-licentie, die in 2011 werd verworven, is toegekend voor een periode van 15 jaar, tot 1 juli 2027.

De 800 MHz-licentie, verworven in november 2013, is geldig voor een periode van 20 jaar.

De gebruiksduur van verworven en intern gegenereerde software is 5 jaar (software voor het netwerk) of 4 jaar (andere software) en hun afschrijving start wanneer de software klaar is voor gebruik.

De afschrijvingsperiode en de afschrijvingsmethode voor een immaterieel vast actief met een beperkte gebruiksduur worden minstens aan het eind van elk boekjaar herzien. Elke wijziging in de gebruiksduur of het verwachte consumptiepatroon van de toekomstige economische voordelen die vervat zijn in de activa, wordt prospectief geboekt als een wijziging in de boekhoudkundige schatting. De wijzigingen in gebruiksduur voor immateriële activa die tijdens het jaar zijn opgenomen, worden voor elk actief apart vastgesteld. Ook wordt er rekening gehouden met veroudering, ontmanteling en activa die verloren zijn gegaan.

Afschrijvingskosten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen in de rubriek 'Afschrijvingen'.

Onderzoekskosten worden als kosten opgenomen zodra zij zich voordoen. Een immaterieel vast actief dat voorkomt uit ontwikkelingskosten gemaakt op een individueel project wordt slechts opgenomen indien de Groep kan aantonen dat de oplevering van dit immaterieel vast actief technisch haalbaar is, zodat dit actief voor gebruik of verkoop beschikbaar zal zijn, dat zij van plan is dit actief op te leveren en in staat is om het te gebruiken of verkopen, dat zij kan aangeven hoe dit actief toekomstige economische voordelen zal genereren, dat dit actief met de ter beschikking staande middelen kan worden opgeleverd en dat het mogelijk is om de gedurende de ontwikkeling te maken kosten op betrouwbare wijze te bepalen.

Na de eerste opname van de ontwikkelingskosten wordt het actief opgenomen tegen kostprijs na aftrek van eventuele gecumuleerde afschrijvingen en gecumuleerde bijzondere-waardeverminderingverliezen. De afschrijving van het actief vangt aan zodra de ontwikkelingsfase wordt afgerond en het actief klaar is voor gebruik. Het wordt afgeschreven over de periode waarin verwachte toekomstige voordelen worden gerealiseerd. Zolang het actief niet in gebruik is, wordt dit jaarlijks getoetst op bijzondere waardeverminderingen.

1.4. Materiële vaste activa

De volgende investeringsgoederen worden opgenomen onder materiële vaste activa: gebouwen, netwerkinfrastructuur en –uitrusting, IT-servers en pc's, kantoormeubelen, verbeteringen aan gebouwen, uitrusting verhuurd aan klanten.

Bij initiële opname in de balans worden materiële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs. De kostprijs omvat aankoopprijs, invoerrechten en niet-terugbetaalbare aankoopbelastingen, na aftrek van handelskortingen en rabatten, en alle kosten die rechtstreeks te maken hebben met het opstellen van de activa op de daartoe bestemde locatie en het gebruiksklaar maken ervan. Kosten voor het vervangen van een onderdeel van een artikel uit de rubriek 'Materiële vaste activa' worden beschouwd als activa op het moment dat ze worden opgelopen en indien werd voldaan aan de criteria voor opname. Alle andere reparatie- en onderhoudskosten worden ten laste genomen van de winst-en-verliesrekening zodra zij zich voordoen. De kosten omvatten eveneens de geschatte uitgaven voor het ontmantelen van de sites van het netwerk en het renoveren van gehuurde locaties wanneer er een dergelijke verplichting bestaat.

De kosten in verband met de installatie en de activering van de kabel en die rechtstreeks te maken hebben met het gebruiksklaar maken van het actief of met de voorbereiding voor zijn beoogde gebruik, worden opgenomen als een actief.

Na de eerste opname worden materiële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere-waardeverminderingverliezen.

Het af te schrijven bedrag van een materieel vast actief wordt systematisch en lineair toegerekend over zijn gebruiksduur. De afschrijving van materiële vaste activa start wanneer ze klaar zijn voor gebruik.

De gebruiksduur van de verschillende categorieën materiële vaste activa werd als volgt vastgelegd:

■ Gebouwen	20 jaar
■ Pylonen en netwerkconstructies	20 jaar
■ Glasvezel	15 jaar
■ Netwerkuitrusting	5-10 jaar
■ Datatransmissie-uitrusting	5 jaar
■ IT-servers	5 jaar
■ Pc's	4 jaar
■ Kantoormeubelen	5-10 jaar
■ Verbeteringen aan gebouwen	9 jaar of korter naargelang de huurperiode
■ Kabelapparatuur	3-4 jaar

De restwaarde en de gebruiksduur van materiële vaste activa worden minstens aan het einde van elk boekjaar herzien, en indien de verwachtingen afwijken van vroegere schattingen, worden wijzigingen prospectief geboekt als wijzigingen in de boekhoudkundige schatting. De wijzigingen in gebruiksduur voor materiële activa die tijdens het jaar zijn opgenomen, worden voor elk actief apart vastgesteld. Ook wordt er rekening gehouden met veroudering, ontmanteling en activa die verloren zijn gegaan.

Afschrijvingskosten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen in de rubriek 'Afschrijvingen'.

Een materieel vast actief wordt niet meer in de balans opgenomen in geval van vervreemding of indien er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht van zijn gebruik of vervreemding. Eventuele opbrengsten of verliezen voortvloeiend uit de verwijdering van het actief uit de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening gedurende het jaar waarin het actief wordt verwijderd uit de balans.

De verplichting uit hoofde van een buitengebruikstelling van sites van het netwerk wordt gewaardeerd op basis van de gekende looptijd van de huurcontracten voor de locatie, daarbij rekening houdend met een grote waarschijnlijkheid op verlenging van de bestaande verbintenissen, en met het feit dat alle vestigingen in de toekomst zullen worden ontmanteld. 'Ontmantelde activa' worden gewaardeerd rekening houdend met de verwachte inflatie en disconteringsvoeten.

De Groep is verplicht om technische apparatuur te ontmantelen en technische sites te saneren.

Wanneer de verplichting ontstaat, wordt er tegenover de voorziening voor ontmanteling een ontmantelingsactief opgenomen. De voorziening is gebaseerd op de ontmantelingskosten (per site) die de Groep maakt om te voldoen aan haar milieuverplichtingen inzake de ontmanteling van de activa en de planning van de sanering van de site. De voorziening wordt beoordeeld op basis van de geïdentificeerde kosten voor het lopende boekjaar, geëxtrapoleerd voor toekomstige jaren op basis van de beste schatting van de afwikkeling van de verplichting. Deze schatting wordt jaarlijks herzien en waar nodig aangepast op basis van het actief waarop ze betrekking heeft. De voorziening wordt verdisconteerd naar zijn contante waarde.

Indien de verplichting verdwijnt, wordt de voorziening teruggenomen ter compensatie van de nettoboekwaarde van het ontmantelingsactief en van de nettoboekwaarde van de onderliggende activa als de waarde van het ontmantelingsactief minder bedraagt dan de terugname van de voorziening.

1.5. Bijzondere waardevermindering van andere materiële en immateriële posten dan goodwill

De Groep beoordeelt op elke balansdatum of er een aanwijzing is dat een actief mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien een dergelijke aanwijzing bestaat, of indien voor bepaalde activa een jaarlijkse bijzondere-waardeverminderingstest vereist is, maakt Orange Belgium een schatting van de realiseerbare waarde voor deze activa. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste waarde van enerzijds de reële waarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid minus de verkoopkosten en anderzijds de bedrijfswaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid. De realiseerbare waarde wordt bepaald voor een afzonderlijk actief, tenzij het actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van die van andere activa of groepen activa. Indien de boekwaarde van een actief de realiseerbare waarde overschrijft, wordt het actief geacht een bijzondere waardevermindering te hebben ondergaan en wordt het afgewaardeerd tot de realiseerbare waarde. Bij de bepaling van de gebruikswaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen geactualiseerd door toepassing van een disconteringsvoet na belastingen die rekening houdt met de huidige marktinzichten van de tijdwaarde van geld, en de specifieke risico's van het actief. Bijzondere-waardeverminderingverliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen als operationele kosten in de post 'Bijzondere waardevermindering van vaste activa'.

Voor activa met uitsluiting van goodwill wordt op elke verslagdatum beoordeeld of er een aanwijzing is dat de voorheen opgenomen bijzondere-waardeverminderingverliezen nog bestaan of verminderd zijn. Indien een dergelijke aanwijzing bestaat, schat de Groep de realiseerbare waarde van het actief of van de kasstroomgenererende eenheid. Een voorheen opgenomen

bijzondere-waardeverminderingverlies wordt enkel teruggenomen indien er sinds de opname van het laatste bijzondere-waardeverminderingverlies een verandering is opgetreden in de veronderstellingen die zijn gebruikt om de realiseerbare waarde van het actief te bepalen. De terugname is beperkt zodat het geboekte bedrag van het actief niet hoger is dan de realiseerbare waarde, noch hoger is dan de geboekte waarde die werd bepaald, netto na afschrijving, indien er geen bijzondere-waardeverminderingverlies was opgenomen voor het actief in voorgaande jaren. Die terugname wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening tenzij het actief is geboekt tegen de geherwaardeerde waarde, in welk geval de terugname wordt behandeld als een herwaarderingsmeerwaarde.

1.6. Financieringskosten

Financieringskosten worden geactiveerd sinds 1 januari 2009. De beslissing om financieringskosten al dan niet te activeren gebeurt op projectniveau. Tot het einde van 2008 werden financieringskosten opgenomen als uitgaven in de periode waarin ze werden opgelopen.

1.7. Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen indien er een redelijke mate van zekerheid is dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan alle voorwaarden zal worden voldaan.

Indien de subsidie betrekking heeft op een kostenpost wordt de subsidie als inkomsten toegerekend gedurende de periode die op systematische wijze overeenstemt met de kosten die geacht worden te worden gecompenseerd.

Indien de subsidie betrekking heeft op een actief, wordt de reële waarde gecrediteerd aan de boekwaarde van het actief, die in gelijke jaarlijkse termen vrijvalt ten gunste van de winst-en-verliesrekening over de verwachte gebruiksduur van het betreffende actief.

1.8. Belastingen

Winstbelastingen

Verschuldigde en verrekenbare belastingvorderingen en –verplichtingen voor lopende en voorgaande jaren worden gewaardeerd op het bedrag dat naar verwachting zal worden teruggevorderd van of betaald aan de belastingdienst. Het bedrag wordt berekend op basis van de belastingtarieven en de belastingwetgeving waarvan het wetgevingsproces (materieel) is afgesloten op de balansdatum.

Uitgestelde winstbelasting

Voor uitgestelde belastingverplichtingen wordt een voorziening gevormd op basis van activa en verplichtingen en hun in deze financiële staten opgenomen boekwaarde.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden opgenomen voor alle belastbare tijdelijke verschillen, behalve:

- indien de uitgestelde belastingverplichting voortkomt uit de eerste opname van goodwill of de eerste opname van een actief of verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en, op het moment van de transactie, geen invloed heeft op de winst voor belasting of het fiscale resultaat; en
- voor wat betreft belastbare tijdelijke verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en belangen in joint ventures, indien het tijdstip van afwikkeling geheel zelfstandig kan worden bepaald, en het waarschijnlijk is dat de tijdelijke verschillen niet in de nabije toekomst zullen worden afgewikkeld.

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen, ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden en niet-verrekenbare fiscale verliezen, voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend, en de verrekenbare tijdelijke verschillen, ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden en niet-verrekenbare fiscale verliezen kunnen worden aangewend, behalve:

- indien de uitgestelde belastingvordering in verband met het verrekenbare tijdelijke verschil voortkomt uit de eerste opname van een vordering of verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en, op het moment van de transactie, geen invloed heeft op de winst voor belasting of het fiscale resultaat; en
- voor verrekenbare tijdelijke verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en belangen in joint ventures, worden er alleen uitgestelde belastingvorderingen opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat de tijdelijke verschillen in de nabije toekomst zullen worden afgewikkeld en er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend.

De boekwaarde van uitgestelde belastingvorderingen wordt op elke balansdatum gewaardeerd en verminderd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat er toekomstige belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee de uitgestelde belastingvordering volledig of gedeeltelijk kan worden verrekend. Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen worden op elke balansdatum

herbeoordeeld en opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de uitgestelde belastingvordering kan worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden gewaardeerd tegen de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op het jaar waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de belastingtarieven (en de belastingwetgeving) waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op de balansdatum.

Uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden gesaldeerd als er een in rechte afdwingbaar recht bestaat om actuele belastingvorderingen en –verplichtingen te salderen, en indien de uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen verband houden met eenzelfde belastbare entiteit en dezelfde belastingautoriteit.

Belasting op de toegevoegde waarde

Opbrengsten, kosten en activa worden opgenomen na aftrek van de belasting op de toegevoegde waarde, behalve:

- indien de op de aankoop van activa of diensten betreffende belasting op de toegevoegde waarde niet kan worden teruggevorderd van de belastingdienst, in welk geval de belasting op de toegevoegde waarde wordt opgenomen als onderdeel van de kosten van de verwerving van het actief of als onderdeel van de kostenpost; en
- vorderingen en schulden die worden verantwoord inclusief de belasting op de toegevoegde waarde.

Het nettobedrag van de belasting op de toegevoegde waarde die kan worden teruggevorderd van of betaalbaar is aan de belastingdienst wordt opgenomen als een onderdeel van de vorderingen en schulden in de balans.

Operationele belastingen: IFRIC 21

De IFRIC 21-interpretatie is in het eerste halfjaar van 2014 goedgekeurd door de Europese Unie. Deze interpretatie bepaalt de 'tot verplichting leidende gebeurtenis' waardoor er een verplichting ontstaat om een heffing te betalen (als de gebeurtenis die de heffing activeert) en verwijst naar andere standaarden om te bepalen of de verplichting dient te worden opgenomen als een actief of een uitgave.

Orange Belgium past IFRIC 21 toe in de geconsolideerde financiële staten per 31 december 2018 op een beperkt aantal heffingen waarvan de administratieve verwerking door deze interpretatie wordt gewijzigd: onroerende voorheffing, belasting op kantoorruimten, belasting op vestigingen van klasse 1/2/3 (gevaarlijke en/of ongezonde inrichtingen), belasting op vestigingen en belastingen op reclameborden, -panelen, enz.

1.9. Voorraden

Voorraden zijn activa die worden aangehouden voor verkoop in het kader van de normale bedrijfsvoering, zoals telefoontoestellen en accessoires.

Voorraden worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de kostprijs of de opbrengstwaarde. De kostprijs van voorraden omvat alle inkoopkosten, conversiekosten en andere kosten om de voorraden op hun huidige locatie en in hun huidige staat te brengen. Onze voorraden worden gewaardeerd volgens de gewogen gemiddelde methode. De gewogen gemiddelde kostprijs per eenheid is het totaalbedrag dat voor de voorraden is betaald, gedeeld door het aantal eenheden in de voorraden. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van de normale bedrijfsvoering minus de geschatte kosten van voltooiing en de geschatte kosten die nodig zijn om de verkoop te realiseren.

1.10. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten kasgeld, banktegoeden en kortetermijndeposito's met een maximale looptijd van drie maanden. Geldmiddelen en kasequivalenten bij financiële instellingen worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde. Bankkredieten en intergroepskredieten worden geboekt als kortlopende financiële verplichtingen.

1.11. Eigen aandelen (liquiditeitscontract)

De aankoop van eigen (Orange Belgium-)aandelen of verplichtingen in het kader van een liquiditeitscontract, worden ten laste genomen van het eigen vermogen.

1.12. Voorzieningen op lange termijn

Voorzieningen worden aangelegd indien Orange Belgium een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, waarvoor het waarschijnlijk is dat er een uitstroom nodig zal zijn van middelen die economische voordelen in zich bergen om de verplichting af te wikkelen, en indien deze uitstroom op een betrouwbare wijze kan worden geschat.

Indien Orange Belgium verwacht dat een aantal of alle voorzieningen zullen worden vergoed, wordt de vergoeding opgenomen als afzonderlijk actief, maar enkel wanneer de vergoeding vrijwel zeker is. De kosten die met een voorziening samenhangen, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening na aftrek van een eventuele vergoeding.

Indien het effect van de tijdwaarde van geld materieel is, worden de voorzieningen gediscoteerd tegen een disconteringsvoet (vóór belastingen) die, indien noodzakelijk, rekening houdt met de specifieke risico's van de verplichting. Bij discontering wordt de toename in de voorziening wegens het verstrijken van de tijd geboekt als financieringskosten.

De schatting van de kosten voor het ontmantelen van de sites van het netwerk en voor de renovatie van gehuurde locaties wordt geboekt als onderdeel van materiële vaste activa. Deze schatting wordt eveneens geboekt als een voorziening, gewaardeerd tegen een gepaste inflatie- en disconteringsvoet.

1.13. Personeelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen zoals lonen, socialezekerheidsbijdragen, betaalde jaarlijkse vakantie, winstdeling en bonussen, hospitalisatieverzekering, bedrijfswagens e.d. worden geboekt tijdens de periode waarin de werknemer werkzaam is in de onderneming.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen worden gewaardeerd als verplichtingen als gevolg van een contractuele of feitelijk bestaande verplichting en indien een betrouwbare schatting van dergelijke verplichtingen mogelijk is.

Als gevolg van de wet van 18 december 2015 zijn minimumrendementen als volgt door de werkgever gewaarborgd:

- voor de betaalde bijdragen vanaf 1 januari 2016, een nieuw variabel minimumrendement op basis van de OLO-tarieven, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. Gezien de lage OLO-tarieven van de afgelopen jaren is het rendement aanvankelijk vastgesteld op 1,75%.
- voor de betaalde bijdragen tot eind december 2015 blijven de voorheen geldende wettelijke rendementen (respectievelijk 3,25% en 3,75% op de werkgevers- en werknemersbijdragen) gelden tot de pensioendatum van de deelnemers.

Gezien de gewaarborgde minimumrendementen komen die regelingen in aanmerking als toegezegde-bijdragenregelingen.

Om ervoor te zorgen dat de van kracht zijnde toegezegde-bijdragenregeling aan de deelnemers op de datum van hun vertrek het wettelijk verplichte minimumrendement garandeert, heeft Orange Belgium een volledige actuariële berekening volgens de PUC-methode laten uitvoeren.

De actuaaris heeft prognoses opgesteld volgens een vooraf bepaalde methode en uitgaande van bepaalde veronderstellingen. Uit dit verslag blijkt dat de gecumuleerde reserves voldoende zijn om enig tekort in alle mogelijke scenario's te dekken. Bijgevolg is er per 31 december 2018 en 2017 geen voorziening opgenomen.

1.14. Leaseovereenkomsten

Leaseovereenkomsten waarbij alle wezenlijke risico's en voordelen in verband met de eigendom niet hoofdzakelijk worden overgedragen aan de huurder zijn operationele leaseovereenkomsten. De betalingen worden op lineaire basis opgenomen als uitgaven gedurende de looptijd van het contract.

Het bepalen of een overeenkomst een leaseovereenkomst is of bevat, vereist een beoordeling van het feit of de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van het specifieke actief en de overeenkomst een recht bevat op het gebruik van het actief.

1.15. Loyauteitsvergoedingen

Loyauteitsvergoedingen die door de distributiekanaalen worden verdiend op postpaidcontracten worden vooraf opgenomen bij de ondertekening van het contract.

1.16. Financiële kortingen

Financiële kortingen die worden toegekend aan klanten of ontvangen van leveranciers voor vroegtijdige betalingen worden afgetrokken van opbrengsten en kosten van verkoop wanneer ze zich voordoen.

1.17. Dividenden

Een dividend dat door de algemene vergadering van aandeelhouders wordt aangekondigd na balansdatum wordt niet verwerkt als een verplichting op die datum.

1.18. Contracten voor tv-content

Kosten in verband met verworven tv-uitzendingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer ze worden gemaakt en niet geactiveerd als immateriële activa, en bijgevolg afgeschreven over de duur van het contract. De onderneming is van oordeel dat ze alleen het uitzendrecht voor een bepaald kanaal verwerft, en geen beeld heeft op of invloed heeft over de toekomstige planning en inhoud. Daarom kunnen er slechts in beperkte mate voorspellingen worden gedaan over de grootte van het kijkerspubliek of de opbrengsten uit toekomstige uitzendingen, wat impliceert dat de verworven tv-uitzendingen niet voldoen aan de vereisten voor opname als een immaterieel actief volgens IAS 38.

1.19 Gesegmenteerde informatie

Beslissingen over de toewijzing van middelen en de beoordeling van de prestaties van operationele segmenten van onderdelen van de Groep, worden door de Chief Executive Officer (de hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt) genomen op het niveau van de operationele segmenten, die voornamelijk worden bepaald door geografische locatie. De operationele segmenten zijn dus:

- België; en
- Luxemburg.

In de resultaten van de segmenten wordt het gebruik van gedeelde middelen in aanmerking genomen, dat ofwel wordt gebaseerd op de voorwaarden van contractuele overeenkomsten tussen rechtspersonen, ofwel op externe benchmarks, of door de spreiding van de kosten over alle segmenten. Het aanbod van gedeelde middelen is opgenomen in de overige opbrengsten van de dienstverlener, en het gebruik van de middelen is opgenomen in de kosten die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de EBITDA van de gebruiker van de dienst. De kostprijs van gedeelde middelen kan worden beïnvloed door wijzigingen in de contractuele relaties of de organisatie, en kunnen bijgevolg een invloed hebben op de resultaten van de segmenten zoals daarover jaar na jaar informatie wordt verschaft.

Aangepaste EBITDA en gerapporteerde EBITDA zijn operationele prestatie-indicatoren die door de Groep worden gebruikt:

- voor het beheer en de beoordeling van de bedrijfsresultaten en de resultaten van segmenten; en
- voor de implementatie van de strategie voor investeringen en de toewijzing van middelen.

Het management van de Groep is van oordeel dat de presentatie van deze indicatoren relevant is, aangezien lezers zo over dezelfde managementindicatoren beschikken als degene die intern worden gebruikt.

De gerapporteerde EBITDA stemt overeen met het bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen en waardeverminderingen, effecten in verband met overnames, de terugname van omrekeningsverschillen van vereffende entiteiten, de bijzondere waardevermindering van goodwill en vaste activa en het aandeel in de winst (het verlies) van geassocieerde deelnemingen en joint ventures.

De aangepaste EBITDA stemt overeen met de gerapporteerde EBITDA aangepast om rekening te houden met de effecten van belangrijke geschillen, specifieke arbeidskosten, herzieningen van de investeringen en de activiteitenportefeuille, herstructurerings- en integratiekosten en in voorkomend geval andere specifieke onderdelen.

Dankzij deze maatstaf kunnen de effecten van bepaalde specifieke factoren van de gerapporteerde EBITDA worden geïsoleerd, ongeacht of ze herhaaldelijk plaatsvinden en ongeacht het type inkomsten of uitgaven, wanneer ze verband houden met:

- belangrijke rechtszaken: de daarmee verband houdende procedures zijn gebaseerd op beslissingen van derden (toezichthouder, rechtbank, enz.) en vinden plaats gedurende een andere periode dan de activiteiten waarop de rechtszaak gebaseerd is. Door de aard van de kosten zijn de bron, het bedrag en de periode van de kosten moeilijk te voorspellen;
- herstructurerings- en integratiekosten: de aanpassing van de activiteiten van de Groep aan veranderingen in het bedrijfsklimaat kan ook andere soorten transformatiekosten met zich meebrengen. Deze acties kunnen een negatief effect hebben op de periode waarin ze worden aangekondigd of uitgevoerd, zoals, maar niet beperkt tot, enkele van de door de Groep goedgekeurde transformatieplannen;
- in voorkomend geval andere specifieke elementen die systematisch worden gespecificeerd in verband met inkomsten en/of uitgaven.

De aangepaste EBITDA en de gerapporteerde EBITDA zijn geen financiële indicatoren zoals gedefinieerd door de IFRS en zijn niet vergelijkbaar met indicatoren met een vergelijkbare naam die door andere Groepen worden gebruikt. Ze worden alleen als aanvullende informatie verstrekt en mogen niet worden beschouwd als een vervanging voor het bedrijfsresultaat of de kasstromen uit bedrijfsactiviteiten.

1.20. Financiële instrumenten

Grondslag voor financiële verslaggeving volgens IAS 39:

Opname in en verwijdering uit de balans

Financiële activa of financiële verplichtingen worden opgenomen in de balans op de afwikkelingsdatum wanneer de Groep een partij wordt bij de overeenkomst betreffende het financiële instrument.

Financiële activa worden niet langer opgenomen in de balans wanneer de contractuele rechten op kasstromen uit de financiële activa aflopen.

Financiële verplichtingen worden verwijderd wanneer aan de contractuele verplichting voldaan is, of wanneer ze geannuleerd of afgelopen is.

Financiële activa

Financiële activa worden ofwel ingedeeld als financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, of als leningen en vorderingen.

De onderneming heeft geen significante tot einde looptijd aangehouden investeringen.

Bij een eerste opname worden financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de rechtstreeks toe te rekenen transactiekosten ingeval de investeringen niet worden opgenomen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. De Groep bepaalt de indeling van haar financiële activa bij de eerste opname. Indien nodig en toegestaan wordt deze waardering bij de afsluiting van elk boekjaar herzien.

Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening omvatten onder meer voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa en financiële activa die bij eerste opname worden aangemerkt als verantwoord tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Dergelijke activa worden opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. Winsten en verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening zodra de leningen en vorderingen niet langer in de balans worden opgenomen of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het afschrijvingsproces.

Handelsvorderingen en andere kortlopende vorderingen zonder vaste rentevoet worden opgenomen tegen het oorspronkelijke factuurbedrag of het nominale bedrag wanneer het disconteringseffect immaterieel is. Een bijzondere-waardeverminderingverlies op handelsvorderingen en andere kortlopende vorderingen wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening indien de boekwaarde lager is dan de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen. Bijzondere waardeverminderingen worden gewaardeerd op individuele basis, of op basis van een segment indien individuele waardering niet mogelijk is. Handelsvorderingen en andere kortlopende vorderingen worden opgenomen in de balans na aftrek van alle gecumuleerde bijzondere-waardeverminderingverliezen.

Bijzondere waardevermindering van financiële activa

De Groep beoordeelt op elke balansdatum of financiële activa afzonderlijk of in Groep een bijzondere waardevermindering moeten ondergaan.

Tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde activa

Indien er objectieve aanwijzingen zijn dat er een bijzondere-waardeverminderingverlies is opgetreden op activa die tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd, wordt het verliesbedrag bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de toekomstige kasstromen (uitgezonderd toekomstige verwachte kredietverliezen die nog niet zijn geleden), gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financieel actief (dat wil zeggen de bij eerste opname berekende effectieve rentevoet). De boekwaarde van het actief wordt verminderd door gebruik te maken van een voorziening. Het verliesbedrag moet in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen.

Indien het bedrag van het verlies wegens bijzondere waardevermindering in een navolgende periode daalt en de daling objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die na opname van de bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden, wordt het eerder opgenomen bijzondere-waardeverminderingverlies teruggenomen, voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de geamortiseerde kostprijs ervan per de datum van terugneming. Een eventuele daaropvolgende terugneming van een verlies wegens bijzondere waardevermindering wordt in de winst of het verlies verantwoord.

Voor handelsvorderingen wordt er een voorziening voor dubieuze debiteuren aangelegd indien er objectieve aanwijzingen zijn (zoals de waarschijnlijkheid van faillissement of aanmerkelijke financiële moeilijkheden van de debiteur) dat de Groep niet in staat zal zijn alle volgens de oorspronkelijke factuur openstaande bedragen te innen. De boekwaarde van de vordering wordt verlaagd

door gebruik te maken van een voorziening voor dubieuze debiteuren. Vorderingen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, worden niet langer opgenomen zodra de niet-invorderbaarheid daarvan is vastgesteld.

Financiële verplichtingen

Rentedragende leningen

Leningen worden bij de eerste opname opgenomen tegen de reële waarde van de ontvangen tegenprestatie, minus de direct toerekenbare transactiekosten.

Na deze eerste opname worden de rentedragende leningen vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Winsten en verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening zodra de schulden niet langer in de balans worden opgenomen, alsmede via het afschrijvingsproces.

Handelsschulden en andere kortlopende schulden

Handelsschulden en andere kortlopende schulden zonder vaste rentevoet worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke factuurbedrag of het nominale bedrag indien het disconteringseffect immaterieel is.

Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

Handelsvorderingen en –schulden worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt weergegeven in de balans indien deze bedragen wettelijk mogen worden gesaldeerd en er een duidelijke intentie bestaat om ze op nettobasis af te handelen.

Grondslag voor financiële verslaggeving volgens IFRS 9:

De nieuwe standaard IFRS 9 'Financiële instrumenten' moet sinds 1 januari 2018 verplicht worden toegepast. De Groep heeft ervoor gekozen om de cijfers voor de vergelijkende periodes 2016 en 2017 niet aan te passen, zoals de standaard toestaat.

Door deze optie heeft de Groep de totale impact van de aanpassingen die volgens de standaard zijn vereist, opgenomen in het beginsaldo van het eigen vermogen van de Groep op 1 januari 2018. Het effect van de toepassing van IFRS 9 op de geconsolideerde staat van financiële positie, is een daling van de overgedragen winst van 1,0 miljoen euro, volledig gecompenseerd door een daling in de handelsvorderingen. Bijgevolg zijn de uitgestelde belastingen gecorrigeerd met 0,3 miljoen euro. Voor Orange Belgium was het effect van IFRS 9 beperkt tot de bijzondere waardevermindering van financiële activa.

Wat de presentatie betreft, dient te worden opgemerkt dat bijzondere-waardeverminderingverliezen op handelsvorderingen en contractactiva (6,3 miljoen euro in 2018 en 7,4 miljoen euro in 2017) nu afzonderlijk worden gepresenteerd in het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat.

IFRS 9 omvat drie fasen: classificatie en waardering van financiële activa en verplichtingen, bijzondere waardevermindering van financiële activa en hedge accounting.

Classificatie en waardering van financiële activa en verplichtingen

De nieuwe classificatie die door IFRS 9 wordt voorgesteld, bepaalt hoe activa worden opgenomen en gewaardeerd. De classificatie van financiële activa is afhankelijk van de combinatie van de volgende twee criteria:

- het bedrijfsmodel van de Groep voor het beheer van financiële activa; en
- de eigenschappen van de contractuele kasstromen van het financiële actief (of ze al dan niet uitsluitend betalingen van hoofdsom en interest vertegenwoordigen).

Op basis van de gecombineerde analyse van deze twee criteria worden er door IFRS 9 drie bedrijfsmodellen vastgesteld:

- financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening;
- financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige baten en lasten die (al dan niet) kunnen worden heringedeeld in de winst-en-verliesrekening;
- financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Activa die voorheen volgens IAS 39 werden ingedeeld als voor verkoop beschikbare activa en tot einde looptijd aangehouden investeringen worden nu in de volgende categorieën gepresenteerd:

- financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige baten en lasten;
- financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige baten en lasten die kunnen worden heringedeeld in de winst-en-verliesrekening; en
- financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs.

De toepassing van IFRS 9 heeft geen invloed op de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep met betrekking tot financiële verplichtingen.

Bijzondere waardevermindering van financiële activa

IFRS 9 introduceert een nieuw model voor verwachte verliezen met betrekking tot bijzondere waardevermindering van financiële activa. De nieuwe standaard vereist dat er vanaf de eerste opname van financiële instrumenten rekening wordt gehouden met verwachte kredietverliezen. In aanvulling op het bestaande systeem van voorzieningen, heeft de Groep ervoor gekozen om een vereenvoudigde benadering toe te passen van verwachte bijzondere waardeverminderingen bij de opname van een actief.

Hedge accounting

Het afdekkingsbeleid van de Groep wordt niet beïnvloed door de toepassing van IFRS 9.

1.21 Opbrengsten van contracten met klanten

Door IFRS 15 wordt er een uitgebreid kader tot stand gebracht om te bepalen of er opbrengsten worden opgenomen, wanneer en hoeveel. De standaard vervangt IAS 18 Opbrengsten, IAS 11 Onderhanden projecten in opdracht van derden en hun gerelateerde interpretaties.

De Groep heeft IFRS 15 op 1 januari 2016 retroactief toegepast. De gerapporteerde vergelijkende informatie voor de perioden 2016 en 2017 werd daarbij aangepast. Voor deze eerste toepassing heeft de Groep de volgende praktische oplossingen toegepast:

- Wat de financiële informatie betreft – voor perioden vóór de datum van eerste toepassing – heeft Orange Belgium het bedrag van de transactieprijs dat aan de resterende prestatieverplichtingen is toegewezen, niet gepubliceerd en niet toegelicht wanneer de entiteit verwacht dat bedrag als opbrengst te zullen opnemen.
- Voor contracten die in dezelfde periode zijn begonnen en geëindigd, zijn er geen aanpassingen berekend.

Door de toepassing van IFRS 15 op lopende contracten per 1 januari 2016 (eerste vergelijkende periode) is het netto eigen vermogen met 42,7 miljoen euro gestegen. Deze impact is voornamelijk toe te schrijven aan de opname van contractactiva.

IFRS 15 heeft een manier van financiële verslaggeving geïntroduceerd die gericht is op:

- identificatie van contracten, klanten en contractherzieningen;
- identificatie van afzonderlijke prestatieverplichtingen (van de leverancier), referentieprijs (opzichzelfstaande verkoopprijzen), te onderscheiden van de geleidelijke latere eigendomsoverdracht aan klanten; en
- vaststelling van de transactieprijs (prijs van het klantencontract) en toewijzing van de totale opbrengst uit het contract aan elke prestatieverplichting.

De belangrijkste gevolgen van de nieuwe methode die door de toepassing van IFRS 15 wordt geïntroduceerd in vergelijking met voorheen toegepaste grondslagen zijn:

- Vóór de toepassing van IFRS 15 en meer specifiek voor gebundelde contracten (goederen en diensten), werden de verkochte toestellen onafhankelijk administratief verwerkt van de toekomstige diensten, doorgaans gelijk aan het bedrag dat van de klant werd ontvangen. In het kader van IFRS 15 wordt de totale omzet van het contract opnieuw toegewezen aan elk element dat aan de klant is geleverd, op basis van de opzichzelfstaande verkoopprijs. Deze gewijzigde norm voor financiële verslaggeving heeft voornamelijk gevolgen voor de gebundelde contracten die wij aanbieden, die ten minste één verkocht element omvatten met een subsidiemechanisme. Voor deze typen contracten, en in vergelijking met vroeger toen de opgenomen omzet gelijk was aan de gefactureerde prijs, zal er volgens IFRS 15 bijgevolg meer omzet uit apparatuur worden opgenomen op het moment waarop het toestel wordt verkocht, en zal er over de duur van het contract minder omzet uit diensten worden opgenomen. Over de volledige contractperiode blijft de totale opgenomen omzet echter hetzelfde. Omdat de omzet zo in de tijd wordt gespreid, wordt er een actief gecreëerd op het moment van de verkoop van het toestel, gelijk aan de totale contractuele waarde, min de reeds ontvangen geldmiddelen. Naarmate de dienst wordt gefactureerd, evolueert dit actief naar een klantenvordering. Door de introductie van IFRS 15 wordt de totale omzet dus gevoeliger voor de verkoop van apparatuur en voor een zeker seizoensgebonden effect tussen verschillende kwartalen. Afhankelijk van de verschillende markten, verschillen de gevolgen van IFRS 15 voor de totale omzet van de omzet gepresenteerd volgens IAS 18, wat verband houdt met de stijging of daling van de gesubsidieerde aanbiedingen. In vergelijking met IAS 18 zijn er volgens IFRS 15 ook nieuwe oordelen en veronderstellingen vereist, met name voor afdwingbare contractperioden, de totale waarde van contracten en opzichzelfstaande verkoopprijzen.
- Voor onze aangeboden diensten die niet-generieke apparatuur vereisen (decoder/modem vereist voor het Love-aanbod) heeft IFRS 15 onze historische analyse niet gewijzigd: dit soort apparatuur is een onderdeel van het netwerk van Orange en vertegenwoordigt als dusdanig geen afzonderlijke prestatieverplichting (of huur).
- Voor onze andere (niet-gebundelde) aangeboden diensten aan consumenten of bedrijven, vereiste de toepassing van IFRS 15 geen wijzigingen in onze omzet en hoefden er ook geen activa of klantenvorderingen of enige andere verplichtingen te worden gecreëerd dan degene die reeds bestonden volgens IAS 18 en IAS 11.

Specifieke inkomensstromen en gerelateerde waarderingscriteria zijn de volgende:

Verkoop van apparatuur

Verkoop van apparatuur aan distributiekanaalen en eindklanten wordt opgenomen als opbrengsten bij levering. Verkoop in consignatie wordt opgenomen als opbrengsten op het moment van de verkoop aan de eindklant.

Opbrengsten uit de verkoop van prepaidkaarten

De verkoop van prepaidkaarten wordt gewaardeerd tegen nominale waarde als uitgestelde opbrengsten op het moment van de verkoop en vrijgegeven in de winst-en-verliesrekening als opbrengsten op het moment van gebruik.

Opbrengsten uit interconnectie

Opbrengsten uit verkeer van andere telecomoperatoren die ons netwerk gebruiken, worden geboekt op het ogenblik van het gebruik zelf.

Gedeelde opbrengsten

Opbrengsten die voortkomen uit contracten met derde 'content providers' worden opgenomen na aftrek van de bedragen die aan hen werden betaald als vergoeding voor het geleverde product of de geleverde dienst.

Opbrengsten waarvan de invorderbaarheid op het verkooppunt niet redelijkerwijze is gewaarborgd

Opbrengsten waarvan de invorderbaarheid op het verkooppunt niet redelijkerwijze is gewaarborgd, worden uitgesteld tot de betaling is ontvangen.

In de volgende tabellen wordt een overzicht verstrekt van de impact van de toepassing van IFRS 15 op de geconsolideerde financiële staten van de Groep:

Geconsolideerde staat van financiële positie per 31 december 2017

	in duizend EUR		
	Zoals eerder gerapporteerd	Aanpassingen	Aangepast
ACTIVA			
Goodwill	66 438		66 438
Overige immateriële vaste activa	303 971		303 971
Materiële vaste activa	809 934		809 934
Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	4 021		4 021
Financiële vaste activa	1 542		1 542
Overige vaste activa	729		729
Uitgestelde belastingvorderingen	11 165	- 7 835	3 330
Totaal vaste activa	1 197 800	- 7 835	1 189 965
Voorraden	24 930		24 930
Handelsvorderingen	184 836		184 836
Vlottende financiële activa	469		469
Kortlopende derivaten (vorderingen)	68		68
Overige vlottende activa	2 670		2 670
Terug te vorderen operationele belastingen en heffingen	1 370		1 370
Actuele belastingvorderingen	1		1
Vooruitbetaalde kosten	11 003		11 003
Overige activa in verband met contracten met klanten		69 779	69 779
Geldmiddelen en kasequivalenten	13 012		13 012
Totaal vlottende activa	238 359	69 779	308 138
Totaal activa	1 436 159	61 944	1 498 103
EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN			
Kapitaal	131 721		131 721
Wettelijke reserve	13 172		13 172
Overgedragen winst (excl. wettelijke reserve)	399 608	40 590	440 198
Ingekochte eigen aandelen	- 2 476		- 2 476
Aandeel van de groep in het eigen vermogen	542 025	40 590	582 615
Totaal eigen vermogen	542 025	40 590	582 615
Langlopende financiële verplichtingen	319 615		319 615
Langlopende derivaten (verplichtingen)	2 973		2 973
Langlopende personeelsbeloningen	274		274
Langlopende voorzieningen voor ontmanteling	65 891		65 891
Overige langlopende verplichtingen	2 820		2 820
Uitgestelde belastingverplichtingen	2 374	8 400	10 774
Totaal langlopende verplichtingen	393 947	8 400	402 347
Kortlopende financiële verplichtingen	6 066		6 066
Kortlopende derivaten (verplichtingen)	68		68
Te betalen kortlopende vaste activa	56 210		56 210
Handelsschulden	212 562	11 757	224 319
Kortlopende personeelsbeloningen	30 017		30 017
Kortlopende voorzieningen voor ontmanteling	1 040		1 040
Kortlopende voorzieningen voor herstructurering	1 812		1 812
Overige kortlopende verplichtingen	12 667		12 667
Te betalen operationele belastingen en heffingen	94 217		94 217
Actuele belastingschulden	23 259		23 259
Verplichtingen in verband met contracten met klanten		61 253	61 253
Uitgestelde opbrengsten	62 269	- 60 056	2 213
Totaal kortlopende verplichtingen	500 187	12 954	513 141
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN	1 436 159	61 944	1 498 103

Geconsolideerde staat van financiële positie per 31 december 2016

	in duizend EUR		
	Zoals eerder gerapporteerd	Aanpassingen	Aangepast
ACTIVA			
Goodwill	80 080		80 080
Overige immateriële vaste activa	320 789		320 789
Materiële vaste activa	829 971		829 971
Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3 722		3 722
Financiële vaste activa	2 024		2 024
Overige vaste activa	255		255
Uitgestelde belastingvorderingen	12 263	- 8 394	3 869
Totaal vaste activa	1 249 104	- 8 349	1 240 710
Voorraden	30 632		30 632
Handelsvorderingen	175 677		175 677
Vlottende financiële activa	452		452
Kortlopende derivaten (vorderingen)	3 131		3 131
Overige vlottende activa	994		994
Terug te vorderen operationele belastingen en heffingen	652		652
Vooruitbetaalde kosten	12 131		12 131
Overige activa in verband met contracten met klanten		75 830	75 830
Geldmiddelen en kasequivalenten	51 444		51 444
Totaal vlottende activa	275 113	75 830	350 943
Totaal activa	1 524 217	67 436	1 591 653
EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN			
Kapitaal	131 721		131 721
Wettelijke reserve	13 172		13 172
Overgedragen winst (excl. wettelijke reserve)	387 804	42 661	430 465
Ingekochte eigen aandelen	- 279		- 279
Aandeel van de groep in het eigen vermogen	532 418	42 661	575 079
Totaal eigen vermogen	532 418	42 661	575 079
Langlopende financiële verplichtingen	389 043		389 043
Langlopende derivaten (verplichtingen)	4 659		4 659
Langlopende personeelsbeloningen	638		638
Langlopende voorzieningen voor ontmanteling	65 596		65 596
Overige langlopende verplichtingen	3 759		3 759
Uitgestelde belastingverplichtingen	1 687	12 299	13 986
Totaal langlopende verplichtingen	465 382	12 299	477 681
Kortlopende financiële verplichtingen	236		236
Kortlopende derivaten (verplichtingen)	3 131		3 131
Te betalen kortlopende vaste activa	68 757		68 757
Handelsschulden	167 695	10 910	178 605
Kortlopende personeelsbeloningen	31 788		31 788
Kortlopende voorzieningen voor ontmanteling	1 023		1 023
Kortlopende voorzieningen voor herstructurering	16 772		16 772
Overige kortlopende verplichtingen	11 409		11 409
Te betalen operationele belastingen en heffingen	110 000		110 000
Actuele belastingschulden	56 923		56 923
Verplichtingen in verband met contracten met klanten		57 639	57 639
Uitgestelde opbrengsten	58 683	- 56 073	2 610
Totaal kortlopende verplichtingen	526 417	12 476	538 893
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN	1 524 217	67 436	1 591 653

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

in duizend EUR						
	IAS 18 31.12.2017	IFRS15 31.12.2017	Variatie	IAS 18 31.12.2018	IFRS15 31.12.2018	Variatie
Omzet uit retaildiensten						
Omzet uit convergente diensten	51 775	48 859	- 2 916	111 976	106 297	- 5 679
Omzet uit alleen mobiele diensten	675 263	615 514	- 59 749	668 762	616 242	- 52 520
Omzet uit alleen vastelijdiensten	41 095	41 095		41 341	41 341	
Omzet uit IT- en integratiediensten	3 496	3 496		4 502	4 503	
Verkoop van apparatuur	67 573	125 374	57 801	70 313	124 997	54 684
Groothandelsinkomsten	350 698	350 698		329 178	329 179	
Overige bedrijfsopbrengsten	61 315	61 315		57 244	57 244	
Totale omzet	1 251 215	1 246 351	- 4 864	1 283 316	1 279 803	- 3 513
Directe bedrijfskosten	- 565 772	- 567 324	- 1 552	- 592 207	- 593 015	- 808
Indirecte bedrijfskosten	- 383 262	- 383 262		- 400 655	- 400 655	
Aangepaste EBITDA	302 181	295 765	- 6 416	290 454	286 133	- 4 321
Aanpassingen	9 823	9 823		- 7 577	- 7 577	
Afschrijvingen	- 247 582	- 247 582		- 235 400	- 235 400	
Bedrijfswinst (EBIT)	64 422	58 006	- 6 416	47 477	43 156	- 4 321
Financieel resultaat	- 4 880	- 4 880		- 4 855	- 4 855	
Belastingen	- 18 590	- 14 131	4 459	- 8 213	- 5 870	2 343
Nettowinst van de periode	40 952	38 995	- 1 957	34 409	32 431	- 1 978

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizend EUR			
31.12.2017	Historische gegevens	IFRS 15 Toepassing effect	Aangepaste gegevens van IFRS 15
Geconsolideerde nettoresultaat	40 952	- 1 957	38 995
Niet-monetaire posten en heringedeeld voor presentatie			
Wijziging in voorzieningen	- 17 826	- 109	- 17 935
Winstbelasting	18 590	- 4 459	14 131
Bijzondere waardevermindering op handels- en overige vorderingen, inclusief klantencontracten		7 382	7 382
Wijzigingen in werkkapitaal			
Daling (stijging) in handelsvorderingen	- 7 173	- 7 382	- 14 555
Stijging (daling) in handelsschulden	44 513	734	45 247
Wijzigingen in overige activa en verplichtingen van klantencontracten		9 774	9 774
Wijzigingen in overige activa en verplichtingen	3 709	- 3 983	- 274
Nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten (a)	266 836		266 836
Nettokasstromen gebruikt voor investeringsactiviteiten (b)	- 208 924		- 208 924
Nettokasstromen gebruikt voor financieringsactiviteiten (c)	- 96 344		- 96 344
Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten (a) + (b) + (c)	- 38 432		- 38 432

Nettoactiva en -verplichtingen van klantencontracten

in duizend EUR		
	31 december 2018	31 december 2017
Nettoactiva van klantencontracten ⁽¹⁾	46 432	50 149
Kosten van verkrijging van een contract	15 395	19 630
Totaal nettoactiva van klantencontracten	61 827	69 779
Prepaid telefoonkaarten	- 19 522	- 20 527
Verbindingskosten	- 340	- 437
Overige uitgestelde opbrengsten ⁽²⁾	- 38 589	- 39 091
Overige verplichtingen van klantencontracten	- 964	- 1 198
Totaal uitgestelde opbrengsten in verband met klantencontracten	- 59 415	- 61 253
Totaal nettoactiva en -verplichtingen van klantencontracten	2 412	8 526

(1) Activa na aftrek van resterende prestatieverplichtingen, (2) Omvat abonnementskosten

In de volgende tabellen wordt een analyse gepresenteerd van de saldi in de financiële staten van de nettoactiva van klantencontracten en de kosten van verkrijging van een contract en de kosten om een contract te vervullen.

in duizend EUR		
	2018	2017
Nettoactiva van klantencontracten - saldo in het begin van de periode	50 149	55 273
Verschillen in verband met de activiteit ⁽¹⁾	- 3 717	- 5 124
Wijzigingen in consolidatiekring		
Omrekeningsverschil		
Herindelingen en overige posten		
Herindeling naar activa aangehouden voor verkoop		
Nettoactiva van klantencontracten - saldo aan het einde van de periode	46 432	50 153

(1) Omvat voornamelijk de nieuwe contractactiva van klanten na aftrek van de gerelateerde verplichtingen, de directe overdracht van de nettocontractactiva naar de handelsvorderingen en de bijzondere waardevermindering van de periode.

Hierna wordt de wijziging gepresenteerd in de uitgestelde opbrengsten uit klantencontracten (prepaid telefoonkaarten, kosten voor toegang tot de dienst en overige onverdiende baten) in de staat van financiële positie.

in duizend EUR		
	2018	2017
Uitgestelde opbrengsten in verband met klantencontracten - saldo in het begin van de periode	61 253	57 639
Verschillen in verband met de activiteit	- 1 838	3 614
Wijzigingen in consolidatiekring		
Omrekeningsverschil		
Herindelingen en overige posten		
Herindeling naar activa aangehouden voor verkoop		
Uitgestelde opbrengsten in verband met klantencontracten - saldo aan het einde van de periode	59 415	61 253

De in de geconsolideerde staat van financiële positie gepresenteerde handelsvorderingen vertegenwoordigen een onvoorwaardelijk recht om een vergoeding (voornamelijk contanten) te ontvangen, d.w.z. de aan de klant toegezegde diensten en goederen zijn geleverd.

Contractactiva hebben daarentegen voornamelijk betrekking op bedragen die volgens IFRS 15 worden toegekend als vergoeding voor goederen of diensten die aan klanten worden geleverd en waarvoor het recht om de betaling te innen afhankelijk is van de levering van andere diensten of goederen in het kader van datzelfde contract (of groep van contracten). Dit is het geval bij een gebundeld aanbod dat de verkoop van een mobiele telefoon combineert met mobiele communicatiediensten voor een vaste periode, waarbij de mobiele telefoon tegen een verlaagde prijs wordt gefactureerd, en waardoor een deel van de gefactureerde bedragen voor telefonische communicatiediensten opnieuw wordt toegewezen aan de levering van de mobiele telefoon. Het positieve verschil tussen het aan de mobiele telefoon toegewezen bedrag en de gefactureerde prijs wordt opgenomen als een contractactief en overgedragen naar de handelsvorderingen naarmate de dienst wordt gefactureerd.

Net als handelsvorderingen kunnen contractactiva een bijzondere waardevermindering ondergaan vanwege het kredietrisico. Ook wordt de realiseerbaarheid van contractactiva gecontroleerd, vooral om het risico van bijzondere waardevermindering te dekken indien het contract wordt onderbroken. De realiseerbaarheid kan ook worden beïnvloed door een verandering in de regelgeving voor aanbiedingen.

Contractverplichtingen vertegenwoordigen bedragen die door klanten aan Orange zijn betaald voordat ze de in het contract toegezegde goederen en/of diensten hebben ontvangen. Dit is doorgaans het geval voor ontvangen voorschotten van klanten of gefactureerde en betaalde bedragen voor goederen of diensten die nog niet zijn overgedragen, zoals vooruitbetaalde contracten of vooruitbetaalde pakketten (voorheen opgenomen in de uitgestelde opbrengsten).

Activa en verplichtingen van klantencontracten worden gepresenteerd in respectievelijk de vlottende activa en de kortlopende verplichtingen, aangezien ze een normaal onderdeel zijn van de activiteiten van de Groep.

	in duizend EUR	
	2018	2017
Kosten van verkrijging van een contract - saldo in het begin van de periode	19 630	20 557
Verschillen in verband met de activiteit	- 4 235	- 927
Wijzigingen in consolidatiekring		
Omrekeningsverschil		
Herindelingen en overige posten		
Herindeling naar activa aangehouden voor verkoop		
Kosten van verkrijging van een contract - saldo aan het einde van de periode	15 395	19 630

Indien een contract voor de levering van telecommunicatiediensten via een derde distributeur wordt ondertekend, dan kan deze distributeur een vergoeding voor het aanbrengen van klanten ontvangen, meestal in de vorm van een commissie voor elk contract of een commissie op basis van de factuur. In geval van een incrementele commissie die zonder het contract niet zou zijn betaald, worden de commissiekosten geschat en in de balans geactiveerd. Er dient te worden opgemerkt dat de Groep de door IFRS 15 toegestane vereenvoudigde methode heeft toegepast waarbij de kosten voor het verkrijgen van contracten worden opgenomen als last op het moment waarop ze worden gemaakt indien de afschrijvingsperiode van het actief die de Groep voor deze activa zou hebben opgenomen, niet langer dan een jaar zou zijn geweest.

De kosten voor het verkrijgen van contracten voor mobiele diensten met een vaste periode worden geactiveerd en lineair over de afdwingbare looptijd van het contract verwerkt in de winst-en-verliesrekening, aangezien deze kosten doorgaans worden gemaakt telkens wanneer de klant de vaste periode verlengt.

In de volgende tabel wordt de transactieprijs gepresenteerd die per 31 december 2018 is toegekend aan niet-vervulde prestatieverplichtingen. Niet-vervulde prestatieverplichtingen zijn de diensten die de Groep aan klanten verplicht is te leveren tijdens de resterende vaste looptijd van het contract. Zoals toegestaan door de procedure volgens de vereenvoudigde methode van IFRS 15, heeft deze verstrekte informatie alleen betrekking op prestatieverplichtingen met een interne duur van meer dan één jaar.

	in duizend EUR	
		Totaal 2018
Minder dan één jaar	Y01	62 797
Eén tot twee jaar	Y02	24 140
Twee tot drie jaar	Y03	241
Drie tot vier jaar	Y04	19
Vier tot vijf jaar	Y05	
Meer dan vijf jaar	Y99	
Totaal		87 198

Bij de toerekening van de totale transactieprijs van het contract aan de geïdentificeerde prestatieverplichtingen, kan een deel van het totale bedrag van de transactieprijs worden toegewezen aan de prestatieverplichtingen die niet vervuld zijn of gedeeltelijk vervuld zijn aan het einde van de verslagperiode. We hebben ervoor gekozen om bepaalde beschikbare praktische oplossingen toe te passen bij de informatieverstrekking over niet-vervulde prestatieverplichtingen, waaronder de optie om verwachte omzet uit niet-vervulde verplichtingen van contracten met een oorspronkelijke verwachte looptijd van één jaar of minder, niet te vermelden. Deze contracten zijn voornamelijk maandelijkse servicecontracten.

Daarnaast bieden bepaalde contracten klanten de mogelijkheid om aanvullende diensten te kopen. Deze aanvullende diensten zijn niet inbegrepen in de transactieprijs en worden opgenomen wanneer de klant de optie uitoefent (doorgaans op maandbasis). Ze zijn bijgevolg niet opgenomen in de niet-vervulde prestatieverplichtingen.

2. Toekomstige wijzigingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving

Nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties die zijn uitgegeven tot de publicatiedatum van de financiële staten van de Groep, maar die nog niet van kracht zijn voor financiële staten van 2018, worden hierna vermeld. De Groep heeft ervoor gekozen geen standaarden of interpretaties toe te passen vóór de effectieve invoeringsdatum. Geen van deze nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties zullen naar verwachting een materiële impact hebben op de geconsolideerde financiële staten van de Groep, met uitzondering van IFRS 16, die in toelichting 1 is besproken.

- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS-standaarden (cyclus van 2015-2017) (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd in de EU).
- IFRS 14 Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd in de EU).
- IFRS 16 Leaseovereenkomsten (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2019).
- IFRS 17 Verzekeringscontracten (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2021, maar nog niet goedgekeurd in de EU).
- Wijzigingen in verwijzingen naar het conceptueel kader in de IFRS-normen (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2020, maar nog niet goedgekeurd in de EU).
- Wijzigingen in IFRS 3 Bedrijfscombinaties (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2020, maar nog niet goedgekeurd in de EU).
- Wijzigingen in IFRS 9 Kenmerken van vervroegde terugbetaling met negatieve compensatie (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2019).
- Wijzigingen in IFRS 10 en IAS 28 Verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture (de ingangsdatum is voor onbepaalde duur uitgesteld, en bijgevolg is ook de goedkeuring in de EU uitgesteld).
- Wijzigingen in IAS 1 en IAS 8 Definitie van materieel (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2020, maar nog niet goedgekeurd in de EU).
- Wijzigingen in IAS 19 Wijziging, inperking of afwikkeling van regelingen (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd in de EU).
- Wijzigingen in IAS 28 Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2019).
- IFRIC 23 Onzekerheid over behandeling van winstbelastingen (van toepassing voor jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2019).

Toelichting 14: Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich tussen de balansdatum en de datum waarop de financiële staten voor publicatie zijn vrijgegeven geen gebeurtenissen voorgedaan die aanpassing noodzakelijk maken.

Er dient echter te worden opgemerkt dat op 1 januari 2019 de beslissing van het BIPT over de tarieven voor vaste gespreksafgifte in werking is getreden, waardoor die tarieven dalen van € 0,007/min tot € 0,0016/min. 3Starsnet, een vastelijnoperator, heeft beroep aangetekend tegen de beslissing van het BIPT.

Jaarrekening 2018 Van Orange Belgium nv

Toelichting bij de jaarrekening van het boekjaar 2018
van Orange Belgium nv, opgesteld overeenkomstig de
Belgische boekhoudnormen

De statutaire resultatenrekening en balans worden
hierna voorgesteld. De volledige jaarrekening van
Orange Belgium nv is tevens beschikbaar op de
website van de Balanscentrale
(<http://www.nbb.be>).

Balans na verdeling

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
ACTIVA		
Oprichtingskosten	390	691
Vaste activa	1 078 377	1 124 847
Immateriële vaste activa	250 664	279 172
Materiële vaste activa	739 723	762 686
Terreinen en gebouwen	342 539	352 328
Installaties, machines en uitrusting	317 052	338 274
Meubilair en rollend materieel	17 770	24 143
Overige materiële vaste activa	8 461	9 320
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	53 901	38 621
Financiële vaste activa	87 990	82 989
Verbonden ondernemingen	79 633	77 220
Deelnemingen	74 221	71 809
Vorderingen	5 412	5 411
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	7 115	5 207
Deelnemingen	7 115	5 207
Andere financiële vaste activa	1 243	562
Vorderingen en borgtochten in contanten	1 243	562
Vlottende activa	246 206	240 384
Vorderingen op meer dan één jaar	331	534
Overige vorderingen	331	534
Voorraden en bestellingen in uitvoering	23 228	19 192
Voorraden	23 228	19 192
Handelsgoederen	23 228	19 192
Vorderingen op ten hoogste één jaar	208 660	206 176
Handelsvorderingen	189 699	195 363
Overige vorderingen	18 961	10 813
Geldbeleggingen	6 900	6 830
Eigen aandelen	0	2 476
Overige beleggingen	6 900	4 354
Liquide middelen	1 346	553
Overlopende rekeningen	5 741	7 099
TOTAAL DER ACTIVA	1 324 973	1 365 922

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
PASSIVA		
Eigen vermogen	526 848	517 655
Kapitaal	131 721	131 721
Geplaatst kapitaal	131 721	131 721
Reserves	13 172	15 648
Wettelijke reserve	13 172	13 172
Onbeschikbare reserves	0	2 476
Voor eigen aandelen	0	2 476
Overgedragen winst (verlies) (+) (-)	381 956	370 279
Kapitaalsubsidies	0	7
Vorzieningen en uitgestelde belastingen	3 332	4 886
Vorzieningen voor risico's en kosten	3 332	4 886
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	305	818
Overige risico's en kosten	3 027	4 068
Schulden	794 792	843 381
Schulden op meer dan één jaar	271 793	324 466
Financiële schulden	270 000	320 000
Overige leningen	270 000	320 000
Overige schulden	1 793	4 466
Schulden op ten hoogste één jaar	462 328	456 540
Financiële schulden	22 596	8 061
Kredietinstellingen	2 500	0
Overige leningen	20 096	8 061
Handelsschulden	303 407	287 812
Leveranciers	303 382	287 812
Te betalen wissels	25	0
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	102 837	125 789
Belastingen	75 274	99 479
Bezoldigingen en sociale lasten	27 563	26 310
Overige schulden	33 488	34 878
Overlopende rekeningen	60 672	62 375
TOTAAL VAN DE PASSIVA	1 324 973	1 365 922

Resultatenrekening

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Bedrijfsopbrengsten	1 259 363	1 228 888
Omzet	1 217 821	1 180 536
Geproduceerde vaste activa	9 485	10 221
Andere bedrijfsopbrengsten	31 695	38 131
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	362	0
Bedrijfskosten	1 210 306	1 142 306
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	630 357	596 011
Aankopen	634 606	588 522
Voorraden: afname (toename) (+) (-)	- 4 249	7 489
Diensten en diverse goederen	214 174	201 613
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+) (-)	132 593	128 214
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	222 593	216 051
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+) (-)	- 17 721	- 13 566
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+) (-)	- 1 554	119
Andere bedrijfskosten	29 771	13 864
Niet-recurrente bedrijfskosten	93	0
Bedrijfswinst (bedrijfsverlies) (+) (-)	49 057	86 582
Financiële opbrengsten	2 700	500
Recurrente financiële opbrengsten	2 700	500
Inkomsten uit financiële vaste activa	2 526	0
Opbrengsten uit vlottende activa	72	207
Andere financiële opbrengsten	102	293
Niet-recurrente financiële opbrengsten	0	0
Financiële kosten	5 403	37 514
Recurrente financiële kosten	5 403	5 498
Kosten van schulden	4 202	4 553
Andere financiële kosten	1 201	945
Niet-recurrente financiële kosten	0	32 016
Winst (Verlies) van het boekjaar voor belasting	46 355	49 568
Belastingen op het resultaat (+) (-)	6 819	17 741
Belastingen	13 623	29 540
Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	6 804	11 799
Winst (verlies) van het boekjaar (+) (-)	39 536	31 827
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar (+) (-)	39 536	31 827

Resultaatverwerking

	in duizend EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Te bestemmen winst (verlies) (+) (-)	409 815	402 810
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar (+) (-)	39 536	31 827
Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar (+) (-)	370 279	370 983
Onttrekking aan het eigen vermogen	2 476	279
Aan de reserves	2 476	279
Toevoeging aan het eigen vermogen	0	2 476
Aan de overige reserves	0	2 476
Over te dragen winst (verlies) (+) (-)	381 956	370 279
Uit te keren winst	30 336	30 334
Vergoeding van het kapitaal	30 007	30 007
Andere rechthebbenden	328	327

Verklaring deugdelijk inzake deugdelijk bestuur

1. Inleiding

Orange Belgium hecht bijzonder veel belang aan een deugdelijk bestuur. De onderneming hanteert de Belgische Corporate Governance Code van 12 maart 2009 als referentiecode.

Deze code is op 28 juni 2010 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad als bijlage bij het Koninklijk Besluit van 6 juni 2010 houdende aanduiding van de na te leven Code inzake deugdelijk bestuur door genoteerde vennootschappen. Hij is ook online beschikbaar (<http://www.corporategovernancecommittee.be>).

De raad van bestuur heeft het geactualiseerde Corporate Governance Charter op 19 juli 2018 goedgekeurd. Deze versie van het Charter is sinds 1 september 2018 van kracht. Het Charter kan worden geraadpleegd op de website van Orange Belgium (<https://corporate.orange.be/nl/financiële-informatie/corporate-governance>). In het document worden de voornaamste aspecten van deugdelijk bestuur van de onderneming beschreven, met inbegrip van de bestuursstructuur en de interne regels van de raad van bestuur, het uitvoerend management en de andere comités van de raad van bestuur.

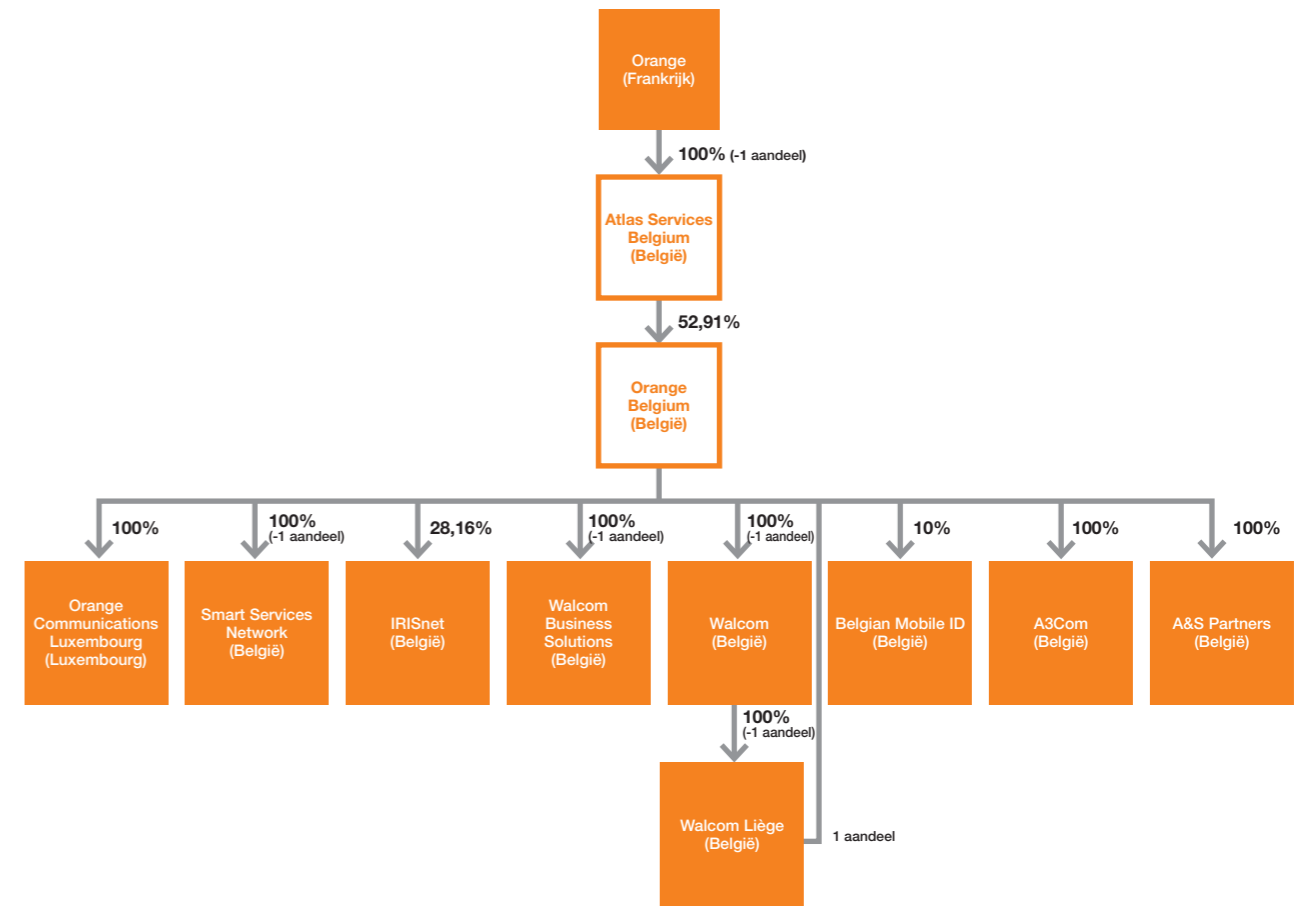
De onderneming is van oordeel dat haar Corporate Governance Charter evenals deze verklaring inzake deugdelijk bestuur zowel de geest als de bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code en de relevante bepalingen van het Wetboek van vennootschappen weerspiegelen.

2. Wet op de openbare overnamebiedingen

Op 24 augustus 2009 ontving Orange Belgium een kennisgeving van zijn uiteindelijke moedermaatschappij Orange sa op grond van artikel 74 §7 van de wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen.

Deze kennisgeving omvatte de details van de eigendomsrelatie tussen Orange sa en Orange Belgium. Per 24 augustus 2009 hield Orange sa indirect 31.753.100 aandelen van Orange Belgium.

De controleketen werd op 1 juli 2013 herbevestigd, na een interne reorganisatie van de Orange-groep. In het organigram hierna wordt de bedrijfsstructuur van Orange Belgium per 31 december 2018 geïllustreerd.

3. Relevante informatie beoogd door de wet van 2 mei 2007 en het Koninklijk Besluit van 14 november 2007

Per 31 december 2018 was de aandeelhoudersstructuur van Orange Belgium als volgt samengesteld:

Aandeelhouders	% kapitaal	Aantal aandelen
Atlas Services Belgium	52,91%	31.753.100
Schroders	5,17%	3.105.040
Boussard & Gavaudan Asset Management	3,02%	1.810.714
Overige	38,90%	23.345.560
TOTAAL	100%	60.014.414

Atlas Services Belgium nv – een volledige dochter van Orange sa – is met een belang van 52,91% de meerderheidsaandeelhouder van Orange Belgium.

Overdracht van aandelen en aandeelhoudersovereenkomsten

Conform de transparantieregels (artikel 18 van de wet van 2 mei 2007) op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in beursgenoteerde bedrijven, hanteert Orange Belgium de meldingsdrempels van 3%, 5% en veelvoud van 5%. In april 2018 is het belang van Norges Bank in Orange Belgium gedaald tot onder de drempel van 3%.

Beperkingen op de uitoefening van stemrechten

Alle uitstaande aandelen van de onderneming zijn gewone aandelen. Er zijn geen andere bijzondere klassen van aandelen. Alle aandelen verlenen dezelfde rechten, zonder uitzondering. Er is geen enkele wettelijke of statutaire beperking van het stemrecht verbonden aan de aandelen van de onderneming.

Benoeming, verlenging van het mandaat, ontslag en vervanging van bestuurders

De bestuurders worden benoemd en ontslagen overeenkomstig de relevante artikelen van het Wetboek van Vennootschappen. Meer details hieromtrent bevinden zich eveneens in Bijlage I, Titel II van het Corporate Governance Charter.

De statuten van Orange Belgium kunnen worden gewijzigd overeenkomstig de relevante bepalingen van het Wetboek van vennootschappen.

Bevoegdheden van de raad van bestuur, in het bijzonder de uitgifte en inkoop van aandelen

De raad van bestuur is niet gemachtigd om nieuwe aandelen uit te geven aangezien de onderneming niet gebruik maakt van de procedure van het toegestane kapitaal.

Op de algemene vergadering van aandeelhouders van 7 mei 2014 hebben de aandeelhouders de raad van bestuur gemachtigd om maximaal 20% van de uitstaande aandelen te verkrijgen (door aankoop of ruil). Deze machtiging is geldig voor een periode van vijf jaar vanaf die algemene vergadering van aandeelhouders. De aankoopprijs van de aandelen mag niet hoger liggen dan 115% en niet lager dan 85% van de gemiddelde slotkoers van de aandelen van Orange Belgium gedurende de vijf werkdagen voorafgaand aan de verkrijging. Deze machtiging geldt tevens voor de aankoop van aandelen van de onderneming door een rechtstreekse dochtervennootschap in de zin van artikel 627 van het Wetboek van Vennootschappen.

De aandeelhouders hebben de raad van bestuur bovendien de machtiging verleend om de aldus door de onderneming

verkregen aandelen te verkopen of te vernietigen, om desgevallend deze vernietiging bij notariële akte te laten vaststellen en om de statuten aan te passen en te coördineren om ze in overeenstemming te brengen met de aldus genomen beslissingen.

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 2019 zal worden voorgesteld om deze machtiging te verlengen.

4. Samenstelling en werking van de raad van bestuur en de comités

In het Corporate Governance Charter van Orange Belgium worden de rol, de werking, de grootte, de samenstelling, de opleiding en de evaluatie van de raad van bestuur gedefinieerd.

Raad van bestuur

Structuur en samenstelling

De samenstelling van de raad van bestuur wordt bepaald op basis van algemene en complementaire deskundigheid,

ervaring en kennis, alsook op basis van genderdiversiteit. De raad van bestuur moet bestaan uit een aantal bestuurders dat voldoende is voor een effectieve werking, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de onderneming.

Op 31 december 2018 bestond de raad van bestuur uit twaalf leden, waarvan één uitvoerend bestuurder en elf niet-uitvoerende bestuurders. Vier niet-uitvoerende bestuurders zijn onafhankelijke bestuurders. Een derde van de bestuurders is vrouw. Er geldt geen leeftijdsgrens binnen de raad van bestuur.

Drie bestuurders hebben op 19 juli 2018 ontslag genomen en zijn op dezelfde datum vervangen. De heer Ramon Fernandez verving de heer Gervais Pellissier. Mevrouw Valérie Le Boulanger verving de heer Jérôme Barré. De heer Jean-Marc Vignolles verving de heer Patrice Lambert-de Diesbach de Belleroche. Hun benoeming moet op de algemene vergadering van aandeelhouders van 2019 worden bekrachtigd.

Naam	Functie	Hoofdfunctie	Gebo- ren	Nationa- liteit	Einde mandaat
The House of Value - Advisory & Solutions ⁽³⁾⁽⁸⁾	Bestuurder/ Voorzitter	Bestuurder van vennootschappen	NVT	Belgisch	AGM 2021
Michaël Trabbia ⁽¹⁾⁽²⁾	Uitvoerend bestuurder	CEO - Orange Belgium	1976	Frans	AGM 2021
K2A Management and Investment Services ⁽³⁾⁽⁹⁾	Onafhankelijk bestuurder	Bestuurder van vennootschappen	NVT	Belgisch	AGM 2021
Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises ⁽³⁾⁽⁴⁾	Onafhankelijk bestuurder/ Vice-voorzitter	Bestuurder van vennootschappen	NVT	Belgisch	AGM 2021
Martine De Rouck ⁽³⁾	Onafhankelijk bestuurder	Bestuurder van vennootschappen	1956	Belgisch	AGM 2021
Leadership and Management Advisory Services (LMAS) ⁽⁵⁾⁽⁶⁾	Onafhankelijk bestuurder	Bestuurder van vennootschappen	NVT	Belgisch	AGM 2021
Francis Gelibter ⁽¹⁾	Bestuurder	Head of Finance & Strategy Europe - Orange SA	1958	Frans	AGM 2021
Béatrice Mandine ⁽¹⁾	Bestuurder	Head of Communication and Brand - Orange SA	1968	Frans	AGM 2021
Christophe Naulleau ⁽¹⁾	Bestuurder	Senior VP Europe / Countries Governance - Orange SA	1960	Frans	AGM 2021
Jean-Marc Vignolles ⁽¹⁾⁽⁶⁾	Bestuurder	COO Europe - Orange SA	1953	Frans	AGM 2021
Valérie Le Boulanger ⁽¹⁾⁽⁷⁾	Bestuurder	Head of HR - Orange SA	1962	Frans	AGM 2021
Ramon Fernandez ⁽¹⁾⁽¹⁰⁾	Bestuurder	Deputy CEO / CFO - Orange SA	1967	Frans	AGM 2021

(1) Bestuurders die de meerderheidsaandeelhouder (Atlas Services Belgium nv) vertegenwoordigen.

(2) Bestuurder belast met het dagelijks bestuur sinds 1 september 2016.

(3) De onafhankelijke bestuurders hebben een verklaring ondertekend die stelt dat ze de criteria voor onafhankelijkheid respecteren die vermeld worden in het Wetboek van vennootschappen.

(4) De vennootschap Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (SOGESTRA) wordt vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozenweig.

(5) De vennootschap Leadership and Management Advisory Services (LMAS) wordt vertegenwoordigd door de heer Grégoire Dallemagne.

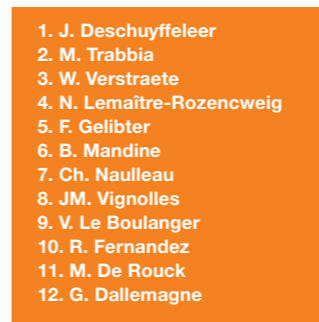
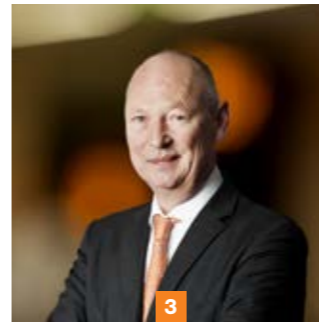
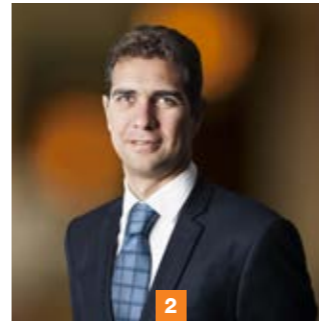
(6) Het mandaat van de heer Jean-Marc Vignolles, die per 19 juli 2018 werd gecoöpteerd, zal tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 2 mei 2019 worden bevestigd. Hij vervangt de heer Patrice Lambert de Diesbach.

(7) Het mandaat van mevrouw Valérie Le Boulanger – die per 19 juli 2018 werd gecoöpteerd – zal tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 2 mei 2019 worden bevestigd. Ze vervangt de heer Jérôme Barré.

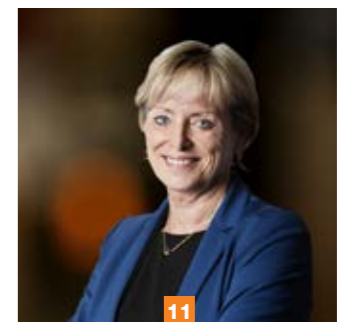
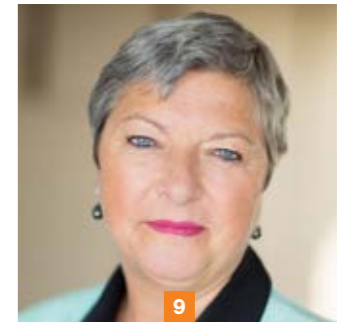
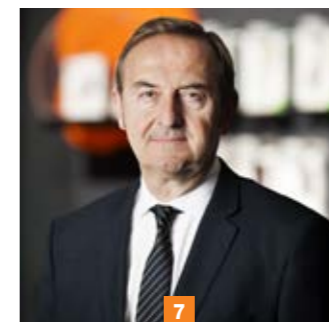
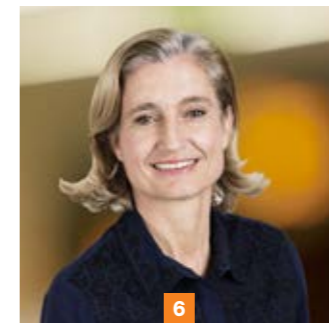
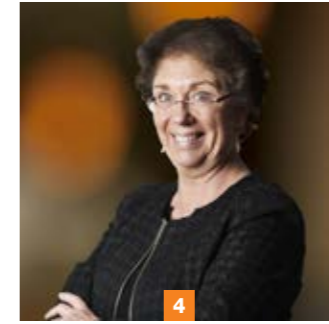
(8) The House of Value - Advisory & Solutions wordt vertegenwoordigd door de heer Johan Deschuyffeleer.

(9) K2A Management and Investment Services wordt vertegenwoordigd door de heer Wilfried Verstraete.

(10) Het mandaat van de heer Ramon Fernandez – die per 19 juli 2018 werd gecoöpteerd – zal tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 2 mei 2019 worden bevestigd. Hij vervangt de heer Gervais Pellissier.

1. J. Deschuyffeleer
2. M. Trabbia
3. W. Verstraete
4. N. Lemaître-Rozenweig
5. F. Gelibter
6. B. Mandine
7. Ch. Naulleau
8. J.M. Vignolles
9. V. Le Boulanger
10. R. Fernandez
11. M. De Rouck
12. G. Dallemagne

Rol en functie

De raad van bestuur vergadert ten minste viermaal per jaar. Vóór elke vergadering bezorgt het uitvoerend management de bestuurders stelselmatig een dossier met alle noodzakelijke informatie voor de beraadslaging over de op de agenda geplaatste onderwerpen. De statuten bepalen dat de beslissingen van de raad van bestuur worden genomen bij eenvoudige meerderheid van stemmen.

Tijdens het jaar waren de besprekingen, de beoordelingen en de beslissingen van de raad van bestuur vooral gericht

op de strategie en de structuur van de onderneming, het budget en de financiering, de operationele en financiële situatie, de commerciële resultaten, strategische projecten, de werking en de besluiten van de comités opgericht door de raad van bestuur, de evolutie van het regelgevend kader, het distributiebeleid en -vehikels, merkstrategie en communicatie, netwerklicenties en spectrumvereisten.

In 2018 is de raad van bestuur tien keer samengekomen. De aanwezigheid van elke bestuurder wordt weergegeven in de tabel hierna.

Leden van de raad van bestuur	Functie	08.01	06.02	22.03	19.04	31.05	19.07	23.10	13.11	06.12	21.12
The House of Value - Advisory & Solutions (Johan Deschuyffeleer)	Bestuurder/ Voorzitter	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
Christophe Naulleau	Bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
Francis Gelibter	Bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
Valérie Le Boulanger	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	D	D	R	D	R
K2A Management and Investment Services (Wilfried Verstraete)	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	R	D	D	D	D	D
SOGESTRA (Nadine Lemaître-Rozencweig)	Onafhankelijk bestuurder/ Vice-voorzitter	D	D	D	D	D	D	V	D	D	D
Michaël Trabbia	Bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
Béatrice Mandine	Bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	R	D	D
Martine De Rouck	Bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
Jean-Marc Vignolles	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	D	D	D	D	D
Leadership and Management Advisory Services (Grégoire Dallemagne)	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	R	D	D	R	R	R
Ramon Fernandez	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	D	D	D	D	D
Patrice Lambert-de Diesbach	Bestuurder	P	P	P	R	R	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Jérôme Barré	Bestuurder	R	P	P	P	P	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Gervais Pellissier	Bestuurder	P	P	P	P	P	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon), V: verontschuldigd, R: geldig vertegenwoordigd, NVT: niet van toepassing

Er waren in 2018 geen transacties of contractuele relaties tussen de Groep en de leden van de raad van bestuur die aanleiding gaven tot belangenconflicten.

Comités van de raad van bestuur

De raad van bestuur heeft drie statutaire comités opgericht (auditcomité, strategisch comité en benoemings- en remuneratiecomité), evenals een extrastatutair comité (het toezichtcomité voor corporate governance).

Het auditcomité

Het auditcomité bestaat uit drie bestuurders: Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (SOGESTRA, vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig), mevrouw Martine De Rouck en de heer Francis Gelibter. Het auditcomité heeft in 2018 vijfmaal vergaderd. Het comité voldoet aan de vereisten van het Wetboek van vennootschappen, namelijk dat leden uitsluitend niet-uitvoerend bestuurders mogen zijn en dat ten minste één lid een onafhankelijk bestuurder moet zijn (mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig en mevrouw Martine De Rouck).

Het is de rol van het auditcomité om de raad van bestuur onder andere bij te staan in zijn verantwoordelijkheden op het gebied van:

- de monitoring van het verslaggevingsproces van de verstrekte financiële informatie;
- de monitoring van de doeltreffendheid van de systemen van interne controle en risicobeheer;
- de monitoring van de interne audit en de doeltreffendheid daarvan;
- de monitoring van de wettelijke controle van de financiële verslagen;
- de opvolging van de financiële relaties tussen de onderneming en haar aandeelhouders;
- de beoordeling en monitoring van de onafhankelijkheid van de commissaris;
- het onderzoek van de budgetvoorstellen voorgesteld door het management.

De belangrijkste onderwerpen die zijn besproken, waren:

- de jaarlijkse evaluatie van de werking van het comité;
- de periodieke financiële, budget- en activiteitenverslagen;
- de interne controle, met inbegrip van de kwaliteitsaspecten;
- de interne audit (plan, activiteiten, verslagen en besluiten);
- de evaluatie van de externe audit en van het verslag van de commissaris;
- het risicobeheer (cartografie van belangrijke risico's en gebeurtenissen);

- het jaarlijks verslag over 'Fraudepreventie en revenue assurance';
- het proces voor bestellingen bij externe leveranciers;
- de AVG en gegevensbeveiliging;

- het jaarlijks verslag over ethiek, naleving en rechtsgeschillen;
- het jaarlijks verslag met betrekking tot de voornaamste geschillen.

Leden van het auditcomité	Functie	05.02	18.04	18.07	22.10	05.12
SOGESTRA (Nadine Lemaître-Rozencweig)	Onafhankelijk bestuurder/ Voorzitter	D	D	D	V	D
Francis Gelibter	Bestuurder	D	D	D	D	D
Martine De Rouck	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon), V: verontschuldigd

Het benoemings- en remuneratiecomité

Het benoemings- en remuneratiecomité is samengesteld uit drie bestuurders: Mevrouw Valérie Le Boulanger (Voorzitter) vervangt de heer Jérôme Barré, wiens mandaat op 19 juli 2018 is afgelopen; mevrouw Martine De Rouck; Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (SOGESTRA, vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig). Het comité voldoet aan de vereisten van het Wetboek van vennootschappen, namelijk dat leden uitsluitend niet-uitvoerend bestuurders mogen zijn en dat ten minste één lid een onafhankelijk bestuurder moet zijn (mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig en mevrouw Martine De Rouck).

Het is de taak van het benoemings- en remuneratiecomité om de raad van bestuur bij te staan bij het vaststellen van de remuneratie van het uitvoerend management van Orange Belgium evenals bij het voordragen van leden voor de raad van bestuur voor benoeming of herverkiezing.

Het benoemings- en remuneratiecomité heeft in 2018 vijfmaal vergaderd en bestudeerde: de samenstelling van de raad van bestuur en het uitvoerend management; de remuneratie van de bestuurders en het uitvoerend management en het remuneratiebeleid van de onderneming.

Het benoemings- en remuneratiecomité heeft eveneens het remuneratieverslag van de onderneming opgesteld en voorgelegd aan de raad van bestuur.

Leden van het benoemings- en remuneratiecomité	Functie	05.02	31.05	18.07	07.09	08.11
Jérôme Barré	Bestuurder/ Voorzitter	D	D	D	NVT	NVT
Valérie Le Boulanger	Bestuurder/ Voorzitter	NVT	NVT	NVT	P	P
SOGESTRA (Nadine Lemaître-Rozencweig)	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	R	D
Martine De Rouck	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon), V: verontschuldigd, R: geldig vertegenwoordigd, NVT: niet van toepassing

Het strategisch comité

Het strategisch comité heeft als taak de raad van bestuur bij te staan in het bepalen en evalueren van de strategie van de onderneming. Het strategisch comité bestaat uit vijf bestuurders: The House of Value – Advisory & Solutions, vertegenwoordigd door de heer Johan Deschuyffeleer, Leadership and Management Advisory Services, vertegenwoordigd door de heer Grégoire Dallemagne, de heer Christophe Naulleau, K2A Management and Investment Services, vertegenwoordigd door Wilfried Verstraete, en de heer Jean-Marc Vignolles, die de heer Gervais Pellissier vervangt, wiens mandaat op 19 juli 2018 is afgelopen.

Het strategisch comité heeft in 2018 driemaal vergaderd en de volgende onderwerpen behandeld:

- de resultaten van de onderneming;
- de ontwikkeling en de vooruitzichten van de onderneming;
- de convergentie en nieuwe technologieën;
- de voornaamste investeringen;
- de korte- en langetermijnstrategieën inzake vastelijdendiensten, kabeldistributie en netwerkbeheer;
- de strategie voor digitale transformatie;
- de marktrendementen en de positionering van de onderneming;
- belangrijke geschillen.

Leden van het strategisch comité	Functie	22.03	13.06	13.11
Leadership and Management Advisory Services (Grégoire Dallemagne)	Onafhankelijk bestuurder/ Voorzitter	D	D	D
The House of Value - Advisory & Solutions (Johan Deschuyffeleer)	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D
Christophe Naulleau	Bestuurder	D	D	D
K2A Management and Investment Services (Wilfried Verstraete)	Onafhankelijk bestuurder	D	V	D
Gervais Pellissier	Bestuurder	D	V	NVT
Jean-Marc Vignolles	Bestuurder	NVT	NVT	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon), V: verontschuldigd, NVT: niet van toepassing

Het toezichtcomité voor corporate governance

Het toezichtcomité voor corporate governance is een ad-hoccomité dat is opgericht op 14 december 2004, na de publicatie van de eerste Corporate Governance Code. Het is de taak van het comité om de ontwikkeling van de code te volgen en ervoor te zorgen dat hij in de onderneming wordt toegepast.

Het toezichtcomité voor corporate governance bestaat uit drie bestuurders: De heer Christophe Naulleau, mevrouw

Leden van het toezichtcomité voor corporate governance	Functie	6.12
Martine De Rouck	Onafhankelijk bestuurder/ Voorzitter	D
SOGESTRA (Nadine Lemaître-Rozenzweig)	Onafhankelijk bestuurder	D
Christophe Naulleau	Bestuurder	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon), NVT: niet van toepassing

5. Diversiteitsbeleid

De samenstelling van de raad van bestuur en het uitvoerend management wordt bepaald op basis van algemene en complementaire deskundigheid, ervaring en kennis. Genderdiversiteit en diversiteit in het algemeen worden eveneens in aanmerking genomen.

Orange Belgium vindt diversiteit erg belangrijk en past bij de selectieprocessen verschillende criteria toe om rekening te houden met aspecten zoals leeftijd, geslacht, opleidingsachtergrond en beroepservaring.

Wat genderdiversiteit betreft, streeft de onderneming er bij de vervanging van bestuurders zo veel mogelijk naar om zowel mannelijke als vrouwelijke kandidaten voor te stellen, zodat ten minste een derde van de leden van de raad van bestuur van het andere geslacht is.

Nadat er in de loop van 2018 een vrouwelijke bestuurder is benoemd, telt de raad van bestuur vier vrouwelijke bestuurders op een totaal van twaalf.

In het kader van de wetgeving over de bekendmaking van informatie inzake diversiteit (wet van 3 september 2017), zal het diversiteitsbeleid van de onderneming verder door de raad van bestuur worden ontwikkeld en bewaakt.

Tijdens het jaar heeft Orange Belgium zijn diversiteitsbenadering verder afgestemd op die van Orange sa en een dashboard opgesteld om de vooruitgang te controleren.

Het diversiteitsbeleid van de Orange-groep streeft ernaar talent te stimuleren en een inclusief beleid te voeren voor alle werknemers op basis van twee pijlers: gendergelijkheid en gelijke kansen. In dit kader streeft Orange Belgium in eerste instantie naar een unieke ervaring door de ontwikkeling van al het beschikbare talent, door:

- een gemeenschappelijke cultuur tot stand te brengen door haar programma's Principles of Action, Leadershift en Orange in Touch;
- een diverse, inclusieve werkomgeving te bieden die al onze werknemers aanzet tot een unieke ervaring door zich te ontplooiën en hun talent te ontwikkelen;
- zich te richten op diversiteit in de brede zin van het woord: door de diversiteit van onze teams te promoten;
- door welzijn een essentieel onderdeel van onze strategie voor billijkheid en inclusie te maken.

Zo heeft de Orange Belgium-groep in 2018 bijvoorbeeld het Young Potential Boost Camp georganiseerd, om

Martine De Rouck en Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozenzweig).

Het toezichtcomité voor corporate governance heeft in de loop van het jaar éénmaal vergaderd en behandelde: de ontwikkelingen op het vlak van corporate governance, de evaluatie van de raad van bestuur, de follow-up van de KPI's in verband met de nieuwe merknaam en de diversiteit binnen de raad van bestuur.

jonge vrouwen in de ICT een duwtje in de rug te geven. Het programma zorgt ervoor dat mentors en hun pupillen standpunten kunnen uitwisselen over de manier waarop vrouwen een ICT-carrière kunnen uitbouwen.

6. Samenstelling en werking van het uitvoerend management

Het uitvoerend management komt in principe wekelijks bijeen om de CEO bij te staan in zijn verantwoordelijkheden inzake dagelijks bestuur. Elk lid van het uitvoerend management, behalve de CEO, staat aan het hoofd van een departement van de organisatie.

Tijdens de vergadering van 24 juli 2003 besliste de raad van bestuur niet gebruik te maken van de wettelijke en statutaire mogelijkheid om bepaalde bevoegdheden aan een directiecomité te delegeren.

Per 31 december 2018 was het uitvoerend management samengesteld uit de volgende negen leden:

De heer Michaël Trabbia is sinds 1 september 2016 de CEO. Hij maakte de overstap van Orange sa, waar hij achtereenvolgens de functies uitoefende van Senior Vice President for Corporate Public Affairs (2011-2014) en directeur voor de CEO en secretaris van het directiecomité van de Groep (2014-2016). Vóór zijn carrière bij Orange sa had Michaël een indrukwekkende carrière in zowel de openbare als de privésector. Hij begon zijn carrière bij ARCEP – de Franse telecomregulator – waar hij verantwoordelijk was voor de toewijzing en de controle van de mobiele licenties. Hij was ook adviseur op de kabinetten van verschillende Franse ministers. Bij TDF Group was Michaël hoofd Strategie en Ontwikkeling. Hij studeerde af aan de École Polytechnique en Télécom ParisTech.

De heer Arnaud Castille trad op 1 december 2016 bij Orange Belgium in dienst als Chief Financial Officer. Daarvoor was hij hoofd Mergers & Acquisitions (2013-2016) bij Orange sa. In die functie leidde hij de overname van Jazztel in Spanje, de verkoop van EE aan BT en de overname van Groupama Bank. Vóór zijn carrière bij Orange sa bekleedde Arnaud verschillende senior directiefuncties bij Vivendi. Tussen 2006 en 2012 was hij CFO en bestuurder van Maroc Telecom (toen een dochteronderneming van Vivendi). Na de afstoting van Maroc Telecom werd Arnaud benoemd tot Senior Vice President of Strategy and Development bij Vivendi. Hij studeerde af aan de Université de Paris-Dauphine en behaalde een IEP-certificaat aan INSEAD.

De heer Paul-Marie Dessart is de secretaris van Orange Belgium sinds 2005. Binnen de Groep is hij verantwoordelijk voor verschillende functies, zoals Legal, Regulatory, Public and Corporate Affairs en Compliance and Security. Paul-Marie trad in 2001 bij de onderneming in dienst als General Counsel, Head of Legal and Regulatory. Daarvoor werkte hij bij Bank Brussel Lambert in Londen en als juridisch adviseur bij Sabena. Paul-Marie studeerde af aan de rechtsfaculteit van de universiteit van Luik. Hij volgde eveneens een opleiding fiscaal en financieel recht aan de universiteit van Gent ('Getuigschrift RUG').

Mevrouw Cristina Zanchi is sinds december 2013 Chief Consumer Officer. Zij trad in 2010 bij de onderneming in dienst als Customer Relationship Officer. Vóór haar carrière bij Orange Belgium was Cristina Director Marketing & Strategy – Payment & Loyalty bij Shell (2006-2010). Cristina begon haar carrière in 1989 bij KLM en bekleedde verschillende functies in de distributie, de marketing en het beheer van partnerschappen. In 2002 werd ze bij Air France-KLM benoemd tot Director Loyalty & CRM. Cristina behaalde een master in de economie en het Europees recht aan de universiteit van Milaan. Ook volgde ze een managementopleiding aan de London Business School.

De heer Werner De Laet is op 1 januari 2019 benoemd tot Chief Enterprise Officer. Hij trad in 1998 bij de onderneming in dienst als Finance Manager. Hij bekleedde verschillende financiële functies met toenemende verantwoordelijkheden. Werner werd in 2006 benoemd tot Chief Financial Officer en vervolgens in mei 2013 tot CEO van Orange Luxembourg. Hij begon zijn carrière als auditor bij Arthur Andersen. Werner studeerde af aan de Vrije Universiteit Brussel en behaalde een MBA aan Vlerick Business School.

De heer Alain Ovyn is sinds oktober 2016 Chief Transformation & Digital Officer. Hij is verantwoordelijk voor de digitale transformatie, operationele werking en IT. Alain trad in 2012 bij Orange Belgium in dienst als Customer Care Director.

In 1999 zette Alain zijn eerste stappen in de telecomsector en werkte hij mee aan de lancering van een mobiele operator in België. Nadat hij er verschillende klantgerichte functies had bekleed, werd hij er benoemd tot directeur klantenbeheer. Hij begon zijn carrière bij Citibank, waar hij verschillende leidende functies in project- en procesmanagement voor zijn rekening nam. Alain heeft een diploma van vertaler.

De heer Stefan Slavnicu is in september 2018 aangesteld als Chief Technology Officer. Stefan begon zijn carrière in 2000 bij Orange Romania als Network Engineer. In 2014 werd hij bij Orange Romania benoemd tot Chief Technology Officer. Hij behaalde een doctoraat in Elektronica en Telecommunicatie aan de University Politehnica of Bucharest en een MBA aan de Maastricht School of Management.

Mevrouw Isabel Carrion is sinds september 2015 Chief People Officer. Ze maakte de overstap van UCB, waar ze verschillende human-resourcesfuncties bekleedde met betrekking tot compensation and benefits. Ze was er ook HR business partner. Isabel begon haar carrière als auditor bij KPMG, waarna ze recruiter werd bij Robert Half International en vervolgens bij The Boston Consulting Group. Ze studeerde af aan de ICHEC Business Management School.

De heer Stéphane Janssens is sinds oktober 2016 Chief Customer Experience Officer. Hij trad in 1999 bij de onderneming in dienst als hoofd Customer Care. Daarna werd hij achtereenvolgens benoemd tot Supply Chain Director, Director of Efficiency en Director of Purchasing. Stéphane studeerde af aan de Vlaamse Economische Hogeschool en de Université Lille: Sciences et Technologies.

7. Contractuele relaties met bestuurders, managers en groepsvennootschappen

Elk contract en elke transactie tussen een bestuurder of een lid van het uitvoerend management en de onderneming moeten vooraf worden goedgekeurd door de raad van bestuur, nadat het auditcomité hierover is geïnformeerd en

geraadpleegd. Dergelijke contracten of transacties moeten worden afgesloten onder commerciële voorwaarden, conform de op de markt geldende omstandigheden. De voorafgaande goedkeuring van de raad van bestuur is vereist, en dit zelfs indien de artikelen 523 en 524 van het Wetboek van vennootschappen niet van toepassing zijn op de betreffende transactie of het betreffende contract. Diensten die door de onderneming worden geleverd in het algemene kader van haar activiteiten en onder normale marktvoorwaarden (d.w.z. een normale 'klantrelatie') zijn echter niet onderworpen aan een dergelijke voorafgaande goedkeuring.

Er bestaan tussen de onderneming en verschillende bedrijven van de Orange-groep overeenkomsten en/of aanrekeningen voor prestaties van personeelsleden en/of de levering van diensten of goederen. Deze overeenkomsten en aanrekeningen worden nagekeken door het auditcomité.

8. Evaluatieprocedure van de raad van bestuur, de comités en de individuele bestuurders

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor een periodieke evaluatie van zijn eigen doeltreffendheid en die van de verschillende comités. Elke twee of drie jaar voert de raad van bestuur onder leiding van zijn voorzitter een evaluatie uit met betrekking tot de omvang, samenstelling en prestaties van de raad van bestuur en de verschillende comités.

Deze evaluatie beoogt vier doelstellingen:

- beoordelen van de werking;
- nagaan of de belangrijke onderwerpen grondig werden voorbereid en besproken;
- beoordelen van de daadwerkelijke bijdrage van elke bestuurder aan de werkzaamheden van de raad van bestuur en de comités, zijn of haar aanwezigheid bij de vergaderingen van de raad van bestuur en van de comités en zijn of haar constructieve betrokkenheid bij de besprekingen en de besluitvorming;
- beoordelen van de huidige samenstelling van de raad van bestuur en de comités in het licht van de gewenste samenstelling.

Teneinde een periodieke individuele evaluatie mogelijk te maken, dienen bestuurders hun volledige medewerking te verlenen aan de voorzitter van de raad van bestuur, aan het benoemings- en remuneratiecomité en aan elke andere persoon, zowel intern als extern aan de onderneming, belast met de evaluatie van de bestuurders. De voorzitter van de raad van bestuur en de uitoefening van zijn functies in de raad van bestuur worden eveneens zorgvuldig geëvalueerd.

Niet-uitvoerend bestuurders dienen hun interactie met het uitvoerend management jaarlijks te evalueren en, indien nodig, voorstellen over te maken aan de voorzitter van de raad van bestuur met het oog op verbeteringen.

Voor meer informatie wordt verwezen naar Titel II, 1.3 en 2.1 van het Corporate Governance Charter.

9. Informatie met betrekking tot remuneratie gerelateerd aan aandelen

Er is in 2018 geen remuneratie uitgekeerd in de vorm van aandelen, opties of andere rechten om aandelen van de onderneming te verkrijgen. Er zal ook op de algemene vergadering van aandeelhouders van 2019 geen voorstel daaromtrent worden ingediend.

10. Remuneratieverslag

Remuneratiebeleid van Orange Belgium

Bij Orange Belgium streven we ernaar een digitale en zorgzame werkgever te zijn, zodat onze werknemers zich betrokken voelen bij ons succes op lange termijn. Wij hanteren een prestatiegericht remuneratiebeleid om nieuwe talenten, competenties en vaardigheden aan te trekken en te behouden, en om al onze medewerkers te motiveren om bij te dragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de onderneming op lange termijn.

Het remuneratiebeleid van Orange Belgium kadert in een uitgebreidere remuneratiestrategie, die aansluit bij onze belofte om een digitale en zorgzame werkgever te zijn. Deze strategie is gebaseerd op drie belangrijke prioriteiten die wij willen zekerstellen: de juiste vaardigheden voor de toekomst, collectieve flexibiliteit en betrokkenheid van onze medewerkers bij het succes van onze onderneming. Dit is de achterliggende gedachte van de remuneratieprogramma's en -tools van Orange Belgium: medewerkers kansen aanreiken om hun carrière bij Orange te ontplooiën en arbeidsvoorwaarden bieden die zijn aangepast aan hun dagelijks leven en hun individuele behoeften.

Ons remuneratiebeleid wordt doorlopend geëvalueerd ten opzichte van de marktpreferenties, de collectieve uitdagingen en de doelstellingen van Orange Belgium om zijn medewerkers te motiveren, de persoonlijke betrokkenheid bij de ambities van de onderneming te bevorderen en een interessante remuneratie te bieden op de arbeidsmarkt. Om dit te bereiken werkt Orange Belgium nauw samen met verschillende universiteiten teneinde de beste tools te ontwikkelen voor functieclassificaties, de componenten van de remuneratie en het remuneratieniveau voor elk type functie. De gebruikte salarisstudies worden gekozen op basis van de sector, de grootte van de bedrijven en de strategische uitdagingen.

Naast het prestatiegerichte remuneratiebeleid voor alle medewerkers, heeft Orange Belgium eveneens de ambitie om de leden van het uitvoerend management te vergoeden in verhouding tot de prestaties van de onderneming op korte termijn en de verwezenlijking van strategische ambities van de onderneming op lange termijn. Alle leden van het uitvoerend management hebben het statuut van werknemer van de onderneming.

Structuur van de remuneratie van de leden van het uitvoerend management

De totale vergoeding van de leden van het uitvoerend management bestaat uit een basissalaris, een variabele remuneratie en andere voordelen. Het jaarlijkse basissalaris vertegenwoordigt circa 49,5% van de totale vergoeding. De variabele remuneratie vertegenwoordigt circa 30% van de totale vergoeding. Andere voordelen vertegenwoordigen circa 20,5% van de totale remuneratie.

De variabele remuneratie omvat componenten op korte en lange termijn om de verwezenlijking van de doelstellingen van de onderneming te stimuleren. De variabele remuneratie op korte termijn wordt 'doelstellingsbonus' genoemd. Er zijn momenteel drie variabele-remuneratieregelingen op lange termijn: 'langetermijnaanmoedigingspremie 2016-2018', 'langetermijnaanmoedigingspremie 2017-2019' en 'langetermijnaanmoedigingspremie 2018-2020' (Long-term Incentive Plan, 'LTIP') genaamd.

Andere voordelen omvatten:

- groepsverzekering bestaande uit vier luiken: leven – overlijden – invaliditeit en vrijstelling van premies;
- hospitalisatieverzekering;
- winstdelingsplan voor werknemers;
- terbeschikkingstelling van een voertuig;
- maaltijdcheques;
- huisvestingskosten van de Chief Executive Officer en sommige leden van het uitvoerend management;
- uitzonderlijke premies op individueel niveau.

Componenten van de remuneratie van de leden van het uitvoerend management

Het remuneratiebeleid van het uitvoerend management wordt geëvalueerd en besproken in het benoemings- en remuneratiecomité, dat zijn voorstellen vervolgens ter goedkeuring voorlegt aan de raad van bestuur.

Jaarlijks basissalaris

Het basissalaris is bedoeld om de aard en de omvang van de individuele verantwoordelijkheden, de bijdrage van de persoon en de rol binnen de onderneming te vergoeden. Het weerspiegelt de ervaring, de vaardigheden en de taken van de persoon. Het basissalaris is gebaseerd op een benchmark en houdt rekening met het respect voor interne billijkheid binnen de onderneming.

Variabele remuneratie

1. Doelstellingsbonus

De variabele remuneratie op korte termijn is een sleutelement in het remuneratiebeleid van de onderneming. Op basis van salarisstudies bevindt het beoogde niveau van de variabele remuneratie zich tussen 30% en 40% van het jaarlijkse basissalaris voor de bedrijfsondersteunende functies, tussen 40% en 50% voor managementfuncties en op 50% voor de CEO. Deze variabele remuneratie omvat een luik dat individuele prestaties aanmoedigt en een luik dat de verwezenlijking van de doelstellingen van de onderneming beoogt te stimuleren.

De individuele doelstellingsbonus is gebaseerd op een evaluatie van de relevante doelstellingen. Een aanzienlijk deel is gebaseerd op managementkwaliteiten en op de persoonlijke betrokkenheid bij de verwezenlijking van de strategische prioriteiten van de onderneming.

De doelstellingen die gekoppeld zijn aan de individuele doelstellingsbonus worden elk halfjaar vastgesteld. De individuele prestaties van de Chief Executive Officer worden vastgesteld door het benoemings- en remuneratiecomité. De Chief Executive Officer stelt de individuele prestaties van andere leden van het uitvoerend management voor aan het benoemings- en remuneratiecomité.

De collectieve doelstellingsbonus voor 2018 is gebaseerd op financiële indicatoren, klantentevredenheid en werknemersbetrokkenheid, om zo de strategische ambitie van de onderneming te weerspiegelen om de klant en de werknemer centraal te stellen in haar activiteiten:

- geconsolideerde omzet uit diensten (mobiele en vastelijndiensten);
- aangepaste EBITDA (Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization);
- Net Promoter Score (NPS = het percentage van klanten die een gunstige score geven min het percentage van klanten die een negatieve score geven);

- 'Employee Net Promoter Score', die meet in welke mate de medewerkers van Orange Belgium de onderneming zouden aanraden als een goede werkgever (het percentage van werknemers die een gunstige score geven min het percentage van werknemers die een negatieve score geven).

De doelstellingen in verband met de collectieve doelstellingsbonus worden per halfjaar vastgesteld op basis van de doelstellingen van de onderneming en goedgekeurd door het benoemings- en remuneratiecomité.

De doelstellingsbonus wordt toegekend in geld, in warrants of in opties op aandelen die niet verbonden zijn aan de onderneming.

Het resultaat van het collectieve en individuele deel wordt elk halfjaar ter controle voorgelegd aan het benoemings- en remuneratiecomité alvorens te worden toegekend.

Ingeval de doelstellingen niet worden bereikt, kan het collectieve deel naar 0% worden teruggebracht. In geval van ontoereikende persoonlijke prestaties kan het financiële individuele deel van de kortetermijnbonus eveneens worden verminderd en zelfs geannuleerd. Indien zou blijken dat de variabele remuneratie werd toegekend op basis van onjuiste financiële informatie, dan kan de onderneming aanspraak maken op terugbetaling op basis van de algemene regels voor onverschuldigd betaalde bedragen, binnen 12 maanden na de betalingsdatum.

De resultaten van het eerste semester worden beoordeeld in de maand juli van het lopende jaar; de resultaten van het tweede semester worden beoordeeld in de maand februari van het jaar volgend op het einde van het boekjaar.

Leden van het uitvoerend management die in de loop van een halfjaar bij de onderneming in dienst treden of de onderneming verlaten, krijgen een doelstellingsbonus die pro rata temporis wordt berekend.

In 2018 werd er een uitzonderlijke bonus toegekend aan elk lid van het uitvoerend management, inclusief de CEO, voor de verwezenlijking van belangrijke mijlpalen in het digitale transformatieprogramma van de onderneming, een van de belangrijkste strategische pijlers. Deze bonus was gebaseerd op een 'hit-or-miss'-principe (alles of niets), en de resultaten werden bij de afsluiting van 2017 door het benoemings- en remuneratiecomité geëvalueerd en in maart 2018 betaald. Deze bonus bedroeg niet meer dan 1% van het totale pakket.

2. De variabele remuneratie op lange termijn

Terugkerende 'Long-term Incentive Plans' (2016-2018, 2017-2019 en 2018-2020)

De om de drie jaar terugkerende Long-term Incentive Plans ('LTIP') van de onderneming zijn bedoeld om de managementleden over langere termijn aan te moedigen en te behouden, door hen te belonen als ze doelstellingen behalen die gekoppeld zijn aan de strategie en de waardecreatie op lange termijn van de onderneming. Dit LTIP vertegenwoordigt 30% van de jaarlijkse vaste remuneratie van leden van het uitvoerend management na drie jaar.

Het LTIP is een 'voortschrijdend plan' dat loopt over prestatieperioden van telkens drie jaar, waarbij de beloningen jaarlijks overwogen en bepaald worden door het benoemings- en remuneratiecomité. Voor nieuwe managementleden is het LTIP toegankelijk vanaf het jaar na de instapdatum (d.w.z. de volgende jaarlijkse LTIP-toekenning die overwogen wordt door het benoemings- en

remuneratiecomité). Om in aanmerking te komen voor de Incentive Bonus moeten de managementleden nog in dienst zijn op de betalingsdatum, tenzij ze gevraagd worden voor een andere functie binnen de Orange-groep. In dat geval zullen ze pro rata worden beloond tot aan de datum van hun overplaatsing. Dit blijft onderworpen aan de goedkeuring van het benoemings- en remuneratiecomité, en zal geval per geval worden besproken. Managementleden die vertrekken, komen niet in aanmerking voor verdere beloningen door het benoemings- en remuneratiecomité.

Het benoemings- en remuneratiecomité zal in het begin van het boekjaar de drie bedrijfs-KPI's en doelstellingen vastleggen die van toepassing zullen zijn voor elke jaarlijkse toekenning van het LTIP gedurende de drie jaar durende prestatieperiode. De bedrijfsdoelstellingen worden los van elkaar 50%/50%/50% gewogen, zodat de hoogst mogelijke verwezenlijking voor elke LTIP-toekenning 150% bedraagt. De prestaties zullen aan het einde van elke prestatieperiode van drie jaar door het benoemings- en remuneratiecomité worden beoordeeld volgens het 'hit-or-miss'-principe (alles of niets): de doelstelling is wel of niet behaald, en moet zijn behaald voordat het respectieve percentage voor elke doelstelling toegekend wordt. Op voorwaarde dat er in een prestatieperiode van drie jaar minstens één bedrijfsdoelstelling behaald wordt, kan de individuele bijdrage van een managementlid een bijkomende 25% toevoegen aan het eindresultaat, tot een algemeen maximaal LTIP-potentieel van 175% van de vastgestelde beloning.

Het benoemings- en remuneratiecomité zal oordelen en een beslissing nemen over elke individuele bijdrage, rekening houdend met de volgende criteria:

- boven verwachting gepresteerd op het gebied van de individuele bijdrage met betrekking tot de strategische doelstellingen van elk managementlid (in zijn/haar verantwoordelijkheden, op basis van de kosten en/of inkomsten)
- boven verwachting gepresteerd op het gebied van samenwerking en transversale bijdragen
- de persoonlijke prestaties in de tweejaarlijkse bonus bevonden zich tijdens de volledige prestatieperiode van drie jaar voortdurend boven de 100%
- eventuele andere uitzonderlijke elementen waarmee rekening moet worden gehouden (bijdrage aan de groep, belangrijke impact buiten Orange Belgium, enz.)

Als de langetermijndoelstellingen van de onderneming niet worden verwezenlijkt en de persoonlijke prestatie ontoereikend is, kan de betaling in het kader van het LTIP worden geannuleerd. Indien blijkt dat de variabele remuneratie werd toegekend op basis van onjuiste financiële informatie, dan kan de onderneming aanspraak maken op terugbetaling op basis van de algemene regels voor onverschuldigd betaalde bedragen, binnen 12 maanden na de betalingsdatum.

De bedrijfsdoelstellingen die in 2018 door het benoemings- en remuneratiecomité zijn vastgesteld voor de toekenning van het 2018-2020 LTIP, weerspiegelen de strategie van de onderneming en de waardecreatie op lange termijn over een prestatieperiode van drie jaar:

- totale aandeelhoudersrendement (TSR);
- organische kasstroom (OCF);

- aantal convergente b2c-klanten bereikt aan het einde van de betreffende periode in verhouding tot het strategische plan dat goedgekeurd is door de raad van bestuur.

De LTIP-bonus wordt toegekend onder voorbehoud van de prestaties van de onderneming gemeten over elke periode van drie jaar, met uitbetaling in contanten, warrants of aandelenopties in een ander bedrijf dan de onderneming. Indien de bonus wordt uitbetaald in opties, worden die voor één jaar bevroren. Er wordt verwacht dat het 2016-2018 LTIP, het 2017-2019 LTIP en het 2018-2020 LTIP zullen worden toegekend, en afhankelijk van de resultaten zullen worden uitbetaald in respectievelijk maart 2019, maart 2020 en maart 2021.

Andere elementen van de remuneratie

Groepsverzekering - aanvullend pensioenplan

Het aanvullend pensioenplan is een plan met vooraf bepaalde bijdragen. De verworven reserve bestaat enkel uit werkgeversbijdragen.

Winstdelingsplan voor werknemers.

Overeenkomstig de wet van 22 mei 2001 werd een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten teneinde 1% van de geconsolideerde nettowinst onder bepaalde voorwaarden te delen met leden van het personeel, inclusief leden van het uitvoerend management. Indien aan de toekenningsvoorwaarden is voldaan, wordt aan elke werknemer, ook aan de leden van het uitvoerend management, hetzelfde bedrag toegekend, ongeacht de functie die de werknemer uitoefent. In 2018 gaf de algemene vergadering van aandeelhouders haar fiat voor het winstdelingsplan.

Vooraf onderhandelde vertrekvoorwaarden.

De Chief People Officer geniet een niet-ontslaggarantie van 12 maanden. Voor de andere leden van het uitvoerend management gelden de gewone arbeidswetten en zijn er geen specifieke ontslagbepalingen overeengekomen.

Aandelenplannen van Orange sa. In 2018 heeft de raad van bestuur van Orange sa, aansluitend op het Long-Term Incentive Plan van de Groep voor 2017-2019, beslist om een nieuw aandelenplan in te voeren voor de periode 2018-2020, goedgekeurd krachtens de bepalingen van het zeventiende besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders van 4 mei 2018.

Het Long-Term Incentive Plan van Orange sa heeft als doel om onder de werknemers die in de groep een leidinggevende positie bekleden een sfeer van loyaliteit ten aanzien van de onderneming te cultiveren, en om de belangen van begunstigden, de groep en de aandeelhouders op één lijn te brengen.

Op 25 juli 2018 heeft de raad van bestuur van Orange sa beslist om aan een aantal in aanmerking komende managementleden van de onderneming en bepaalde andere belangrijke werknemers, rechten toe te kennen op aandelen van Orange sa. 'Executives' hebben recht op 2.000 aandelen en 'Leaders' hebben recht op 1.000 aandelen, met inachtneming van de voorwaarden van de toekenning voor 2018-2020. Aan het einde van een prestatieperiode van drie jaar (2018, 2019 en 2020) ontvangen begunstigden gratis aandelen van Orange sa, op voorwaarde dat er is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- **aanwezigheidsvoorwaarden:** begunstigden moeten (ononderbroken) bij de Orange-groep in dienst zijn tot de einddatum van de prestatieperiode op 31 december 2020;
- **prestatievoorwaarden:** jaarlijkse organische kasstroom tegenover het budget (gewicht van 50%) en het totale aandeelhoudersrendement over 3 jaar (gewicht van 50%).

Aandelen worden pas onvoorwaardelijk toegezegd na afloop van de wachtperiode voor toegekende aandelen op of na 31 maart 2021, op voorwaarde dat aan de aanwezigheidsvoorwaarden is voldaan en dat de prestatievoorwaarden zijn verwezenlijkt, zoals vastgesteld door de raad van bestuur van Orange sa.

(in €)	2018	2017
CEO		
Brutobasissalaris	310 604	283 309
Bruto variabele remuneratie (op korte termijn) in cash en/of opties	201 560	165 590
Bruto variabele remuneratie (op lange termijn) in cash en/of opties	0	0
Andere componenten van de remuneratie (met uitzondering van de werkgeversbijdragen aan het pensioenplan)	83 858	80 240
- risicoverzekering	9 613	4 401
- andere componenten	74 245	75 839
Werkgeversbijdragen aan het pensioenplan	66 736	42 266
Totaal	662 758	571 405

Uitvoerend management (met uitzondering van de CEO)

Brutobasissalaris	1 831 495	1 894 704
Bruto variabele remuneratie (op korte termijn) in cash en/of opties	848 090	793 222
Bruto variabele remuneratie (op lange termijn) in cash en/of opties	239 053	824 152
Andere componenten van de remuneratie (met uitzondering van de werkgeversbijdragen aan het pensioenplan)	323 179	353 954
- risicoverzekering	71 884	59 616
- andere componentens	251 295	294 338
Werkgeversbijdragen aan het pensioenplan	416 410	342 760
Totaal	3 658 226	4 208 792

Globaal totaal	4 320 985	4 780 197
-----------------------	------------------	------------------

Alle bedragen worden gerapporteerd op basis van een brutobedrag, met uitsluiting van de sociale zekerheid van de werkgever en alle belastingen verschuldigd door de werkgever, onder andere op de verzekeringspremies.

De variabele remuneratie die in rekening wordt gebracht is de effectief uitbetaalde remuneratie in 2018 met betrekking tot de prestaties van 2017, of in het geval van opties die niet verbonden zijn aan de onderneming, de effectief toegekende opties tijdens de betrokken periode. Voor de waardering van de opties wordt de 'Black & Scholes'-formule gebruikt.

In 2018 was het uitvoerend management (met uitzondering van de CEO) samengesteld uit 8 leden (7,8 voltijdse equivalenten tijdens het jaar). In 2017 waren dit 8,5 voltijdse equivalenten. De leden van het uitvoerend management die niet het hele jaar in dienst waren zijn pro rata temporis in aanmerking genomen.

Remuneratiebeleid voor de bestuurders

Het remuneratiebeleid voor de bestuurders wordt voorgesteld door de raad van bestuur op aanbeveling van het benoemings- en remuneratiecomité. Het is tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 3 mei 2017 vastgelegd en geldt voor een periode van vier jaar.

Gedetailleerde remuneratie van de leden van het uitvoerend management

In 2018 is de remuneratie van het uitvoerend management met 10% gedaald ten opzichte van 2017. Die verandering is toe te schrijven aan:

- de lagere variabele remuneratie op lange termijn;
- de toetreding van de nieuwe Chief Technical Officer op een latere datum;
- lagere ontslagvergoedingen.

Eind december 2018 is er aan de voormalige Chief Enterprise Officer een ontslagvergoeding betaald die overeenstemt met 6 maanden loon.

De onafhankelijke bestuurders hebben voor het jaar 2018 een vaste jaarlijkse remuneratie van 36.000 euro ontvangen, evenals een bijkomende remuneratie van 2.400 euro per vergadering van een statutair of ad-hoccomité die zij hebben bijgewoond. Voor deze bijkomende vergoeding geldt voor elke onafhankelijk bestuurder een maximum van 14.400 euro per statutair comité per jaar, en van 12.000 euro per niet-statutair comité per jaar. Deze remuneratie zal (in voorkomend geval pro rata temporis) worden betaald na de algemene vergadering van aandeelhouders die de jaarrekening voor het betreffende boekjaar goedkeurt.

Het gaat om de volgende bestuurders:

- The House of Value – Advisory & Solutions (vertegenwoordigd door de heer Johan Deschuyffeleer)
- SOGESTRA (vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig)
- Mevrouw Martine De Rouck
- Leadership and Management Advisory Services (LMAS, vertegenwoordigd door de heer Grégoire Dallemagne)
- K2A Management & Investment Services (vertegenwoordigd door de heer Wilfried Verstraete)

De voorzitter van de raad van bestuur, de heer Johan Deschuyffeleer, zal voor het jaar 2018 een vaste jaarlijkse

remuneratie van 72.000 euro ontvangen, evenals een bijkomende remuneratie van 2.400 euro per vergadering van een comité van de raad van bestuur waarvan hij lid is. Het bovenvermelde maximum zal eveneens worden toegepast volgens de aard van het comité. Deze remuneratie zal (in voorkomend geval pro rata temporis) worden betaald na de algemene vergadering van aandeelhouders die de jaarrekening voor het betreffende boekjaar goedkeurt. De vicevoorzitter en de voorzitter van elk statutair comité zullen voor hun (voor)zitterschap een bijkomende remuneratie van 3.000 euro ontvangen.

De gedetailleerde remuneratie van de bestuurders (in €)

Bestuurders	Voormalig basissalaris (pro rata)	Extra € 3000 voor (onder) voorzitter comités (pro rata)	Auditcomité (5)	Benoemings- en remuneratiecomité (5)	Strategisch Comité (3)	Toezichtcomité voor Corporate Governance (1)	Totaal
The House of Value - Advisory & Solutions (President)	72 000	NVT	NVT	NVT	7 200	NVT	79 200
SOGESTRA (Nadine Lemaître-Rozencweig)	36 000	6 000	9 600	9 600	NVT	2 400	63 600
M. De Rouck	36 000	NVT	12 000	12 000	NVT	2 400	62 400
Leadership and Management Advisory Services (Grégoire Dallemagne)	36 000	3 000	NVT	NVT	7 200	NVT	46 200
K2A Management and Investment Services (Wilfried Verstraete)	36 000	NVT	NVT	NVT	4 800	NVT	40 800
Totaal	216 000	9 000	21 600	21 600	19 200	4 800	292 200

NVT: niet van toepassing

11. Risicobeheer

Risicobeheer wordt op uitgebreide, consequente en geïntegreerde wijze benaderd om optimaal gebruik te maken van synergieën tussen de afdelingen Audit, Control en Risk op alle niveaus van de organisatie. Deze benadering is bedoeld om redelijkerwijs te kunnen garanderen dat de operationele en strategische doelstellingen worden verwezenlijkt, dat de huidige wet- en regelgeving wordt nageleefd en dat de financiële informatie betrouwbaar is.

Risicobeheer

Het kader en het proces van risicobeheer, evenals de organisatie en de verantwoordelijkheden die ermee gepaard gaan, zijn formeel opgenomen in een charter, bekrachtigd door het uitvoerend management en goedgekeurd door de raad van bestuur. In de verschillende afdelingen zijn personen die op het niveau van de onderneming en de activiteiten een belangrijke rol spelen, verantwoordelijk voor de identificatie, analyse, beoordeling en behandeling van hun risico's. Ten minste tweemaal per jaar wordt informatie over risicobeheer verstrekt via het comité voor risicobeheer, dat alle leden van het uitvoerend management omvat. De risico's die voor de onderneming in kaart worden gebracht worden ook ten minste eenmaal per jaar door het uitvoerend management goedgekeurd, en voorgelegd aan het auditcomité voor een globale beoordeling van de gehanteerde benadering en methode.

De volgende bestuurders (die allemaal behoren tot de Orange-groep) hebben hun mandaat in 2018 onbezoldigd uitgeoefend:

- De heer Michaël Trabbia (vanaf 1 september 2016) wordt bezoldigd onder zijn werknemersstatuut
- Mevrouw Béatrice Mandine (vanaf 22 april 2016)
- Mevrouw Valérie Le Boulanger (vanaf 19 juli 2018)
- De heer Ramon Fernandez (vanaf 19 juli 2018)
- De heer Jean-Marc Vignolles (vanaf 19 juli 2018)
- De heer Christophe Naulleau (vanaf 23 juli 2015)
- De heer Francis Gelibter (vanaf 1 december 2015)

Vandaag omvatten de in kaart gebrachte risico's (zonder beperking):

- geopolitieke instabiliteit, liquiditeit en macro-economische crisis;
- reputatieschade;
- inbreuken op de beschikbaarheid, de integriteit of de vertrouwelijkheid van gegevens of informatie;
- corruptie, ethische inbreuken en fraude;
- schade aan eigendommen of andere bedrijfsmiddelen;
- destabilisering door een disruptief bedrijfsmodel of innovatie (sectoraal risico)
- onvermogen om de bedrijfsmodellen voor convergentie te verbeteren;
- niet-geslaagde of onjuiste werking van het toezicht op de winstgevendheid, de besluitvorming, de projectuitvoering of de strategie;
- niet-slagen van de transformatie of vereenvoudiging van processen en systemen;
- gezondheid en veiligheid van mensen;
- fouten en financiële schade;
- onvoldoende, dure, verkeerde of laattijdige infrastructuurinvesteringen (sectoraal risico);
- verlies van belangrijke of zeldzame vaardigheden of moeilijkheden om dergelijke profielen aan te trekken en te behouden;
- een belangrijke storing in de bedrijfsactiviteiten;
- niet-naleving van de wet- of regelgeving of een strengere wet- en regelgeving;
- ontoereikende prestaties van belangrijke partnerships.

Systemen voor interne controle en controleactiviteiten

Om risico's te beheren, beschikt Orange Belgium al vele jaren over systemen voor interne controle. Ze bestrijken aspecten zoals bestuur, de delegering van bevoegdheden en handtekeningen, beleidslijnen, processen, procedures, scheiding van taken en controlefuncties om ervoor te zorgen dat de geselecteerde vorm van risicobeheer (tegenhouden, verminderen, overdragen, vermijden) op effectieve wijze wordt uitgevoerd.

Via haar visie, haar missie en haar waarden definieert de Orange Belgium-groep haar bedrijfscultuur en bevordert ze ethische waarden die in al haar activiteiten worden weerspiegeld. Er is een charter voor beroepsethiek beschikbaar op het niveau van de onderneming, en een deel van het intranet van de onderneming, dat toegankelijk is voor alle werknemers, is specifiek gewijd aan naleving, ethiek, maatschappelijk verantwoord ondernemen en de bedrijfscultuur in het algemeen. In het kader van de bevordering van ethische waarden kan er via een professioneel waarschuwingssysteem vertrouwelijke informatie worden gemeld. Dat systeem is bedoeld om de controleomgeving te versterken.

Het personeelsbeleid en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de onderneming worden beschreven in de corporate brochure van het jaarverslag. Het bestuur, de controle van de onderneming, alsook de werking van de bestuursorganen worden gedetailleerd beschreven in de verklaring inzake deugdelijk bestuur die in het jaarverslag is opgenomen, en in de statuten van de onderneming. Dit deugdelijk bestuur dekt in het bijzonder de verantwoordelijkheden van deze organen, hun interne reglementen en de belangrijkste regels die bij het bestuur van de onderneming moeten worden nageleefd.

De controleactiviteiten worden in de eerste plaats uitgevoerd door de functionele of operationele managers, onder het toezicht van hun chef. De voornaamste processen en de daarmee verbonden controlemechanismen worden formeel beschreven. Omdat de Orange Belgium-groep deel uitmaakt van de Orange-groep, draagt dit interne controlesysteem bij tot de naleving van de Sarbanes-Oxley-vereisten die op het niveau van de Orange-groep moeten worden nageleefd.

De volledige documentatie wordt regelmatig beoordeeld en naar behoren bijgewerkt. Ook zijn er specifieke functies voor controle (nl. Fraud, Revenue Assurance, Data Privacy, Security, Business Continuity en Crisis Management), naleving en audit (nl. 'Internal Audit') gecreëerd.

De budgetcontrole dekt niet alleen de budgettaire aspecten, maar ook belangrijke prestatie-indicatoren. Om een toereikende financiële planning en opvolging te garanderen, wordt nauw toegezien op een financiële planningsprocedure waarin de planning, de kwantificering, de implementering en de controle van het budget volgens de periodieke vooruitzichten worden beschreven.

Informatie en communicatie

De onderneming heeft een transparante communicatie ten aanzien van haar werknemers, in overeenstemming met haar waarden en gebaseerd op meerdere informatiekanaalen, in het bijzonder het intranet en de periodieke presentaties van het uitvoerend management op verschillende niveaus.

Dankzij vooruitstrevende processen voor gegevensverwerking en -controle kan er te gepasten tijde betrouwbare informatie worden verspreid, in het bijzonder voor de opstelling van de financiële verslaggeving.

De Orange Belgium-groep streeft naar openheid en transparantie in haar communicatie naar het publiek, klanten, werknemers en andere stakeholders. De onderneming publiceert gedetailleerde driemaandelijkse financiële rapporten die een uitgebreide set van key performance indicators bevatten en financiële informatie over elk business segment. Die resultaten zijn vier keer per jaar beschikbaar voor de pers en voor de investeerders- en analistengemeenschap tijdens specifieke meetings (conferencecalls/webcasts/fysieke vergaderingen). Alle meegedeelde informatie is voor iedereen toegankelijk en kan worden geraadpleegd op de website van de onderneming ([https:// corporate.orange.be](https://corporate.orange.be)).

Monitoring

Naast de eerstelijns controleactiviteiten bestaan er ook specifieke functies voor controle, naleving en audit om een continue evaluatie van het interne controlesysteem te verzekeren. Interne audit rapporteert functioneel aan het auditcomité om de onafhankelijke en onpartijdige uitvoering van haar taken te garanderen. Het auditcomité ziet toe op het reactievermogen op audits en de opvolging van de bijsturende maatregelen.

Het auditcomité oefent eveneens toezicht en controle uit op het verslaggevingsproces van de financiële informatie die door de onderneming wordt aangeleverd en de rapporteringsprocedures. Met het oog hierop bespreekt het auditcomité alle financiële informatie met het uitvoerend management en met de commissaris en onderzoekt het desgevallend specifieke kwesties met betrekking tot deze informatie.

Het auditcomité evalueert minstens eenmaal per jaar samen met het uitvoerend management de kwaliteit en doeltreffendheid van de systemen van interne controle en risicobeheer die door het uitvoerend management werden opgezet. Het dient zich ervan te verzekeren dat de voornaamste risico's, met inbegrip van, maar niet beperkt tot fraude, revenue assurance, gegevensbescherming, beveiliging, naleving van de wet- en regelgeving en ethiek, en risico's in verband met veiligheid en juridische aangelegenheden, behoorlijk geïdentificeerd, beheerd en ter kennis gebracht worden overeenkomstig het kader dat werd goedgekeurd door de raad van bestuur.

Voor gedetailleerde informatie inzake deze controles wordt verwezen naar het interne reglement van het auditcomité (Bijlage III van het Corporate Governance Charter).

12. Verantwoording van de toepassing van de boekhoudkundige continuïteitsregels

Gezien de financiële resultaten van de Orange Belgium-groep in de loop van het boekjaar dat werd afgesloten op 31 december 2018, valt de onderneming niet onder de toepassing van artikel 96 §1 (6°) van het Wetboek van vennootschappen betreffende de verantwoording van de boekhoudkundige continuïteitsregels.

13. Toepassing van artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen tijdens het boekjaar 2018

De procedure voorgeschreven in artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen is tijdens het boekjaar 2018 niet toegepast.

Nochtans heeft de raad van bestuur de onafhankelijke bestuurders belast met de opvolging van intragroeps-transacties waarbij Orange Belgium betrokken is.

14. Toepassing van artikel 96 §1 (9°) van het Wetboek van vennootschappen

Volgens artikel 96 §1 (9°) van het Wetboek van Vennootschappen moeten bedrijven verklaren dat minstens één lid van het auditcomité onafhankelijk is en beschikt over de vereiste expertise op het gebied van boekhouding en audit.

Mevrouw Martine De Rouck, lid van het Auditcomité, is sinds 1 mei 2014 onafhankelijk bestuurder. Haar benoeming is door de algemene vergadering van aandeelhouders bekrachtigd. Mevrouw De Rouck voldoet aan de onafhankelijkheidscriteria zoals beschreven in artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen. Haar expertise op het gebied van boekhouding en audit wordt bevestigd door haar opleidingsachtergrond en haar uitgebreide carrière in het bankwezen.

15. Informatie over de opdrachten die werden toevertrouwd aan de commissarissen

De controle van de geconsolideerde en statutaire financiële staten van Orange Belgium wordt toevertrouwd aan KPMG Bedrijfsrevisoren / Réviseurs d'Entreprises.

In de loop van 2018 hebben de commissaris en verbonden ondernemingen diensten verleend tegen de volgende vergoedingen:

■ Honoraria voor controleopdrachten	€ 479.300
■ Auditgerelateerde diensten	€ 68.800

Verslag van de commissaris

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Orange Belgium NV over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2018

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Orange Belgium NV (de “Vennootschap”) en zijn dochterondernemingen (samen de “Groep”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2018, alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt een geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 3 mei 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Orange Belgium NV uitgevoerd gedurende twee opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening de Groep over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde staat van financiële positie op 31 december 2018, alsook het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd kasstroomoverzicht

en het geconsolideerd overzicht van vermogensmutaties over het boekjaar afgesloten op die datum evenals de toelichting bestaande uit een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing. Het totaal van de geconsolideerde staat van financiële positie bedraagt EUR'000 1.463.166 en het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat sluit af met een nettowinst van het boekjaar van EUR'000 32.431 en een totaalresultaat van het boekjaar van EUR'000 31.982.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep op 31 december 2018, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde

jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

We verwijzen naar toelichting 13.1.21 ‘Opbrengsten van contracten met klanten’ en toelichting 2 ‘Omzet en (handels) vorderingen’ van de geconsolideerde jaarrekening.

Erkenning van opbrengsten uit telecommunicatie activiteiten

We verwijzen naar toelichting 13.1.21 ‘Opbrengsten van contracten met klanten’ en toelichting 2 ‘Omzet en (handels) vorderingen’ van de geconsolideerde jaarrekening.

■ Omschrijving

Erkenning van opbrengsten is een inherent risico in de telecommunicatiesector dat onder meer voortvloeit uit de complexiteit van facturatiesystemen, de grote hoeveelheid data die wordt verwerkt om de facturatie en omzet te bepalen, de combinatie van verschillende verkochte producten evenals prijs- en promotiewijzigingen die in de loop van het jaar worden geïntroduceerd.

■ Onze controlewerkzaamheden

We hebben inzicht verkregen in de verschillende processen gelinkt aan de erkenning van de verschillende omzetstromen, dit vanaf de ondertekening van een contract en de initiële communicatie tot en met de facturatie en de ontvangst van betaling.

We hebben rekening gehouden met de hoge mate van integratie van verschillende IT-systemen door IT-specialisten mee op te nemen in ons audit team, evenals door het testen van het ontwerp, de implementatie en de doeltreffendheid van de belangrijkste geautomatiseerde controles van de relevante IT-systemen die een impact hebben op de erkenning van omzet.

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben we onder meer:

- de belangrijkste controles die geïmplementeerd zijn door Orange Belgium en betrekking hebben op de omzetcyclus geïdentificeerd dewelke relevant zijn in het kader van onze werkzaamheden en de doeltreffendheid ervan getest;
- gegevensgerichte cijferanalyses uitgevoerd door onze verwachting van de omzet te vergelijken met de erkende omzet;
- een steekproef van residentiële klanten facturen getest en vergeleken met ondersteunend bewijsmateriaal (bijvoorbeeld orders van klanten of contracten en ontvangen betalingen);
- een steekproef van uitgestelde opbrengsten en toegerekende opbrengsten erkend op het einde van het boekjaar vergeleken met ondersteunend bewijsmateriaal;
- de boekhoudkundige verwerking van belangrijke nieuwe producten evenals promoties voor het huidige boekjaar beoordeeld; en

- een selectie van manuele journaalboekingen, die op het einde van het jaar in de omzetrekeningen worden geboekt, beoordeeld door deze boekingen te vergelijken met onze onafhankelijke berekeningen en inschattingen, evenals deze manuele journaalboekingen te vergelijken met ondersteunend bewijsmateriaal.

We hebben eveneens de geschiktheid van de informatie beoordeeld die wordt gepresenteerd in toelichting 2 en 13.1.21 en van de geconsolideerde jaarrekening.

Waardering van goodwill

We verwijzen naar toelichting 4 ‘Goodwill’ van de geconsolideerde jaarrekening.

■ Omschrijving

Op 31 december 2018 bedraagt de totale goodwill opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening EUR'000 67.041.

Zoals aangegeven in toelichting 4, wordt door Orange Belgium minstens aan het einde van elk boekjaar de goodwill getest op bijzondere waardeverminderingen en frequenter indien er aanwijzingen zijn dat de goodwill mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Deze testen worden uitgevoerd op het niveau van elke kasstroomgenererende eenheid of groepen van kasstroomgenererende eenheden die behoren tot één operationeel segment. Een bijzondere waardevermindering wordt erkend indien de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid kleiner is dan de boekwaarde. De realiseerbare waarde is bepaald door Orange Belgium op basis van haar bedrijfswaarde. De ingeschatte bedrijfswaarde is de contante waarde van de toekomstige kasstromen die naar verwachting uit de kasstroomgenererende eenheden zullen worden gegenereerd.

De beoordeling van de bedrijfswaarde vereist talrijke schattingen en beoordelingen van de aangestelden van de Vennootschap, en in het bijzonder de beoordeling van de competitieve, economische en financiële omgeving van de landen waarin Orange Belgium actief is, het vermogen om operationele kasstromen uit strategische plannen te realiseren, het niveau van de vereiste investeringen en de disconterings- en groeipercentages gebruikt bij de berekening van de realiseerbare waarde.

■ Onze controlewerkzaamheden

We hebben inzicht verkregen in de procedure geïmplementeerd door Orange Belgium voor het uitvoeren van de jaarlijkse test van goodwill op bijzondere waardeverminderingen en in het bijzonder de beoordeling van de toekomstige kasstromen die worden gebruikt bij de berekening van de realiseerbare waarde.

In samenwerking met onze waarderingsspecialisten, hebben wij de gepastheid beoordeeld van de door Orange Belgium gebruikte methode voor de berekening van de realiseerbare waarde.

Om de betrouwbaarheid van de gegevens te beoordelen van het bedrijfsplan dat gebruikt werd om de realiseerbare waarde te berekenen hebben wij in het bijzonder:

- de procedure voor het opstellen en goedkeuren van bedrijfsplannen beoordeeld;
- de identificatie van de kasstroomgenererende eenheden door de aangestelden van de Vennootschap beoordeeld;
- de 2018 kasstroomprognoses vergeleken met bedrijfsplannen van voorgaande boekjaren;
- de bedrijfsplannen van voorgaande boekjaren vergeleken met feitelijke gegevens over de desbetreffende boekjaren;
- de belangrijkste assumpties van de groep zijnde omzet, EBITDA en verwachte investeringsuitgaven afgetoetst met externe gegevens, indien beschikbaar, zoals onder meer marktonderzoeken of analistenmemo's;
- de methode die gebruikt wordt om de gewogen gemiddelde kostprijs van het kapitaal en de perpetuele groei te bepalen, beoordeeld door deze te vergelijken met marktgegevens en met herrekende gegevens uit onze interne gegevensbronnen;
- de gepastheid van de gevoeligheidsanalyse uitgevoerd door de aangestelden van de Vennootschap beoordeeld, voornamelijk gericht op wijzigingen in toekomstige kasstromen; en
- de mathematische nauwkeurigheid van de kasstroommodellen getest.

We hebben eveneens de geschiktheid van de informatie beoordeeld die wordt gepresenteerd in toelichting 4 van de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een

afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België na.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;

- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening verricht en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Wij verwijzen naar het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening waarin het bestuursorgaan vermeldt dat de Vennootschap is vrijgesteld van de verplichting, zoals voorzien in artikel 119 §2 van het Wetboek van vennootschappen, om de niet-financiële informatie voor te bereiden en openbaar te maken, aangezien de Vennootschap een dochteronderneming van Orange SA is, die reeds een geconsolideerd jaarverslag van de raad van bestuur opstelt, dewelke de niet-financiële informatie omvat, in overeenstemming met de toepasselijke EU-richtlijn.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Zaventem, 28 maart 2019
KPMG Bedrijfsrevisoren
Commissaris
vertegenwoordigd door

Jos Briers
Bedrijfsrevisor

Verklaring van de verantwoordelijken

Wij, ondergetekenden, Michaël Trabbia, CEO, en Arnaud Castille, CFO, verklaren dat, voor zover ons bekend:

- a) de financiële staten, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en van de resultaten van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- b) het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.

Michaël Trabbia
CEO

Arnaud Castille
CFO

